

ОСНОВНА ШКОЛА "ЂОРЂЕ ЈОВАНОВИЋ" СЕЛЕВАЦ

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
за период 2025/2026. – 2028/2029. године**

Основна школа " Ђорђе Јовановић "

11407 Селевац

Број телефона: 026/ 371 - 090

Директор: Мирјана Вемић

САДРЖАЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД

За период 2025/2026. – 2028/2029. године

НАЗИВ	Број стране
А) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	
Српски језик и књижевност	
Енглески језик	
Ликовна култура	
Музичка култура	
Историја	
Географија	
Физика	
Математика	
Биологија	
Хемија	
Техника и технологија	
Информатика и рачунарство	
Физичко и здравствено васпитање	
Б) ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	
Верска настава	
Руски језик	
В) СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	
Филозофија са децом	
Г) ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	
Час одељењског старешине	
Додатна настава	
Допунска настава	
Д) ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	
Српски језик и књижевност – Рецитаторска секција	
Српски језик и књижевност – Драмска секција	
Биологија – Еколошка секција	
Ликовна култура – ликовна секција	

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

НАЗИВ		БРОЈ ЧАСОВА	
		недељно	годишње
Р.бр.	А) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Српски језик и књижевност	4	144
2.	Енглески језик	2	72
3.	Ликовна култура	1	36
4.	Музичка култура	1	36
5.	Историја	2	72
6.	Географија	2	72
7.	Физика	2	72
8.	Математика	4	144
9.	Биологија	2	72
10.	Хемија	2	72
11.	Техника и технологија	2	72
12.	Информатика и рачунарство	1	36
13.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
	УКУПНО: А	28	1008
	Б) ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	36
2.	Други страни језик	2	72
	УКУПНО: Б	3	108
	УКУПНО: А + Б	31	1116

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	28	1008
2.	Слободне наставне активности**	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36

Ред.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ОСМИ РАЗРЕД
------	--	-------------

бр.		нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности активности****	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње	

*Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета

Напомена: У школи се као други страни језик изучава руски језик

**Слободне наставне активности Школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе слободних наставних активности које Школа нуди, а понуђени су у VIII разреду: Филозофија са децом, Домаћинство, Уметност

***Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе

Напомена: У Школском програму прецизиране су у посебном делу ваннаставне активности, генерално организоване кроз рад низа секција

Ред. бр.	СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Филозофија са децом	1	36
2.	Домаћинство	1	36
3.	Уметност	1	36

Ред. бр.	ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик – Рецитаторска секција	1	36
2.	Српски језик – Драмска секција	1	36
3.	Ликовна култура – Секција	1	36
4.	Биологија – Еколошка секција	1	36

А) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

Разред: **осми**

Годишњи фонд часова: **136**

Циљ: Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
КЊИЖЕВНОСТ (54 часа)	ЛЕКТИРА ЛИРИКА Ђура Јакшић: „Отаџбина” Јован Јовановић Змај: „Светли гробови” Јован Јовановић Змај: „Ђулићи” (избор) Десанка Максимовић: „Пролетња песма” / „Опомена” Момчило Настасијевић: „Труба” Иван В. Лалић: „Ветар” Марина Цветајева: „Месечев сјај” ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара ЕПИКА Вук Стефановић Караџић: О народним певачима Вук Стефановић Караџић: Житије Ајдук Вељка Петровића (одломак)	– чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са	Дијалогска Монолошка Истраживачка Сазнајна Текстуална Рад на тексту Дискусија Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад Читанка Граматика Радна свеска Пројектор Интернет Правопис	Пажљиво слуша, преписује са табле, пише диктирано, логички повезује појмове/чињенице. Доноси логичке закључке и развија логичко размишљање. Одговара на постављена питања. Говори јасно и разумљиво. Изражајно чита и рецитије. Самостално анализира. Дискутује. Самооцењивање.	Добро је припремљен за час. Јасно дефинише, разумљиво и прецизно предаје. Записује читко на табли. Ради презентације, занимљиве квизове, па и предавања у облику часописа.	Петнаестоминутне провере знања Контролни задаци из граматике Контролни задаци из књижевности Контролни задаци из правописа Писмени задаци Домаћи задаци Изражајно рецитовање Изражајно читање Правилан изговор речи Правопис Усмено излагање Вредновање пројекта	Комуникациона компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема

	Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак) Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече”) Симо Матавуљ: „Пилипенда” Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити” Милош Црњански: Сеобе (одломак) / Роман о Лондону („Пролеће је стигло у Лондон”) Бранимир Тосић: Покошено поље (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) 10. Дино Буцати: „Колумбар” 11. Херман Хесе: „Магија књиге” / Нил Гејмен: „Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења” / Милорад Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) ДРАМА Данило Киш: Ноћ и магла Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак) Жан Батист Поклен Молијер: Грађанин племић (одломак) НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ Веселин Чајкановић: „О ускршњим обичајима” Милутин Миланковић: Кроз васиону и векове (одломак) Хилда Дајч: Писма – одломак, (обавезна напомена о власнику права: Јеврејски историјски музеј) Споменка Крајчевић: Кругом двојке (избор одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица	сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничк ог текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и					
--	---	---	--	--	--	--	--

	пристаниште” – „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух” – „Извесност”, „Тајна”; „Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”) Герман Титов: „25 сати у свемиру” Са наведеног списка, обавезан је избор два дела за обраду. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против дахија”; „Бој на Мишару”, „Бој на Чокешини”...) 2. Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); обичајне народне лирске песме (избор) 3. Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, Бранко Миљковић: „Критика метафоре”, Војислав Карановић: „О читању поезије”, Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...) 4. Иво Андрић: Деца („Деца”, „Књига” и „Панорама”) 5. Бранислав Нушић: Сумњиво лице 6. Клод Кампањ: Збогом мојих петнаест година 7. Давид Албахари, Мамац ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3–6 дела) 1. Милош Црњански: „Ја, ти и сви савремени парови” 2. Оскар Давичо: „Србија” / „Детињство” (избор) 3. Бранко Ћопић: Мала моја из Босанске Крупе 4. Станислав Винавер: Ратни другови („Аритон”)	начина њихове обраде и представљања; .					
--	---	--	--	--	--	--	--

	5. Народна приповетка: Усуд 6. Вук Стефановић Караџић: Српски рјечник (избор, нпр. „Отмица”...); 7. Растко Петровић: Африка (одломци) 8. Радослав Братић: Мајсторова рука (одломак) 9. Милорад Павић: Хазарски речник, одреднице о Ћирилу и Методију (одломци) 10. Душан Ковачевић: Ко то тамо пева 11. Гроздана Олујић: Гласам за љубав 12. Џон Селиндер: Ловац у жити 13. Ричард Бах: Галеб Џонатан Ливингстон 14. Кајо Ритер: Дечко који није био из Ливерпула 15. Џон Бојн: Дечак у пругастој пицами 16. Сју Таузенд: Дневник Адријана Мола. КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија.						
ЈЕЗИК (52 часа)			Дијалoшка Монолошка Истраживачка Сазнајна Текстуална Рад на тексту Дискусија Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад Читанка Граматика	Пажљиво слуша, преписује са табле, пише диктирано, логички повезује појмове/чињенице. Доноси логичке закључке и развија логичко размишљање. Одговара на постављена питања. Говори јасно и	Добро је припремљен за час. Јасно дефинише, разумљиво и прецизно предаје. Записује читко на табли. Ради презентације, занимљиве квизове, па и предавања у	Петнаестоминут не провере знања Контролни задаци из граматике Контролни задаци из књижевности Контролни задаци из правописа Писмени задаци Домаћи задаци Изражајно рецитовање	Комуникац вна компетен ја, компетен ја за учењ компетен ја за сарадњу, естетичка компетен ја, дигитална компетен ја,

			Радна свеска Пројектор Интернет Правопис	разумљиво. Изражајно чита и рецитује. Самостално анализира. Дискутује. Самооцењивање.	облику часописа.	Изражајно читање Правилан изговор речи Правопис Усмено излагање Вредновање пројекта	решавање проблема
ГРАМАТИКА	Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глаголица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика. Грађење речи: – основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене.	– објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;					

	Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.						
ПРАВОПИС	Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци.	-доследно примени правописну норму;					
ОРТОЕПИЈА	Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).	– примени основна правила о распореду акцената;					
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (38 часова)	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стилима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из текстова у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина). Лексикологија: – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и хомонимија; – застареле речи; нове речи – неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему.	– уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник,	Дијалошка Монолошка Истраживачка Сазнајна Текстуална Рад на тексту Дискусија Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад Читанка Граматика Радна свеска Пројектор Интернет Правопис	Пажљиво слуша, преписује са табле, пише диктирано, логички повезује појмове/чињенице. Доноси логичке закључке и развија логичко размишљање. Одговара на постављена питања. Говори јасно и разумљиво. Изражајно чита и рецитује. Самостално анализира. Дискутује. Самооцењивање.	Добро је припремљен за час. Јасно дефинише, разумљиво и прецизно предаје. Записује читко на табли. Ради презентације, занимљиве квизове, па и предавања у облику часописа.	Петнаестоминут не провере знања Контролни задаци из граматике Контролни задаци из књижевности Контролни задаци из правописа Писмени задаци Домаћи задаци Изражајно рецитоване Изражајно читање Правилан изговор речи Правопис Усмено излагање Вредновање пројекта	Комуникациона вна компетенција, компетенција за учење компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема

	Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара. Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независносложеним реченицама. Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту	енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту					
--	--	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Историја, Географија, Музичка култура, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање, Свакодневни живот у прошлости, Информатика и рачунарство, Руски језик, Енглески језик..

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

ИСТОРИЈА (говоримо о историјским приликама о којима говори дело и повезујемо са садашњим временом),

ВЕРСКА НАСТАВА (ученицима се скреће пажња на битне библијске приче и симболе),

РУСКИ ЈЕЗИК (читање песме Марине Цветајевне: „Месечев сјај” на руском с обзиром на то да ученици уче руски језик),

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО (гледање и прављење ПП презентација за час)..

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Образовне: допунска, додатна настава, индивидуални, саветодавни рад; Васпитне: информисање, неговање културе лепог понашања, сарадња са ученицима и родитељима; Социјалне: стварање безбедног и стимулативног окружења, праћење адаптираности ученика и њиховог напредовања, инклузивно образовање, тестирања, награђивања ученика
Најефикасније методе и облици рада	Методе: вербално-текстуалне, илустративно - демонстративне Облици рада: рад у пару, групни рад, фронтални, индивидуални
Избор наставних средстава	Наставно - радна средства (учбеници, приручници, радне свеске итд.) Демонстрациона средства (слике, модели, филмови, колекције, ПП презентације) Аудиовизуелна (тонски наставни филм, телевизијска емисија).
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Школска библиотека
Активности и стратегије за мотивисање ученика	- различити облици стваралачког и истраживачког учења (приредбе, тематски дани, конкурси, такмичења) - коришћење активних и флексибилних метода - стварање услова у којима ученик може да има самоконтролу и самопроцену
Могући застоји у раду	- потреба за већим бројем часова утврђивања градива - неиспуњавање радних обавеза - изостајање ученика са наставе - пандемија, елементарне непогоде
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/специфичности	Прилагођавање садржаја, метода и техника за ученике којима је потребна подршка у учењу.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин: формативно и сумативно оцењивање, самооцењивање Време: по завршетку области, на тромесечју, полугодишту Критеријуми: у којој мери је ученик савладао планиране исходе
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	- материјални и технички услови - подршка стручних сарадника - секције - развијање компетенција за целоживотно учење

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: ОСМИ

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ЈЕЗИК (развој језика, морфологија, синтакса)	– СРП.ОО.О.1.1. Знају које дијалекатске зоне обухвата српски језик. – СРП.ОО.О.1.2. Разликују самогласнике од сугласника, правилан од неправилног изговора гласа. – СРП.ОО.О.1.3. Разликују променљиве и непроменљиве речи, именују врсте речи и разврставају их према основним граматичким категоријама. – СРП.ОО.О.1.4. Разликују просте речи од твореница. – СРП.ОО.О.1.5. Препознају основне реченичне чланове; разликују независне од зависних предикатских реченица; именују врсте независних реченица према њиховој комуникативној функцији. – СРП.ОО.О.2.1. Повезују теоријска знања из граматике са класификацијом језичких појава у једноставној језичкој ситуацији. – СРП.ОО.О.3.1. Користе знања из језика како би се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији изражавали писаним и усменим путем	– СРП.ОО.С.1.1. Разврставају европске језике на основне језичке групе и знају место српског језика у породици словенских језика. – СРП.ОО.С.1.2. Наводе основне етапе у развоју књижевног језика код Срба и најзначајније културноисторијске споменике; класификују дијалекте српског језика. – СРП.ОО.С.1.3. Уочавају евентуалне разлике између свог и књижевног акцентовања речи; умеју да одреде место акцента у речи. – СРП.ОО.С.1.4. Примењују знања о подели гласова и гласовним алтернацијама у свом говору и писању. – СРП.ОО.С.1.5. Разликује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије, као и све глаголске облике (осим имперфекта). – СРП.ОО.С.1.6. Препознају делове твореница (корен, творбену основу, префикс, суфикс) у једноставнијим примерима, развијајући језичко осећање и богатећи свој речник. – СРП.ОО.С.1.7. Уочавају синтагме и умеју да анализирају једноставније реченице грађене по основним моделима; познају врсте зависних реченица и разумеју њихову функцију. – СРП.ОО.С.2.1. Примењују теоријска знања у уочавању, илустровању и анализи граматичких појава у сложенијој језичкој ситуацији.	– СРП.ОО.Н.1.1. Разумеју и објашњавају основне функције језика (комуникативну и стваралачку); познају појмове једнојезичности и вишејезичности и знају одговарајуће језичке прилике у Србији. – СРП.ОО.Н.1.2. Умеју да одреде дужину/квантитет акценатског слога и примене правила акцентуације у једноставним примерима (унутрашњи слогови и једносложне речи); – СРП.ОО.Н.1.3. Одређују гласовне алтернације и примењују књижевнојезичку норму у вези са њима. – СРП.ОО.Н.1.4. Проналазе и именују делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик); знају основна значења падежа, именују личне и неличне, просте и сложене глаголске облике и правилно их употребљавају у писању и говору. – СРП.ОО.Н.1.5. Именују основне творбене моделе (префиксација, извођење, слагање) и користе их ради богаћења свог речника. – СРП.ОО.Н.1.6. Анализирају синтагме, предикатске и комуникативне реченице и увиђају њихов међусобни однос у језичком систему; примењују основна правила слагања реченичних чланова.

			– СРП.ОО.Н.3.1. Разумеју и користе могућности језика, истражују и изражавају ставове о себи, као и о друштвеним, културним, моралним, духовним и естетским димензијама људских искустава.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (лексика, правопис)	– СРП.ОО.О.1.6. Разумеју значења речи, устаљених израза и фразеологизама са којима се срећу у школским текстовима и свакодневној комуникацији. – СРП.ОО.О.1.7. Уочавају основне лексичке појаве (једнозначност и вишезначност речи) и лексичке односе (синонимију, хомонимију и антонимију). – СРП.ОО.О.1.8. Знају правописна правила и примењују их у једноставнијим примерима. – СРП.ОО.О.2.2. Служи се „Правописом српског језика” и речницима за решавање језичких и правописних правила. – СРП.ОО.О. 1.9. Разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.О.2.4. Исказују свој доживљај о говореном или писаном тексту (нпр. колико им се текст допада, да ли им је занимљив/необичан; које је основно осећање и тон текста и сл.). – СРП.ОО.О.3.2. Умеју да прочитају информацију исказану у различитим облицима (табела, графикон, хипертекст...) и интерпретирају је на различите начине (усмено, писмено, визуелно, дигитално). – СРП.ОО.О.3.3. Пишу примењујући различите форме казивања и различите функционалне стилове. – СРП.ОО.О.3.4. Усклађују одговарајући језички израз са контекстом (укључујући и конструктивну комуникацију у сарадњи са другима, у групи, на друштвеним мрежама и интернету).	– СРП.ОО.С.1.8. Знају и тумаче значења речи и фразеологизама који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљавају. – СРП.ОО.С.1.9. Препознају функционалне стилове (књижевноуметнички, научни, административни, публицистички и разговорни) на основу њихових одлика и примењују их у складу са комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.С.1.10. Доследно примењују правописна правила и уочавају грешке у свом и туђем тексту – СРП.ОО.С.2.2. Уочавају и исправљају грешке у свом и туђем тексту у складу са правописном нормом. – СРП.ОО.С.3.1. Изражавају своје мишљење у школском, приватном, јавном и медијском контексту служећи се књижевним језиком, уз свест о социјалним конвенцијама и културолошким различитостима. – СРП.ОО.С.3.2. Користе изграђене вештине сарадње и културу комуникације, културу сопственог вербалног и невербалног изражавања, као и вештине слушања и поштовања туђег мишљења у различитим аспектима, медијима и комуникацијским ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.3. Негују културу свог народа и поштују и уважавају различитости других култура.	– СРП.ОО.Н.1.7. Одређују значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени; познају и користе метафору и метонимију као лексичке механизме. – СРП.ОО.Н.3.2. Имају интерактиван однос према медијима; препознају различите врсте медијских манипулација и њихов утицај на обликовање стварности. – СРП.ОО.Н.3.3. Развијају лични стил у вербалном и невербалном изражавању. – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.6. Уочавају и прате развој и утицај уметности, науке и технологије на писменост и језик; брину о очувању културно-историјских споменика, о безбедности и одрживости животне средине – СРП.ОО.Н.3.7. Користе читалачку писменост да би објективно и критички разматрали садржај и форму текста, његову структуру, жанр, начин и стил писања; разликују чињенице од интерпретације, као и ауторове евентуалне пристрасности и предрасуде. – СРП.ОО.Н.1.8. Тумаче одлике лирског, епског и драмског у
	– СРП.ОО.О.1.10. Повезују прочитана књижевна дела са њиховим ауторима;	– СРП.ОО.С.1.11. Повезују књижевна дела са историјским и друштвеним контекстом.	

КЊИЖЕВНОСТ	самостално саопштавају основну садржину дела, основну тему, главни мотив дела и његове главне ликове, време и место радње; разликују основне форме казивања. – СРП.ОО.О.1.11. Класификују текстове према различитим критеријумима: књижевни/некњижевни текст, народна/ауторска књижевност; дело у прози/дело у стиху; књижевни род (епски, лирски, драмски). – СРП.ОО.О.2.3. Читају књижевне и неуметничке текстове (линеарне и нелинеарне) и с пажњом и разумевањем слушају једноставније излагање (нпр. предавање уживо или аудио, аудиовизуелно или дигитално излагање) изграђујући навике читања и пажљивог слушања. – СРП.ОО.О.2.5. Повезују садржај књижевног дела са сопственим или туђим искуством. – СРП.ОО.О.2.6. Сажимају и препричавају прозни текст разликујући главно од споредног; интерпретирају текст (описују ликове, поступке, изводе закључке...). – СРП.ОО.О.2.7. Одабирају и прилагођавају комуникативној ситуацији одговарајућа изражајна (вербална и невербална) средства, лексику и облике казивања у писаном и говореном тексту. – СРП.ОО.О.2.8. Уочавају информације у тексту које не разумеју и налазе начине за сазнавање (постављају питања); проналазе информације из текста према задатом критеријуму. – СРП.ОО.О.3.5. Изражавају аргументовано своје мишљење у складу са контекстом, уважавајући туђе ставове. – СРП.ОО.О.3.6. Препознају говор мржње и дискриминаторне ставове у свакодневним ситуацијама и у медијима као негативну појаву; поштују личне и културолошке различитости. – СРП.ОО.О.3.7. Користе читалачку писменост (проналазе информације, разумеју опште значење текста, интерпретирају значење текста) као средство за учење других предмета. – СРП.ОО.О.3.8. Примењују различите	– СРП.ОО.С.1.12. Уочавају у делу лирске, епске и драмске елементе; именују основне књижевне (песма, приповетка, роман...) и књижевно-научне врсте (биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове). – СРП.ОО.С.1.13. Разликују аутора књижевног дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; књижевни текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје. – СРП.ОО.С.1.14. Именују различите облике казивања (приповедање у 1. и 3. лицу, хронолошко и ретроспективно; описивање, врсте описа; монолог, унутрашњи монолог и дијалог), језичко стилска изражајна средства, као и врсте стиха, строфе и риме приликом интерпретације и анализе књижевних дела. – СРП.ОО.С.1.15. Паве разлику између парафраза (препричавања) и анализе дела. – СРП.ОО.С.2.3. Користе различите стратегије читања и учења у складу са постављеним циљем. – СРП.ОО.С.2.4. Редовно читају књижевна дела из школског програма и дела по свом слободном избору, стичући читалачке навике и развијајући књижевни/естетски укус. – СРП.ОО.С.2.5. Доживљавају књижевно дело исказујући личне утиске; интерпретирају књижевни и неуметнички текст истичући битне детаље; повезују, упоређују и образлажу своје закључке чињеницама из текста и личног искуства. – СРП.ОО.С.2.6. Тумаче узрочно-последичне односе у вези са догађајима у тексту, поступцима и карактеристикама ликова, историјским и друштвеним контекстом, тј. мотивима, стилско језичким средствима у поезији; откривају идејни слој текста. – СРП.ОО.С.2.7. Процењују поступке и особине ликова и тако формирају и преиспитују моралне ставове. – СРП.ОО.С.2.8. Разликују субјективност од објективности у изражавању, чињенице од интерпретација, препознају	различитим књижевним делима и у књижевним врстама на међи (нпр. драмски спев, лирско-епске врсте). – СРП.ОО.Н.1.9. Уочавају и описују језичке, структурне и/или естетске особине књижевног и неуметничког дела и користе их у вредновању књижевног дела и развијању властитог стила изражавања. – СРП.ОО.Н.3.8. Читајући и пишући, проширују своје видике и развијају свој мисаони и емоционални свет, уз спремност да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице. – СРП.ОО.Н.3.9. Негују хумани и критички однос према културним различитостима и начину на који се књижевношћу и другим уметностима може доживети и обликовати свет. – СРП.ОО.Н.3.10. Вреднују језик као медиј националне културе, националну културну баштину и културну разноликост Европе и света.
-------------------	--	---	---

	стратегије читања и прилагођавају их природи текста и сврси читања(информисање, учење, естетски доживљај, забава); читају, разумеју и интерпретирају нелинеарне текстове. – СРП.ОО.О.3.9. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања. – СРП.ОО.О.3.10. Разумеју значај књижевности и културе у свом животу; развијају креативност и сопствене стваралачке способности на свим пољима; вреднују књижевност као суштински део националне, европске и светске културе и као средство за промоцију различитих култура. – СРП.ОО.О.3.11. Користе знања из језика и књижевности за учествовање у различитим културним садржајима (приредбе, представе, књижевне вечери, изложбе, перформансе...), реализују унапред осмишљене идеје, учествују у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице. – СРП.ОО.О.3.12. Састављају једноставнији говорени или писани текст према задатом критеријуму, одговорно се односећи према питањима везаним за интелектуалну својину. – СРП.ОО.О.3.13. Увиђају значај језика у неговању културног и националног идентитета; поштују језике националних мањина у Србији и познају елементе њихове културне баштине и историјског наслеђа.	метафоричност; хумор, иронију, сатиру; препознају сврху и циљ изражавања (пропаганда, манипулација, реклама, информисање...). – СРП.ОО.С.2.9. Организују говорени или писани текст (осмишљавају и преобликују план, структурирају и преуређују садржај, повезују делове у складну говорену или писану целину). – СРП.ОО.С.2.10. Самостално проналазе, повезују информације из текстова из различитих области и користе их у учењу и свакодневним животним ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој, медијској, научној, математичкој...). – СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике; умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.6. Разумеју међусобне везе књижевности и културе; обликују своје естетске и етичке ставове уз помоћ литературе. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из језика и књижевности за креирање и/или вредновање различитих културних садржаја; спремни су да учествују у самосталним и тимским пројектима; способни су да развију идеју и да је представе препознајући и остварујући личну, друштвену и комерцијалну вредност. – СРП.ОО.С.3.8. Састављају говорене или писане текстове на основу наученог, основне и секундарне литературе; умеју да	
--	---	--	--

		цитирају и/или парафразирају туђе текстове. – СРП.ОО.С.3.9. Уважавају културну разноликост Србије, цене културну баштину свог завичаја; имају развијене културне потребе, знају како да их искажу и задовоље.	
--	--	--	--

ПРЕДМЕТ: енглески језик

Разред: осми

Годишњи фонд часова: 68

Циљ: Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		

1. Медији, масмедији и интернет (3) 2. Историја и доживљај времена (7) 3. Школа и професионални живот (7) 4. Мода и облачење (8) 5. Емоције (6) 6. Наука и истраживања (7) 7. Лични идентитет (7) 8. Путовања и становање (8) 9. Конвенције понашања (9) 10. Писмени задаци (6)	How are you/have you been/are you doing? I'm/I've been/I'm doing fine, and you? It's been long time. / Long time no see! Yes, it's been a while. I was born and raised/brought up in Kruševac, a town in Serbia. Where did you grow up? I live in a nuclear/an immediate family. Who do you live with? We live in a suburb/in the suburbs/on the outskirts of the town. We share the house with another family. We've lived there since I was born. What part of town do you live in? I've got a twin/half/step brother. Have you got any siblings? The man over there is Alex's and my stepdad. Is Luka your relative? Yes, he's my second cousin. / He's my close/distant relative. / No, we're not related. He's just a friend of mine. What country was he born in? What/Which school did he go to? Have you got any family in an English speaking country? Is your step brother the same age as you? No, he's twice/half as old as me. He doesn't go to school, he goes to kindergarten. The boy in the photo is our schoolmate/teammate/room mate and our mutual friend. He's my namesake. Our name is pronounced... , but it is spelled.... My mum's the only person who calls me by my first name, and it usually means I'm in trouble! Do your friends call you by your first name or your nickname? Dunja's my soulmate; we are inseperable. Who's your role model? My dad's my main role	– разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/ давање информација личне природе; – тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима; – у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – повеже неколико исказа у краћи текст којим се	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад -материјал са интернета	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци , тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, ученички радови/пројекти.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учење у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција
---	--	---	--	--	---	---	---

	model, I have always looked up to/admired him. Who has been the most important and most influential person in your life? Mark Twain was a pen name of the American writer whose real name was Samuel Clemens. What other names did Samuel Clemens write under? What was Agatha Christie famous for? She was famous for her detective stories. What films did Daniel Radcliffe play in? He played the title character in the Harry Potter film series. It's been nice meeting you/talking to you. Have a good life! Farewell, my friends! The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у прошлости The Present Perfect Simple Tense за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају Питања са Who/What/Which/Where/When/Why/How... Питања са препозиционим глаголима Пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple, Present Perfect Simple, Past Simple, Future Simple) Саксонски и нормански генитив Twice/three times.../half as (adjective) as Префикси over-, under-, up-, in-, im-, ir-, il-, dis-... (Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена и	описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; – разуме краће низове исказа који се односе на предлог, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз Одговарајуће образложење; – упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи детаљније информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих; саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања;					
--	--	--	--	--	--	--	--

	надимци; родбина, породични односи и родбинске везе; важније личности из света књижевности, музике, филма и спорта. My aunt's an average looking young woman. She's in her early/middle/late 20s. My uncle has grown a beard/moustache; now he looks twice as old as her. My parents are middle-aged. My mum's a bit overweight, but my dad's really skinny/underweight. My grandparents are elderly, but still young at heart/in spirit. How adventurous are your family? My sister doesn't look anything like me. Who do you look like in your family?/Who do you resemble most? I resemble my mother, while my brother looks more like my father. I was oversensitive about my looks/to criticism as a child. What were you like as a child? What did the man look like? He looked/seemed/appeared annoyed. He also sounded strange/upset. How interesting! Jason was wearing a hoodie and sports trousers/pants at the party. Sophia was wearing a circular/semicircular/rectangular/triangular/heart-shaped pendant made of silver/gold. This steak is undercooked/overcooked. It tastes/smells horrible! What does your steak taste/smell like? Novi Sad is a major city in Serbia. What's its high/main street? New York City is nicknamed the Big Apple.	– разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење; – упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости; – размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;					
--	--	---	--	--	--	--	--

	Has your city/town got a nickname? By what name was your hometown previously known? The 50 stars on the American flag represent the 50 states, while the 13 stripes represent the thirteen British colonies that declared independence from Great Britain and became the first states in the U.S. The UK flag is called the Union Jack, or Union Flag. The Serbian coat of arms consists of two main national symbols: a white double-headed eagle and a shield with a cross. Statehood Day is a national holiday in Serbia. It's celebrated on 15th February to commemorate the outbreak of the First Serbian Uprising against Ottoman rule in 1804. On the same day in 1835, the first rule of Miloš Obrenović, the first modern Serbian constitution was adopted, known as Sretenje Constitution. Armistice Day is celebrated in memory of the day when the armistice was signed between the Allies of World War I and Germany on the 11th of November, 1918. Saint Sava is considered the patron saint of education and all the schools in Serbia. He's also the patron saint of our school. Professor Moriarty is Sherlock Holmes's mortal enemy. My sister loves video games with immortal characters – so-called immortality games. The series was voted the best teenage series of all times. My score is twice as good/bad as yours. Dragana ran half as fast as Relja.	– опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости; – размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; – разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности; – размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; – саопшти планове, намере и предвиђања; – разуме општи смисао и					
--	---	--	--	--	--	--	--

	You can't compare these two things - that's mixing apples and oranges! It's water under the bridge! The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости The Present Perfect Simple Tense за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и радњи које су почеле у прошлости и још увек трају The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у прошлости Stative verbs (look, seem, appear, sound, taste, smell...) Пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple, Present Perfect Simple, Past Simple, Future Simple) Питања са Who...look like, What...look/taste/smell like, How (adjective)... Префикси over-, under-, un-, in-, im-, ir-, il-, dis-... Twice/three times... as (adjective/adverb) as (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике, национална обележја и сл.); метафоричка употреба језика/идиоми. There aren't enough computers for everybody; why don't we take turns to work on them? Fine, let's do that! Let's go out for ice cream - my treat this time! Well, I'm trying to cut down on sweets, how/what about having some fruit salad instead? Why don't we split the bill?	главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; – размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима; – искаже и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; – разуме краће низове исказа који описују просторне односе, оријентацију и правац кретања; – затражи и пружи обавештења о просторним односима, оријентацији и правцу кретања; – разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; – размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе; – разуме општи смисао и главне информације из					
--	---	---	--	--	--	--	--

	Let's start over, shall we? What do you mean? Can/Could you share a link to an example? Shall I ask him to join us? I think he would love that! He'd better not be late this time! Shall we meet at my place? Okay, what time? Is this time next week ok with you? That sounds good to me./That would be great! Would you like/Do you want me to help you with your English assignment? No thank you, I can manage. You should/ought to/had better leave or you'll miss your bus. Thank you but don't worry, I'll hurry up now. You shouldn't/had better not stick your nose in other people's business. It's impolite! Pets shouldn't be abandoned by their owners. It's irresponsible! The doctor advised me to have regular meals and a balanced diet in order to stay healthy. She also recommended taking up a sport instead of dieting. My parents told me not to put off doing things I have to do, because I could regret later. If I were you I would stop being late for school. You might get expelled. What would you do if you were in my place/shoes? Let's not split hairs about it! Should/Ought to/Had better за давање савета Изрази: How/What about...? Why don't we...? Would you like...? Do you want...? Shall we...? Let's... Stative verbs (think, mean, sound...) Модални глаголи за изражавање предлога и	краћих текстова који се односе на поседовање и припадање; – размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање; – разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање допадања и недопадања; – размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења; – разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења; – тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења; – разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.					
--	---	---	--	--	--	--	--

	вероватноће - can/could/may/might... Пасивни облик модалних глагола Заповедни начин Gerund/Infinitive Индијектни предлози и савети Први и други кондиционал Негативни префикси un-, im-, ir-, il-... (Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на њих; метафоричка употреба језика/идиоми. Can/Could/May I retake the listening text? I've misheard some questions. Can/Could/Will you rewrite the essay? You've misspelled/misspelt some words. Excuse me teacher, can you draw/pull/close the curtains? Ok, you put the light on. Can you now draw/pull/open them? Ok, let's have some sunlight in! Could/Would you come to my place tonight if you had time? Your place, sixish! Please don't tatttle on me to my mother/teacher. / Don't be such a tattletale! Promise not to tell anyone! I promise! Stop showing off! Nobody likes a show-off! Stop arguing, will you? Can I tell my side if you let me talk? Stop beating around the bush and tell me what the problem is! She told me to stop making fuss about nothing! My mum asked/warned us to stop giggling. The head teacher promised to look into the matter. I'm sorry I						
--	---	--	--	--	--	--	--

	overslept/overreacted. It's ok, make sure you don't do that again! Sorry to disturb/interrupt! Sorry, it wasn't on purpose. I'm truly sorry. Thanks for letting me stay/for waiting for me! Thank you, you've been very kind. Many thanks in advance! I (really) appreciate that/your help. Tell your parents I said thank you. Say hi for me! Pretty please! Happy anniversary! Better luck next time! Fingers crossed! Congrats on your exams! Модални глаголи за изразување молбе и захтева – can/could/may/will Заповедни начин Први и други кондиционал Индириктне наредбе и молбе Gerund/Infinitive Префикси over-, mis-, over-, re... (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања. Choose a person in the classroom, but keep the name secret. Note down as much information about the person as you can. What shall we do next? Take turns to ask questions, and try to guess your partner's person! Find out about an eco-project in your country. Produce a leaflet explaining where it is and what happens there. What can I use this application for? Click on the photos if you						
--	--	--	--	--	--	--	--

	want to find out more. If you want to make an appointment/need further information call our office at 555-333. I think I've been overcharged for my mobile phone bill. What shall/should I do first? Dial these numbers to speak to customer service... Read the exercise in silence/silently. Time's up! Put down your pens and hand in your tests. Sit tight! Sit up straight! Straighten your back! Behave yourself! Turn sideways! Why/What for? Move over to make room for some more students. Look me in the eye! Speak when spoken to! Don't speak/talk out of turn! Speak your mind! Don't blame me, it's not my fault! Don't wait for me! I might be long! Don't peek! It's none of your business! Don't touch the stove until it gets cool. Hold this for me! He told me to hold on to his arm. Tell me who the book belongs to. The P.E. teacher told/instructed us to pass the ball to each other/one another. Mind your step! Beware of the dog! Caution: wet floor! Danger: strong current! Don't limit your challenges – challenge your limits!						
--	---	--	--	--	--	--	--

	Let go of bad memories and be happy! Заповедни начин Модални глаголи shall/should за тражење упутстава Модални глаголи за изражавање вероватноће: might/may/could Пасивни облик глагола у комбинацији са модалним глаголима Први и други кондиционал Индиректне наредбе и молбе Префикси over-, un-, im-, ir-, il-... (Интер)културни садржаји: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола. It's getting dark/late/cold/hotter... She's getting hungry/tired/better/worse.. The weather is getting worse by the minute. What's bothering/puzzling you? I can't solve this problem. Who are you doing that for? I'm doing this for my classmate Milica. Where's Jacob? He's at a sleeping/spending the night often sleeps over at Filip's How often do you sleep over at your friends' place? Who does the new teacher remind you of? He reminds me of my Australian uncle. This reminds me, have you applied for the competition yet? This is the first time I've used a crib sheet. Can I trust you with something? Anyone can use the application, can't they? The class teacher tells us						
--	--	--	--	--	--	--	--

	to always report the absent students. I don't know what they are arguing about/who they are laughing at. My teacher says that the English drink the most tea in the world. My mum asks me who the message is from. My friend wants to know which team you support / whether/if you support Red Star or Partisan. Danilo asks how long I have kept my diary/blog. Jelena complains that she keeps forgetting her parents' birthdays! Do you know who I met yesterday? What does UNICEF/the abbreviation stand for? What happens if students misbehave in class in your school? Do they get punished for their misbehaviour? I would/could help you if I had time now. What would you do if you were rich? The Harry Potter film series is based on Joanna Rowling's novels. Which book is the play based on? The story/novel is set in the 19th century. In my country a lot of children live in a single-parent family or in a family with a step-parent and step brothers and sisters. Some city people live in a high rise, but most people live in detached or semi-detached houses. International Mother Language Day is held on 21 February to promote awareness of linguistic and cultural diversity. How's Labour Day celebrated in your country? There are approximately 1000 giant pandas remaining in the world. It is estimated that/According to the statistics, 2 million alligators live in the state of Florida. The Present Continuous Tense за изразување						
--	--	--	--	--	--	--	--

	тренутних и привремених радњи The Present Simple Tense за изражавање сталних и уобичајених радњи Stative verbs (taste, smell, remind...) The Present Perfect Simple Tense за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају и у изразима This is the first/second/third time... Други кондиционал Can за изражавање способности у садашњости Модални глаголи за извођење закључака о садашњости (must/can't/might/may/could) Пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple, Present Perfect Simple) Индириктне наредбе и молбе Индириктне изјаве и питања са уводним глаголом у садашњем времену Gerund/Infinitive Питања са препозиционим глаголима Get + adjective (Интер)културни садржаји; породични живот; живот у школи и у ширем окружењу – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања; традиција и обичаји; метафоричка употреба језика/идиоми. I went to the park with some friends of mine yesterday afternoon. We had a two months' holiday. What did you do on your holiday/spring/terr break? We were having the time of our life! Why didn't you tell me about that? I didn't want you to know! My friend turned pale/jumped for joy when she heard the news.						
--	---	--	--	--	--	--	--

	Who forgot their phone? When did the centre reopen? What was the first concert you went to? Who were you there with? My friends threw me a going away/goodbye/farewell party before I moved away/left the town/country. They saw me off at the airport. My dad couldn't afford to go to university, but I can now. Anastasija was able to answer all of her questions correctly, but I answered mine incorrectly. I misheard you. I was mistaken. She misunderstood my message. Something's just crossed my mind. I've changed my mind. Have you made up your mind yet? I've lost my train of thoughts. / My mind's gone blank. Have you read/heard today's/yesterday's news? Have you passed to the next round? Has it stopped raining? I've misplaced my pen / miscalculated the numbers. He's gone bananas! We were having a rehearsal while the storm was raging/when there was a power cut. My mum told me to stop to buy some bread on my way home. The old lady asked/begged us to help her. I was voted the class president in the previous class meeting. Who was the book published by? It has been adapted into a film. The people have been stricken by a lightning.						
--	--	--	--	--	--	--	--

	The cat's been run over by a car. I haven't been invited to the party. The industrial revolution started in the 18th century. YouTube, the popular video sharing website, was created in 2005. The Past Simple Tense правилних и неправилних глагола, све употребе The Past Continuous Tense, све употребе The Present Perfect Simple Tense за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са ever, never, just, already, yet... Could и was/were able to за изражавање способности у прошлости Пасивни облик глагола у простим временима (Present Perfect Simple, Past Simple) Индиректне наредбе и молбе Питања са Who/What/Which/Where/When/Why... Питања са препозиционим глаголима Герунд/Инфинитив Префикси mis-, over-, re... (Интер)културни садржаји: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости; метафоричка употреба језика/идиоми. Who are you going to the prom with? When are you leaving for the airport? When does your plane leave? / What time is your flight? What time does the flight from Moscow arrive? Which platform does the train leave from? When does the rerun of season 1 begin? I guess/suppose it starts in 2 weeks' time. We're going to make up the						
--	--	--	--	--	--	--	--

	missed class next week. Let me know when/the time! I'll leave school in 2 years' time. When will you leave school?What are you going to do after you leave school? Emma will turn 15 in 2 months. Noah might/may/could take part in the karate tournament/marathon race next week. I think the party will be over/finished by the time/before we get to Kristina and Helena's place! We'll figure out/decide what to do as soon as/when/after we all get together. See you when you get back! Take your umbrella in case it rains tonight! I'll tell on you to the teacher unless you stop! If it's a tie, will we be able to play another round? If I wish on a shooting star, will my wishes come true? What will happen if we keep littering? What would you do if you saw aliens? Would you run away or speak to them? The Present Continuous Tense за изражавање унапред договорених/испланираних радњи The Present Simple Tense за изражавање будућих радњи које су део утврђених распореда/програма The Future Simple Tense за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања <u>Модални глаголи за</u>						
--	---	--	--	--	--	--	--

	изражавање вероватноће: may/might/could Going to за изражавање општих планова и намера, као и предвиђања на основу чулних опажања Временске зависне реченице за изражавање будућности и одговарајући везници (when, after, before, as soon as, by the time...) Stative verbs (promise, believe, think, guess, suppose, hope...) Пасивни облик глагола у простим временима (Future Simple) Први и други кондиционал Will be able to за изражавање способности у будућности (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом; традиција и обичаји. What's the matter? My finger/hand is swollen. I've been stung by a bee. That must hurt! Let me have a look. Do you need some tissues? Are you fine with this? What's the matter with Helen? She's been bitten b a strayed dog. She needs to go to hospital. Why haven' you called an ambulance? She wants us to help her. / She asks if we could help her. I've got goose bumps/butterflies in my stomach/stage fright. My schoolmates expect me to win/hope that I will win the race/ game/competition. You needn't worry! We're on your side! What would you like to spend the money on? Who would you like to celebrate with if you won?						
--	---	--	--	--	--	--	--

	Why are you smelling the food? What does it smell like? My hands smell of onions! Iva's tasting the coffee. She says it tastes awful. How do you like yours? Can I taste your pie? Liam felt embarrassed by his friends' insensitive remarks. He says they really hurt him. Sanja was pleased with her test results. She hopes to enrol in an art school if she passes her final exams with flying colours. Who wasn't happy with their marks? What were you good at as a child? I enjoyed being active, but now I'm really into/keen on studying. I've always been interested in clothes and fashion. Our parents have always taught us to treat people the way we want to be treated. I don't want this moment to ever end! I hope you make wonderful memories today! We need to laugh. Laughter is the best medicine! The Present Simple / Past Simple / Present Perfect Simple Tense Stative verbs (be, want, wish, need, expect, hope, have, hurt, feel, smell, taste...) Need/Needn't Why don't/haven't you... Питања са препозиционим глаголима Придевско-предлошке фразе – interested in, keen on, pleased with, embarrassed by... Глаголско-предлошке фразе - be into... Пасивни облик глагола у простим временима (Present Simple, Present Perfect Simple, Past Simple, Future Simple) Индириктне изјаве и питања са уводним						
--	--	--	--	--	--	--	--

	глаголом у садашњем времену Модални глаголи за извођење закључака о садашњости (must, can't, may...) Први и други кондиционал Заповедни начин Gerund/Infinitive (Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; Let's meet at the entrance to/exit from the museum! Could you tell me where the pedestrian area/zone / the main square / the city/town hall is. Go past the traffic lights and go straight on until you get to the roundabout. At the roundabout turn left. You can't miss it! I live as close/near as you from the school. The Science and Technology Park is twice as far as the Natural History Museum. What would happen if the Sun was twice as far from the Earth? Čačak is a large industrial town halfway between Kraljevo and Užice. The baker's/pastry shop is halfway between my home and school. I don't know where the icon is. It's on the left/right side/at the top/bottom / in the top/bottom left/right corner of the screen. Move over towards the door. I slipped as I stepped onto the platform. We went for a walk along the beach/river bank at dawn. The boys swam across the lake. This is the first time I've flown across the Atlantic. Индиректна питања са уводним глаголом у садашњем времену Предлошки изрази за						
--	--	--	--	--	--	--	--

	изражавање положаја и просторних односа: halfway between / on the left/right side / at the top/bottom / in the top/bottom left/right corner... Предлози са глаголима кретања: towards, onto, into, across, along... as + adjective + as: as close/near/far... as twice/three times... + adjective + as: twice/three times... as (far) as (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места; географске карактеристике наше земље и земаља говорног подручја циљног језика. You needn't take that subject. It's optional! You mustn't cheat in exams. It's illegal! I've had to study hard this month. We had to make the decision in a split second. We can't both use the bike at once so we'll have to take turns. I'm underage – I'm not allowed in pubs! It's a rude question – you should apologise to the teacher! I don't think you should drink that water! I wouldn't swim here if I were you! My parents always remind me to throw the tissue in the bin after using it. The government/local authorities should/ought to take more care of the unemployed/homeless/poor/elderly / unemployed/homeless/poor/elderly people. In my country the young/young people are not permitted to vote until the age of 18. The Louvre is a must for visitors to Paris. These are dos and don'ts of						
--	--	--	--	--	--	--	--

	social etiquette. Модални глаголи и глаголски облици за изражавање дозволе, забране, упозорења, правила понашања и присуства/ одсуства обавезе: can/can't, must/mustn't, need/needn't, should/shouldn't, ought (not) to, have to/don't/doesn't have to, had to/didn't have to, (not to) be allowed to Употреба и изостављање одређеног члана у изразима: the unemployed/homeless/poor/elderly/young... и unemployed/homeless/poor/elderly/young... people (Интер)културни садржаји: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола. He's a friend of mine. Is that a friend of your cousin's? My father owns a book/food stall. Who's the owner of that restaurant? This house has always belonged to my family. Who does that house belong to? Someday, I would like to possess a sailboat. How much money does he owe you? He owes me 100 dinars. Саксонски, нормански и дупли генитив Присвојне заменице mine, yours... Stative verbs (have, own, belong, possess, owe) (Интер)културни садржаји: однос према имовини How do you like this colour? I'd prefer a						
--	---	--	--	--	--	--	--

	darker/lighter shade. My dog loves being cuddled/spending time with us. Would you fancy a drink? I didn't fancy swimming in that water. We enjoyed ourselves at the party. Please don't throw these photos away. They're really close to my heart! I like doing jumping jacks. They are great for warming up before my gym exercise! Cycling/Rollerblading is my most liked/preferred leisure activity. What's your family's favourite pastime? I would say our favourite pastime has always been watching informational videos / exploring interesting places closer to home. Yoda from the Star Wars series has been one of my best-loved science fiction characters for as long as I can remember. Who's your favourite film character? One third of the class prefers fantasy books, they say they expand their imagination. Stative verbs (like/dislike/love/hate/fancy/prefer...) Gerund/Infinitive Питања са What, Who, Why, Which, How... (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм, спорт; метафоричка употреба језика/идиоми. I agree/disagree. So do I. / Well, I don't. I don't agree. Neither do I. / I don't agree either. / Well, I do! I didn't think of that - good idea! I guess/suppose we should never learn anything by heart. What exactly do you mean by 'lousy singing'? It's not a big deal/no						
--	--	--	--	--	--	--	--

	biggie. That's embarrassing/correct/ incorrect/possible/impossible/regular/irregular/convenient/inconvenient/honest/dishonest... How incredible/disappointing! Stative verbs (think, guess, suppose, agree, disagree, believe, mean, promise...) Питања са What, Why, How... So/Neither/Either за изражавање слагања и неслагања. Префикси un-, in-, im-, ir-, il-, dis-... (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима; метафоричка употреба језика/идиоми. It's only half-an-hour's drive / a couple of minutes' walk. He gave me a few tips/a piece of/some advice. They told us an interesting piece/a bit of information. She bought a bunch of grapes/flowers / a bar of chocolate/soap / a jar of honey/jam. The man was so weak that he could only take a sip of water. How much sugar do you take in your tea? Half a teaspoon, please. I don't have as many DVDs as you! My sister doesn't eat as much chocolate as I do. There is ten times as much traffic in my town as in yours. The deep end of the pool is 2 metres deep. The shallow end is only half as deep. This jacket is twice as expensive as that one. How much is the return/one-way fare from London to Brighton?					
--	--	--	--	--	--	--

	What's the bus fare in London? A single bus fare costs £1.50. How much did the roasted chestnuts cost? They cost 90 pence/cents a/per cone. How much did they weigh? They weighed 100 g. None of my classmates won the prize. Neither of my parents speaks/speak a foreign language. Саксонски генитив са временским периодима: half-an-hour's, couple of minutes' ... Партитиви: a piece/bit/bunch/bar/jar/sip of... Twice/three times.../half as (adjective) as None/Neither (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура.						
--	---	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: српски језик, географија, историја, ликовна и музичка култура, информатика, час одељењског старешине, верска настава и грађанско васпитање, физичко и здравствено васпитање....

МЕЃУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: кроз све наставне теме, настава страног језика у свим разредима повезана је са свим предметима који се уче у основној школи

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Диференцирани задаци кроз уџбеник и радну свеску који се користи у настави; израда програма ИОП 3 за надарене ученике
Најефикасније методе и облици рада	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално

	-групни рад -материјал са интернета; - е-уџбеник
Избор наставних средстава	У свим разредима користе се уџбенички комплети „English Plus“, друго издање, издавачке куће „Нови Логос“
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	/
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Дозвољавање напредовања по сопственом темпу; рад на добрим особинама ученика; безбедна средина; самоојалуација; развијање креативности; награда и казна
Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	/
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Напредовање ученика прати се по темама; критеријуми за праћење: активност на часу, уредност при изради домаћих задатака, усвајање граматике и вокабулара, способност разумевања и преношења поруке, медијација
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	/

СТРАНИ ЈЕЗИЦИ – ПРВИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Стандарди образовних постигнућа за крај основног образовања

Општа предметна компетенција (ОПК)

Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)

Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за реализацију основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у

свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културâ језика који уче.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)

Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих области личних и образовних интересовања.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)

Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фразе и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај основног образовања

Основни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:

– CJ1.OO.O.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају већину гласова и најчешће гласовне групе уз интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ1.OO.O.1.2. Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. – CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију – CJ1.OO.O.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и	– CJ1.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. – CJ1.OO.O.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији прибегавајући, по потреби, основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ1.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског живљења, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.O.2.4. Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл). – CJ1.OO.O.2.5. Учествоју у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језика у	– CJ1.OO.O.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.O.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре). – CJ1.OO.O.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. – CJ1.OO.O.3.5. Разумеју основни смисао и појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у кратким и једноставнијим рекламним порукама на познате теме, уколико не садрже игру речи или неко конотативно / скривено / метафорично значење. – CJ1.OO.O.3.6. Разумеју појединачне речи, једноставне фразе и предвидљиве конструкције у популарној музици. – CJ1.OO.O.3.7. Разумеју кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (писма, мејлови, СМС...). – CJ1.OO.O.3.8. Разумеју општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова прилагођених узрасту и интересовањима (извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе, као и поруке личне природе са неколико суштинских информација (нпр. писма, мејлови итд.). – CJ1.OO.O.3.9. Разумеју општи смисао и важније информације у једноставнијим врстама књижевних текстова прилагођених узрасту и интересовањима (прозни и поетски текстови, кратке приче). – CJ1.OO.O.3.10. Разумеју и проналазе важније
--	---	--

дигиталним путем у оквиру вршњачке групе.	свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета.	информације из инфографикона и других једноставнијих визуелно-текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.О.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи из једноставнијих извора информација. – СЈ1.ОО.О.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. – СЈ1.ОО.О.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања.
		– СЈ1.ОО.О.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. – СЈ1.ОО.О.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. – СЈ1.ОО.О.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. – СЈ1.ОО.О.3.17. Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или

		нешто честитају. – СЈ1.ОО.О.3.18. На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе. – СЈ1.ОО.О.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.
--	--	---

Средњи ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културâ језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом.
Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички одабирају различите врсте извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном и образовном домену.
Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика које уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне

вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај основног образовања:

Средњи ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– CJ1.OO.C.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ1.OO.C.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање. – CJ1.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које	– CJ1.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл.). – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја	– CJ1.OO.C.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.C.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима. – CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.C.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговорно и умереним темпом. – CJ1.OO.C.3.5. Разумеју основни смисао и главне информације краћих медијских садржаја (радио и телевизијских емисија, подкаста или других аудио-визуелних записа, као и краћих рекламних порука које не садрже игру речи или неко конотативно/скривено / метафорично значење) о блиским темама, као и тему и основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. – CJ1.OO.C.3.6. Разумеју општи смисао и фреквентне фразе, формулације и изразе у текстовима популарне музике. – CJ1.OO.C.3.7. Разумеју општи смисао и релевантне информације на блиске теме у краћим текстовима једноставне садржине, порукама, писмима, мејловима о познатим и узрасно адекватним темама. – CJ1.OO.C.3.8. Разумеју општи смисао, важније идеје и поруке једноставних линеарних и

користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.C.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у свакодневним активностима и користе страни језик за проучавање природних и друштвених феномена и релативно успешно решавање задатака у приватном, јавном и образовном домену.	хипертекстуалних врста (адаптирани, поједностављени и скраћени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима. – CJ1.OO.C.3.9. Разумеју општи смисао, информације, главне идеје и поруке једноставнијих фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе прилагођених узрасту и интересовањима. – CJ1.OO.C.3.10. Разумеју и селекују потребне информације из инфографикона и других визуелно-текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...). – CJ1.OO.C.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из једноставнијих извора информација са циљем претраживања (онлајн) речника, енциклопедија, брошура и интернет страница. – CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. – CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. – CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. – CJ1.OO.C.3.15. Искузују допадање и недопадање,
---	---	---

		слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. – СЈ1.ОО.С.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.
		– СЈ1.ОО.С.3.17. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. – СЈ1.ОО.С.3.18. На страном језику саопштавају основне информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – СЈ1.ОО.С.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима.

Напредни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско- интонацијске природе, или уз евентуалне мање неправилности које не угрожавају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које углавном не ремете
--

комуникацију. Познају различите стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентних лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Разумеју, прихватају и знају да објасне разлике које постоје између властите и културѝ језика који уче и знају да прилагоде понашање основним конвенцијама. Ученици поседују темељна знања о свакодневном животу, друштву и развоју стране културе, разумеју утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и култури страног језика, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом и другим најближим културама.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)

Ученици препознају, схватају и интерпретирају вербалне и невербалне садржаје порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују различите стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, повезујући га са знањима и вештинама из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички приступају различитим врстама извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном, јавном и образовном домену.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)

Ученици учествују у разноврсним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју тематски и узрасно адекватне писане и усмене исказе, као и текстове о блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (садржајна размена информација о личностима, догађајима, појавама, исказивање ставова, идеја и мишљења, допадања и недопадања) уз релативно спонтано успостављање ефикасног социјалног контакта. Прихватају и поштују разлике које постоје између властите културе и културе/културѝ језика који/које уче и умеју да прилагоде вербално и невербално понашање основним конвенцијама. Негују став отворености и радозналости према култури језика који уче и поседују узрасно адекватне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културѝ) језика који (које) уче. На сврсисходан и делотворан начин приступају обради информација, развијају и унапређују функционалну и дигиталну писменост и комплексније стратегије учења и рада.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај основног образовања

Напредни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– СЈ1.ОО.Н.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације). – СЈ1.ОО.Н.1.2. Познају правописна правила и примењују их у писаној продукцији. – СЈ1.ОО.Н.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких	– СЈ1.ОО.Н.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – СЈ1.ОО.Н.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз	– СЈ1.ОО.Н.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – СЈ1.ОО.Н.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. – СЈ1.ОО.Н.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова.

облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.H.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.H.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.H.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости.	– CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговарно и умереним темпом.
	– CJ1.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.H.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.	– CJ1.OO.H.3.5. Разумеју основни смисао и могу да издвоје главне информације из аутентичних медијских садржаја (подкаста, радио и телевизијских емисија о познатим, друштвено и узрасно адекватним темама – нпр. репортажа, научно-популарних, документарних, играних, анимираних филмова, едукативних садржаја и спотова) које слушају/гледају у смисленим целинама. Разумеју општи смисао и упадљиве детаље рекламних порука и препознају ставове и тачке гледишта изречене у њима, предрасуде, стереотипе, као и различите облике медијске манипулације и убеђивања. – CJ1.OO.H.3.6. Разумеју општи смисао, фреквентне фразе и изразе сложенијих, разговарних текстова популарне музике. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за

		њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу. – СЈ1.ОО.Н.3.8. Разумеју општи смисао, идеје, детаље, информације и поруке различитих врста текстова (прилагођени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, репортаже, прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима, откривајући значења непознатих речи и конструкција на основу смисла читавог текста и садржаја појединачних делова. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења, препознају предрасуде, стереотипе, као и најупадљивије начине медијске манипулације и убеђивања. – СЈ1.ОО.Н.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасто примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – СЈ1.ОО.Н.3.10. Разумеју, проналазе, селекују, интерпретирају и евалуирају информације из различитих визуелно- текстуалних приказа (инфографикона, табела, дијаграма, графикона, мапа, формулара, формула...). – СЈ1.ОО.Н.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – СЈ1.ОО.Н.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – СЈ1.ОО.Н.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасто и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка
--	--	--

		средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима).
		– СЈ1.ОО.Н.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикона, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама. – СЈ1.ОО.Н.3.19. На матерњем језику саопштавају смисао, тему и детаљније информације усменог исказа или писаног текста

		(новинског, књижевног, интернет прилога), примереног узрасту и интересовањима, као и информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
--	--	--

ПРЕДМЕТ: **Ликовна култура**

Разред: **8**

Годишњи фонд часова: **34**

Циљ: **Циљ** наставе и учења ликовне културе је да ученик развија визуелно опажање ,стваралачко мишљење и естетске критеријуме како би био оспособљен за визуелну комуникацију и креативно решавање проблема,као и одговоран однос према наслеђу визуелне културе свог и других народа

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Композиција (простор и перспектива,примена принципа компоновања(25)	Простор и перспектива,простор и пропорције,перспектива.Ритам,контраст,доминананта.Градација,равнотежа,хармонија.Јединство. Примена принципа компоновања	– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи с другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; – на примерима из свакодневног живота и на	Монолошка,дијалoшка,интерактивна,разговор,тражење одговора путем реалне ситуације. Индивидуални,фронтални и рад у пару Цртачки и сликарски прибор,дигитални видео и апликације,уметничке фотографије.Рад са подацима и информацијама	Прати упутства наставника,разговара,коментарише,црта,слискицира,синтезира,искуства,креира,утврђује нова сазнања	Мотивише, даје упутства,класификује,информише, подстиче креативност код ученика.имплицира,оплећењује дечији свет маште	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације	Компетенција за учење .Сарадња,Комуникација.Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција

		уметничким делима уочава принципе компоновања: ритам, контраст, доминанту, градацију, равнотежу, јединство и хармонију; – реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи с другима; – дискутује аргументовано о својим радовима и радовима других ученика уважавајући различита мишљења; Сарадња, комуникација, решавање проблема, естетичка компетенција, компетенција за учење, рад с подацима и информацијама Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика (по нивоима постигнућа- могућности ученика) Естетска анализа резултата Дискусија – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;					
2.Комуникација(5)	Визуелна комуникација.Визуелна метафорика.Декодирање слике	– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – користи, сам или у сарадњи с другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; – прави презентације усклађујући	Монолошка,дијалoшка,интерактивна,разговор,тражење одговора путем реалне ситуације. Индивидуални,фронтални и рад у пару Цртачки прибор,дигитални видео и апликације,уметничке фотографије	Прати упуства наставника,разговара,коментарише,црта,слика и скицира,синтезира,искуства,креира,утврђује нова сазнања	Мотивише, даје упуства,класификује,информише, подстиче креативност код ученика.имплицира,оплеменењује ученички свет маште.Пом	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција

		слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; – бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно.			аже код изградње сопственог ликовног израза и аутентичност доживљаја	реализације	
3.Наслеђе(4)	Заштита и промоција културног наслеђа	– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – користи, сам или у сарадњи с другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; – представи своје радове и радове других ученика кратко, аргументовано и афирмативно; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха;	Монолошка, дијалогска, интерактивна, разговор, тражење одговора путем реалне ситуације. Индивидуални, фронтални и рад у пару Цртачки, вајарски и сликарски прибор и материјали, дигитални видео и апликације, уметничке фотографије	Прати упуства наставника, разговара, коментарише, црта, слика и скицира, сиритише искуства, креира, утврђује нова сазнања. критички расуђује и презентује	Мотивише даје упуства, класификује, информише, подстицаје кротивном мишљењу код ученика. имплицира, оплемењује дечији свет маште. Настоји да код ученика развије критичко мишљење и развије осећај за културу и културно добро	Естетска анализа приоритетне области Практичан рад ученика по нивоима постигнућа могућности и склоности Дискусија Естетска анализа процеса реализације	Компетенција за учење Дигитална компетенција Решавање проблема Естетичка компетенција. Рад са подацима и информацијама

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик и књижевност, историја, информатика и рачунарство...

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: Културно наслеђе Срба и другог народа кроз историју народа и језичке културе

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Индивидуална акарактеристике,моторичке способности.и релевантне чи усвојеног програма ликовне култур 7 разреда
Најефикасније методе и облици рада	Интерактивна,Монолошка,дијалошка и рад у пару или мањој групи
Избор наставних средстава	Цртачки,сликарски,вајарски прибор и материјали
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Локалитет села и историјско поднебље
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Особена потреба наставника да ученик добије повратну информацију о постицајно биће за развој-
Могући застоји у раду	Развој моторике и социолошки аспекти.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Прилагођавање програма и времену индивидуалном процесу реализације практичног рада.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	На сваком часу,кроз практичан рад и естетску анализу
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Развијање креативне атмосфере у школи и неговање колективне свести с позитивним рефлексимаод сваког појединца.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Ликовна култура

Разред: 8.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. Композиција 2. Комуникација 3. Наслеђе	ЛИК.ОО.О.1.1.-Ученици повезују и користе у раду материјале и прибор са традиционалним техникама, ЛИК.ОО.О.1.2.-бирају и описују медиј и одговарајућу технику/апликацију којом најефикасније могу да изразе своја запажања, идеје и имагинацију. ЛИК.ОО.О.1.3.-Разматрају значај занимања у визуелним уметностима и утицај визуелне уметности на развој локалне и шире заједнице. ЛИК.ОО.О.2.1.-Ученици истражују и примењују у стваралачком раду изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја који се користе за обликовање визуелних садржаја. ЛИК.ОО.О.2.2.- Обликују ликовне радове од	ЛИК.ОО.С.1.1.-Ученици објашњавају примену елемената и принципа у компоновању визуелних уметности. ЛИК.ОО.С.1.2.- Испољавају одговоран однос када објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и утицај на друштво и појединце. ЛИК.ОО.С.1.3,- Објашњавају која искуства, садржаје и естетске доживљаје имају као подстицај за развијање креативних идеја. ЛИК.ОО.С.1.4.-Објашњавају значај визуелних уметности, археолошког локалитета, музеја и експоната за културни идентитет, лични развој, као и развој локалне и шире заједнице. ЛИК.ОО.С.2.1.-Ученици плански примењују	ЛИК.ОО.Н.1.1.-Ученици тумаче значај кључних карактеристика епохе, стила, правца или покрета у визуелним уметностима. ЛИК.ОО.Н.1.2.- Повезују водеће уметнике и њихова најпознатија дела смештајући их у епоху или друштвени контекст. ЛИК.ОО.Н.1.3. Процењују и наводе повезаност визуелне уметности, науке и других врста уметности. ЛИК.ОО.Н.2.1.-.Ученици анализирају форму и садржај уметничког дела према одабраним критеријумима, користе релевантне изворе за истраживање и

	рециклираних материјала, употребљених предмета и амбалаже. ЛИК.ОО.О.2.3.-Повезују уметничка занимања са продуктом/делом визуелних уметности који уочавају у различитим ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.1.-Ученици изражавају своје идеје, доживљаје, осећања и машту, мотиве и поруке користећи различита средства и технике визуелних уметности. ЛИК.ОО.О.3.2.-Указују на улогу визуелне уметности у очувању животне средине у различитим животним и радним ситуацијама. ЛИК.ОО.О.3.3. Идентификују избор средње школе и/или будућег занимања у односу на своја интересовања, могућности и способности изражавања техникама визуелних уметности.	основна знања о материјалима, медијима, техникама, ликовним елементима, принципима, пропорцијама и плановима приликом обликовања ликовних радова. ЛИК.ОО.С.2.2.-Препознају улогу и вредности визуелне уметности као саставни део свакодневног живота, нарочито као средство комуникације и као изражавање позитивне поруке која мотивише друге. ЛИК.ОО.С.2.3.-Препознају и представљају појаве са којима се свакодневно срећу користећи начела компоновања док стварају ликовне радове. ЛИК.ОО.С.2.4.-Самостално истражују различите изворе информација или наслеђе културе и користе одабрани појам, текст, визуелне, аудитивне и аудио-визуелне информације као подстицај за стварање оригиналног ликовног рада. ЛИК.ОО.С.2.5.-Истражују самостално или у сарадњи са другима културне ресурсе у локалној и широј заједници. ЛИК.ОО.С.3.1.-Ученици тумаче садржај ликовних дела, визуелних информација у свом раду и радовима других, уочавајући различита значења и идеје. ЛИК.ОО.С.3.2.-Описују усмено свој рад, естетски доживљај уметничких дела, својства материјала, техника и принципа компоновања (дизајна), природу и урбану средину користећи јасне и примерене појмове и изразе. ЛИК.ОО.С.3.3-Уважавају различитост у естетским доживљајима и начинима визуелног изражавања испољавајући разумевање и емпатију. ЛИК.ОО.С.3.4. Активно и аргументовано, предлажу посете установама културе или уметничким манифестацијама, прате и посећују догађаје културе у заједници. ЛИК.ОО.С.3.5. Реализују, самостално или у сарадњи са другима, једноставне ликовне пројекте који промовишу културу и уметност локалне или шире заједнице.	селектовање података и информација на матерњем и страном језику. ЛИК.ОО.Н.2.2.- Смишљају једноставне интердисциплинаре пројекте који обједињују различите врсте уметности или уметност и науку. ЛИК.ОО.Н.3.1.-Ученици разумеју специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. ЛИК.ОО.Н.3.2.-Активно траже места и изворе где могу додатно проширити знања и интересовања и развијати своје вештине. ЛИК.ОО.Н.3.3.Прате и посећују догађаје културе у заједници, подстичу друге да се укључе у културни и уметнички живот заједнице или као публика или као учесници. ЛИК.ОО.Н.3.4.-Обликују презентације водећи рачуна о изражавању и оригиналности, ауторским правима и безбедности током рада на интернету и приликом преузимања садржаја са интернета.
--	---	---	---

ПРЕДМЕТ: Музичка култура

Разред: осми

Годишњи фонд часова: 34

Циљ: Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника	
ЧОВЕК И МУЗИКА	Романтизам Програмска и апсолутна музика Соло песма Клавирска минијатура Националне и стилизоване игре (полка, мазурка, чардаш, казачок, сиртаки, валцер, танго...) Музичко-сценска дела Сметана, Дворжак, Шопен, Лист, Шуберт, Шуман, Паганини, Верди, Пучини, Росини, Чајковски, Бородин, Мусоргски, Мокрањац Импесионизам Равел, Дебиси Савремено доба Жанрови: Џез, популарна музика, апстрактна музика. Импровизација (појам) Стравински, Прокофјев, Коњовић, Константин Бабић, Вера Миланковић	– повеже различите видове музичког изражавања са друштвено- историјским амбијентом у коме су настали; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у роматизму, импресионизму и савременом добу; – препознаје националне игре у делима уметничке музике; – наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; – разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; – идентификује репрезентативне музичке примере	дијалогска, монологска, демонстративна Фронтални Индивидуални Рад у пару Групни рад Основна наставна средства су: клавир, комплет Орфовог инструментарија за све ученике, табла са линијским системима, квалитетни уређај за слушање музике, а пожељни су и компјутер, уређај за емитовање, Ди-ви- ди са пратећом опремом. Очигледна наставна средства су: слике појединачних инструмената, гудачког и	Слуша, пише, пева, анализира, одговара, дискутује, описује, свира, ствара, пројектује, анализира	Планира, предаје, објашњава, пише, пева, свира, прати, вреднује	Начин провере и оцене треба да подстиче ученика да напредује и активно учествује у свим видовима музичке активности. Постигнућа ученика ће се оцењивати усменом провером, краћим писаним проверама и провером практичног рада уметничког и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања наставник ће користити и друге начине као што су допринос ученика за време групног рада, израда креативних задатака на задатку тему, рад на пројекту (ученик

		најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; – идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; – препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; – опише начин добијања тона код дувачких инструмената; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената; – изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи;	симфонијског оркестра, слике страних и домаћих композитора и извођача, угледних и значајних посленика из области музичке уметности, квалитетни снимци примера			даје решење за неки проблем и одговара на конкретне потребе), специфичне вештине
--	--	---	--	--	--	---

		– користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; – се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује утицај музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.				
--	--	--	--	--	--	--

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	Дувачки инструменти					
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне музике романтизма, импресионизма и савременог доба. Слушање вокалних, вокално-иструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике.					
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи. Певање песама у мешовитим тактовима (7/8, 5/8) по слуху. Певање песама у комбинацији са плесним покретом. Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима. Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских репрезентативних примера (одломака/тема) у стилу музике романтизма, импресионизма и савременог доба.					
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Импровизација Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција музичких догађаја у стилу романтизма, импресионизма и савремене музике. Израда дувачких инструмената од доступних материјала.					

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик и књижевност, Историја, Страни језици, Математика, Биологија, Географија, Информатика и рачунарство, Верска настава, Грађанско васпитање

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

ИСТОРИЈА (биографије композитора, епохе у музици),

ВЕРСКА НАСТАВА (црквена музика),

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО (гледање и прављење ПП презентација за час)

МАТЕМАТИКА (метрика, такт)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Карактер, темперамент, брзина усвајања знања, ако је ученику неопходна помоћ и подршка увек је ту консултација са ПП службом. Као музички педагог тражим педагошки метод како ученика да заинтересујем и ангажујем да активно учествује у слободној активности. Ако је то ученик са развојним сметњама, укључујем циљане вежбе за изазове са којима се суочавају и остале ученике као подршка.
Најефикасније методе и облици рада	Методе: Дијалог, демонстрација, практичан рад Облици рада: Фронтални, Индивидуални, групни
Избор наставних средстава	Клавир, компјутер, видео бим, Орфов инструментариј, посебно наручена дидактичка средства за наставу слободних активности, за што већи ангажман ученика кроз игру.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Сарадња са Музичком школом „Божидар Трудић“ из Смедеревске Паланке
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Посећивање представа и концерата, организовање истих, дата слобода ученицима за осмишљавање игара и корелација са осталим предметима
Могући застоји у раду	Трема, страх од јавног наступа, немотивисаност за предмет и његову практичну примену кроз живот, евентуални застоји у настави због пандемиолошке ситуације у свету и код нас.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/специфичности	Темпо рада тече без специфичности, из разлога што су ученици на време обавештени више пута
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин: Педагошка свеска, ПП служба, разговор с родитељима, разредним старешином Време: Од почетка наставе слободних активности Критеријуми: Активност на часовима, креативност, заинтересованост, интеракција, знање, ангажовање, самостално иступање и групни рад
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Добра опремљеност школе која нам даје неизмерне могућности за рад

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: ОСМИ

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Теорија muzike	МУЗ.ОО.О.1.1. Примењују ноте, нотне вредности, ознаке за метар, динамику, темпо и остала изражајна средства музичке уметности. – МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела). – МУЗ.ОО.О.1.3. Дефинишу поделу инструмената према начину добијања звука и идентификују врсту инструмента према изгледу. – МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по слуху на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике. – МУЗ.ОО.О.2.4. Препознају контрасте и поновљени музички материјал у примерима за слушање музике. – МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама. – МУЗ.ОО.О.3.2. Контролишу координацију и моторику кроз свирање и покрет. – МУЗ.ОО.О.3.3. Усмено или писмено описују осећања и утисак о музичком делу. – МУЗ.ОО.О.3.4. Учествоју у припремању културних манифестација, испољавајући способност комуникације и сарадње са члановима тима. – МУЗ.ОО.О.3.5. Објашњавају важност очувања музичког наслеђа.	– МУЗ.ОО.С.1.1. Користе музичку терминологију у тумачењу музичких појмова. – МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца у контексту друштвеноисторијских прилика. – МУЗ.ОО.С.1.3. Повезују средства изражајног извођења са врстом, наменом и карактером композиције. – МУЗ.ОО.С.1.4. Тумаче коришћење инструмената, инструменталних група у музичком делу у односу на звучне специфичности и техничке могућности. – МУЗ.ОО.С.1.5. Идентификују међусобни утицај, сличности и разлике у начину изражавања између књижевности (опера, соло песма), сценског покрета (покрет и ритам...), ликовне уметности (боја, ритам, контраст, динамика, колористика, потез и изражајност) и музичке уметности. – МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа. – МУЗ.ОО.С.2.2. Певају на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената са нотног текста. – МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају инструмент или групу у музичкој композицији. – МУЗ.ОО.С.2.4. Именују композиције различитих стилова и жанрова. – МУЗ.ОО.С.2.5. Изражавају доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност). – МУЗ.ОО.С.2.6. Импровизују једноставну мелодију и ритмичку пратњу користећи тело као инструмент. – МУЗ.ОО.С.2.7. Користе музичке обрасце уосмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет – МУЗ.ОО.С.3.1. Примењују и контролишу технику певања (држање тела, дисање, говорни апарат, дикција, артикулација). –	– МУЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају нотни текст (музички метар, тоналитет, темпо, динамику, ритмичке фигуре, ознаке за изражајно извођење) у циљу тумачења музичког дела. – МУЗ.ОО.Н.1.2. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност. – МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...). – МУЗ.ОО.Н.1.4. Користе могућности ИКТ-а за самостално истраживање аудио и видео записа музичких емисија из живота композитора и израду презентација. – МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике. – МУЗ.ОО.Н.2.2. Класификују избор музичких дела према тематском, литерарном или ликовном садржају. – МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом. – МУЗ.ОО.Н.3.1. Учествоју у креирању и реализацији културних манифестација, негујући тимску

		МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости. – МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље. – МУЗ.ОО.С.3.4. Образлажу мишљење о музичком делу, усмено или писано.	сарадњу и дајући критички осврт на изабране и/или изведене композиције. – МУЗ.ОО.Н.3.2. Користе могућности ИКТ-а за записивање нотног текста, уметање ритмичког модела као пратње, за коришћење предложене хармонизације и одабир инструмената према усклађености звука.
--	--	---	--

ПРЕДМЕТ: Историја

Разред: **осми**

Годишњи фонд часова: **68**

Циљ: **Циљ** учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).	– смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности;	- Монолошко - дијалогска метода, - демонстративна метода, - илустративна метода, - текстуална уџбеник, школски историјски атлас, историјске зидне карте, пројектор, ЦД, интернет, литература, фронтални, индивидуални, групни, исраживачки	- Активно слуша - Упознаје нове наставне садржаје - Препознаје и именује историјске појмове и догађаје - Наводи и понавља, - дефинише и закључује Предлаже, дискутује Истражује,	Одређује садржаје за реализацију циљева и исхода Организује и реализује наставни час Објашњава, обавештава, предлаже и подстиче Мисаоно активира и подстиче ученике Прати ток ученичких активности на часу Процењује	Усмена провера, писмена провера, вршњачко оцењивање Израда пројекта	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема

		– анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о			рад ученика и сопствени рад		
ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЋУДВА СВЕТСКА РАТА	Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету либералне демократије, тоталитарне идеологије, економске кризе; култура, наука и уметност, свакодневни живот). Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање). Истакнуте личности: Николај II Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза						

	Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић Барили, Иван Мештровић.	повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у					
ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба	повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у					

	и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; стварање ОУН. Истакнуте личности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар II Карађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић.	историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња					
СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жаришта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура.	различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских					

	Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури. Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов, Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Голда Меир, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.	сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајне вредности; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се					
СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА	Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални	супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и					

	конфликти и интервенције великих сила, процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети. Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији,	вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;					
--	--	--	--	--	--	--	--

	култура и спорт. Истакнуте личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница.	– уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.					
--	---	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Српски језик и књижевност, Географија, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање

Међупредметно повезивање:

Географија: Проучавање географских промена након два светска рата, анализа утицаја рата на границе, миграције и демографске промене. Географски аспекти Балкана током и после распада Југославије.

Ликовна култура: Анализа пропагандних плаката из ратних времена, стварање антиратне уметности.

Музичка култура: Партизанске и ратне песме, песме мира и слободе (нпр. „Бела ћао“, „Имагине“).

Грађанско васпитање: Разговор о миру, толеранцији, људским правима и последицама ратова.

Верска настава: Етика мира и праштања у хришћанству, улога верских заједница у заштити људи и очувању морала у тешким временима (нпр. свештеници у рату, верска помоћ избеглицима).

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Специфичне потребе ученика петог разреда на часовима историје проистичу из њихове развојне доби, претходног знања, интересовања и индивидуалних разлика. У овом узрасту ученици први пут систематски улазе у свет историје као научне дисциплине, што захтева посебан приступ у настави. Њихове потребе уважавам кроз развијање осећаја за временску димензију, визуелизацију и конкретне примере, активно учење и уважавање разлика у темпу и стилу учења.
Најефикасније методе и облици рада	Коришћење мултимедијалних садржаја, интерактивне игре и квизови, групни рад и дискусије, додељивање истраживачких задатака, редовно понављање и повезивање градива.
Избор наставних средстава	Уџбеник, атласи, мултимедијални материјали, књиге и енциклопедије.
Које потенцијале локалне заједнице ћу користити и како	Историјски споменици и локалитети, локални музеји и збирке, сарадња са локалним установама и удружењима, живи сведоци и локални историчари,

	стари предмети и породична сећања.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Активно учење кроз игру и симулацију. Пројектна и тимска настава. Увођење савремених технологија. Теренска настава и учење ван учионице. Повезивање са савременим животом. Индивидуализација наставе.
Могући застоји у раду	Недостатак мотивације код ученика, преоптерећеност градивом, недовољно развијене вештине читања и разумевања, недостатак наставних средстава и услова за рад, пасивност ученика у настави, разлике у предзнању и интересовањима и емоционалне и социолошке баријере.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/специфичности	Темпо рада на часовима историје у основној школи одређује се према узрасту ученика, сложености наставног садржаја и броју часова предвиђених планом и програмом. Он мора бити пажљиво усклађен како би омогућио квалитетно усвајање знања, развијање вештина и подстицање интересовања за предмет.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Време праћења на сваком часу, периодично, тематски и сумативно. Начин праћења - посматрање и бележење активности на часу, провера знања, самооцењивање и вршњачко оцењивање. Критеријуми за праћење напредовања - знање и разумевање садржаја, вештине и компетенције, однос према раду и предмету.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Просторни и материјално-технички услови школе, број ученика у одељењу, културни и друштвени контекст локалне заједнице.

Стандарди образовних постигнућа за крај 8 разреда

Општа предметна компетенција (ОПК)

Ученици учењем историје: стичу знања о прошлости и садашњости и развијају вештине и ставове; оспособљавају се да ефикасно и одговорно комуницирају о историјским и другим темама у различитим ситуацијама школског и ваншколског окружења; развијају основне аналитичке вештине неопходне за критичко сагледавање савременог света, његових историјских корена и актуелних цивилизацијских токова. Настава историје омогућава ученицима: овладавање основним научним принципима у истраживању и њиховој даљој примени у различитим ситуацијама, као и да, посредством специфичних историјских знања и вештина, комуникације на матерњем, али и употребом страних језика, пре свега у претраживању извора и информација на интернету, развијају лични и групне идентитете (национални, државни, европски). Настава и учење историје припрема ученике за одговорно учешће у демократском друштву брзих политичко-социјалних, технолошких и економских промена, оспособљава их да самостално, као и кроз удруживање и сарадњу, развијају способност комуникације и да на креативан и предузимљив начин доприносе да се, у складу са узрастом, одговори на савремене изазове на локалном, регионалном, европском и глобалном нивоу. Учење историје: омогућава упознавање са историјским и савременим променама и изградњу историјске свести утемељене у резултатима историјске науке; подстица изградњу демократских вредности које подразумевају поштовање људских права, исказивање иницијативе и проактивног приступа у унапређивању интеркултуралног дијалога и сарадње, одговорног односа према разноврсној културно- историјској баштини, као и толерантности према другачијим ставовима и погледима на свет.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Ученици: користе основне појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе у образовном и свакодневном контексту; издвајају и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из прошлости и садашњости и повезују их са временским и просторним оквирима; именују раздобља прошлости, историјске периоде и уређују их према хронолошком редоследу; показују историјски простор на историјској карти; разликују узроке од последица кључних догађаја; објашњавају значај научних открића, технолошких изума и уметничких дела за развој цивилизације.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Ученици класификују историјске изворе и описују њихову улогу у реконструкцији прошлости; користе различите историјске и друге изворе информација у елементарном истраживању; издвајају, у изворима информација, податке који су кључни за тему на којој раде; читају податке са карте, из графикана и табела; препознају стереотипе, пропаганду и манипулацију у изворима; откривају различите погледе, вишеструке перспективе на исти догађај, појаву или личност; идентификују историјске теме у уметничким и књижевним делима.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Ученици разумеју различита значења појма историја и објашњавају повезаност историје са другим наукама и резултатима њиховог изучавања; препознају историјске корене у савременим друштвеним појавама и институцијама; познају историјски развој људских права и објашњавају кључне појаве, догађаје и процесе као и улогу личности у њиховом развоју; објашњавају значај културно-историјског наслеђа и савремене историјске културе за формирање личног и групних идентитета; издвајају репрезентативне примере културно-историјског наслеђа сопственог и других народа; учествују у активностима чији је циљ неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје, као и очување културне баштине у непосредном окружењу.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Основни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске нарације, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. – ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од	– ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову улогу у реконструкцији прошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. – ИСТ.ОО.О.2.4. Препознају и описују пристрасности, стереотипе или пропаганду у садржајима извора и/или њиховом тумачењу. – ИСТ.ОО.О.2.5. Пореде различите изворе о истој историјској појави, догађају и/ или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/ или интерпретацији. – ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретацији.	– ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима. – ИСТ.ОО.О.3.2. Препознају на карактеристичним примерима историјске корене у савременим друштвеним појавама и институцијама. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.4. Препознају и описују утицај различитих врста манипулација на појединце, групе и друштво у прошлости и садашњости. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета. – ИСТ.ОО.О.3.7. Објашњавају на карактеристичним примерима значај неговања сећања на кључне личности, догађаје и појаве из прошлости народа, државе и институција. – ИСТ.ОО.О.3.8. Учествују у активностима посвећеним очувању културно-историјске баштине у свом окружењу.

последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно- технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације.		
---	--	--

Средњи ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1) Ученици издвајају специфичности појмова из историје цивилизације и повезују их са појмовима из других наставних предмета; објашњавају утицај кључних појава, догађаја, процеса и личности на развој друштва, државе, привреде и културе у прошлости и садашњости; повезују и објашњавају узроке и последице појава, догађаја и процеса у различитим историјским периодима; доводе у везу и објашњавају међусобни утицај географских карактеристика, друштвених и културних појава, уметничких и научно-технолошких достигнућа у националној и општој историји у различитим временским и просторним оквирима.
Специфична предметна компетенција 2 (СПК2) Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Ученици: селекутују и процењују историјске изворе и друге изворе информација према релевантности и сазнајној вредности за одређену тему; идентификују вишеструке перспективе на одређене историјске појаве, догађаје и процесе; уочавају сложеност појединих историјских појава и процеса; анализирају сличности и разлике у изворима који се односе на исту појаву, догађај или личност; доводе у везу стереотипе и пропаганду са историјским околностима у којима су настали; разликују митове, легенде и уметничке представе од историјских чињеница; планирају и спроводе истраживање на одређену тему; представљају резултате истраживања усмено, писано у различитим симболичким модалитетима уз коришћење дигиталних технологија.
Специфична предметна компетенција 3 (СПК3) Ученици: објашњавају значај историје, као наставног предмета и као науке, за разумевање савремених друштвених токова, за изградњу историјске свести утемељене на резултатима историјске науке и за формирање ставова, личног и колективних идентитета; разумеју утицај стереотипа , пропаганде и различитих врста манипулације на појаве и догађаје током прошлости и садашњости; аргументовано дискутују о различитим темама и у различитим окружењима, уз уважавање мишљења и ставова саговорника; повезују културно-историјску баштину са историјским и савременим контекстом и учествују у организовању и спровођењу активности усмерених на развој културе сећања, уз поштовање традиције и културног идентитета различитих заједница.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ): Средњи ниво

СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес.	– ИСТ.ОО.С.2.1. Селекутују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.2. Издвајају и процењују прикупљене информације са становишта релевантности и сазнајне вредности за одређену тему. – ИСТ.ОО.С.2.3. Разврставају историјске информације у различитим симболичким	– ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова. – ИСТ.ОО.С.3.2. Дискутују или дебатују у различитим окружењима* о историјским и савременим темама уз уважавање разлика у становиштима и мишљењима других. – ИСТ.ОО.С.3.3. Илуструју, на примерима из

– ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји.	модалитетима према релевантности за тему истраживања. – ИСТ.ОО.С.2.4. Анализирају стереотипе, пропаганду и пристрасност у изворима доводећи их у везу са историјским контекстом. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издвајају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.7. Разликују историјски наратив од уметничке представе о историјској личности, догађају, појави и процесу. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија.	прошлости и садашњости, последице различитих врста манипулације на појединца, групе и друштво. – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета. – ИСТ.ОО.С.3.5. Препознају значај локалне културне баштине у ширим цивилизацијским оквирима и учествују у њеном очувању и афирмацији. – ИСТ.ОО.С.3.6. Повезују културно-историјску и природну баштину са историјским и савременим контекстом и активно учествују у њиховом очувању. – ИСТ.ОО.С.3.7. Учествују у организовању и спровођењу заједничких активности у вези са културом сећања и залажу се за равноправност различитих заједница, њихових традиција и културног идентитета.
---	--	--

Напредни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Ученици: имају развијен речник појмова и користе га за објашњавање специфичности појмова из историје цивилизације као и у комуникацији у школском и ваншколском окружењу; процењују значај историјских појава, догађаја, процеса и личности и повезују их са одговарајућим хронолошким и просторним оквиром; анализирају повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје и процењују значај те повезаности за развој друштва и државе у националним оквирима; формулишу аргументе и објашњавају узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, културе, привреда и народи; процењују утицај научно-технолошких и уметничких достигнућа на живот појединца и група у прошлости и садашњости.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Ученици: претражују изворе информација за одређену тему на матерњем и страном језику; критички просуђују историјске, али и савремене изворе информација, њихову садржину, веродостојност и поузданост; селекују и анализирају податке о догађају, појави, процесу, личности и постављају хипотезу; формулишу истраживачко питање и, у складу са његовом природом, бирају одговарајуће методолошке принципе историјске науке; доносе закључке и резултате представљају на различите начине – усмено, писано, табеларно, графички уз коришћење дигиталних технологија; реконструишу и приказују промене на историјско-географском простору поређењем историјских карата са савременим политичким картама; разликују научну од уметничке интерпретације историјског догађаја, појаве и/или личности.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Ученици: образлажу улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова; разумеју значај цивилизацијских тековина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултуралности; анализирају друштвене појаве и институције и идентификују промене које су током историјског развоја доживеле; изражавају критички став према различитим врстама манипулације и супротстављају им се користећи аргументе засноване на науци; покрећу и спроводе активности усмерене на неговање културно-историјске баштине и развој културе сећања.

СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмовима историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристичним примерима повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа.	– ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструишу промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издвајају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметничког дела.	– ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова. – ИСТ.ОО.Н.3.2. Образлажу значај цивилизацијских тековина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултуралности. – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили. – ИСТ.ОО.Н.3.4. Изражавају и представљају ставове, засноване на научним аргументима, који се супротстављају различитим видовима манипулације.* – ИСТ.ОО.Н.3.5. Објашњавају и представљају значај научних достигнућа и уметничких дела у грађењу идентитета. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје из прошлости локалне средине/народа/државе.

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

Разред: 8.

Годишњи фонд часова: 68

Циљ: циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма. Кључни појмови садржаја: географски положај, границе и величина територије Србије, физичко-географске одлике Србије, друштвено-географске одлике Србије, природна и културна баштина Србије, географија завичаја, Срби у региону и дијаспори.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начиностваривањаисхода			Начинпровер еоствареност иисхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активностуч еника	Активностнаст авника		
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ Број часова 6	- Југоисточна Европа, - интеграциони и дезинтеграциони процеси. - Географски положај Србије. - Историјско-географски развој Србије. - Симболи Србије. - Границе и проблеми пограничних крајева.	– одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем – анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије – анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује	Облици рада: Фронтални, групни, индивидуални, рад у паровима. Наставне методе: Монолошка, дијалогска метода, демонстративна метода, текстуална, илустративна, учење путем открића Дискусија истраживачка Наставна средства: Табла, слике, уџбеник, географски атлас, карта света, карта Европе, Карта СРБИЈЕ, енциклопедија, Немакарата	- Активно слуша - Упознаје нове наставне садржаје - Препознаје и именује историјске појмове и догађаје - Наводи и понавља, - дефинише и закључује - Предлаже, дискутује - Истражује,	Одређује садржаје за реализацију циљева и исхода Организује и реализује наставни час Објашњава, обавештава, предлаже и подстиче Мисаоно активира и подстиче ученике Прати ток ученичких активности на часу Процењује рад ученика и сопствени рад	- усменма провера постигнућа - писмена провера - вршњачко оцењивање - немакарта - пројекат	•Компетенција за целоживотно учење •Вештине за живот у демократском друштву - Вештина комуникације •Дигитална компетенција •Рад с подацима и информацијама •Решавањепроблема •Вештинасарадње
	Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Утицаји ерозивних и акумулативних	– опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије – класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне – анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије – класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије					

ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Број часова 29	процеса на човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света.	– наводи начине коришћења вода Србије – препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода – доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора – анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује					
ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ Број часова 24	- Кретање броја становника и њихов просторни размештај. - Природно кретање. - Миграциони процеси. - Структуре становништва. - Демографски проблеми и популациона политика. - Прва насеља у Србији. - Село и рурални процеси. - Градови. - Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. - Природни ресурси и привредни развој. - Друштвени услови привредног развоја и промене у	– објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције; – изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи – изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике – израђује и анализира графичке приказе структура становништва – објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи – уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на					

	структури привреде. - Пољопривреда и географски простор. - Индустрија и географски простор. - Саобраћај и географски простор. - Туризам и трговина. - Делатностиквартарн огсектора.	развој и размештај привредних делатности у нашој земљи – доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи – препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине					
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ Број часова 4	Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији.	– описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти – процењује важност очувања природне и културне баштине Србије					
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА Број часова 2	Појам и географски положај завичаја. Природнекарактеристике. Друштвенекаактеристике.	– учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини – анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује					
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ Број часова 3	Срби у Црној Гори. Срби у БиХ – Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори.	– објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету					

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: биологија, физика, хемија, историја, математика, информатика и рачунарство, ликовна култура

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Географија у 8. разреду основне школе има корелације са историјом (упознавање са културним и историјским наслеђем, геополитичким значајем регија), српским језиком и књижевношћу (читање и анализа књижевних дела са географском тематиком), биологијом (упознавање биљног и животињског света), хемијом (утицај загађења на животну средину), физиком (клима, природне појаве) и екологијом (заштита природе, одрживи развој).

Кључне корелације:

Историја:

Тема: Упознавање културних и историјских споменика и њиховог географског положаја.

Пример: Изучавање старих цивилизација, њихових географских подручја и утицаја на развој света.

Српски језик и књижевност:

Тема: Анализа књижевних дела са географском тематиком, где се описују простори, културе и животни услови.

Пример: Читање и тумачење песама или приповедака које говоре о одређеном крају Србије или света.

Биологија:

Тема: Биљни и животињски свет на различитим подручјима, као и његова повезаност са климатским и еколошким условима.

Пример: Изучавање ендемских врста биљака и животиња, или повезаност шумских екосистема са подручјем.

Хемија:

Тема: Утицај загађења на животну средину, извори загађења, као и мере заштите и очувања природе.

Пример: Изучавање хемијског састава воде у различитим рекама и како загађење утиче на њен квалитет.

Физика:

Тема: Климатске појаве, природне силе, као што су земљотреси и вулкани, и њихово географско деловање.

Пример: Објашњавање како се формирају облаци или како природни процеси утичу на формирање пејзажа.

Екологија:

Тема: Заштита животне средине, одрживи развој, утицај човека на природу и мере за очување биодиверзитета.

Пример: Истраживање проблема загађења ваздуха и воде и предлози за њихово решење.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Рад са ученицима осмог разреда захтева специфичан начин презентације националне географије, као и уважавање и изражавање патриотских осећања ученика и коришћење сопственог искуства на јачању тих осећања
Најефикасније методе и облици рада	Методе су: монолошка, дијалошка, демонстративна, илустрациона Облици рада су: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад
Избор наставних средстава	Географска карта, атлас, глобус, фотографије, илустрације, статистички материјал, дигитални уџбеник, CD
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Животна средина ученика, природно окружење-опис природе, биљке, животиње, годишња доба
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Тематски дани везани за обележавање значајних датума, континуирано оцењивање, примена ИКТ у настави, дигитални уџбеник, сајтови презентације
Могући застоји у раду	Непредвиђене епидемиолошке, елементарне и друге ванредне околности, изостајање ученика са наставе, нередовно испуњавање радних обавеза
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/	Прилагођавање садржаја, техника, метода и темпа рада у зависности од специфи

специфичности	ученика и одељења(израда ИОП1, ИОП2, ИОП3 и индивидуализација
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин: формативно вредновање и сумативно оцењивање континуирано оцењивање са сталном повратном информацијом
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Техничко-материјални услови школе, неговање традиције и положај школе подстичу учење о предузетништву, поштовању културе свога и другог народа, развој међупредметних компетенција за учење, решавање проблема

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: географија

Разред: 8.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Културна и природна баштина Србије	– ГЕО.ОО.О.1.10. Повезују објекте геонаслеђа и геодиверзитета са географским процесима којима они настају у Србији и свету.	– ГЕО.ОО.С.1.5. Анализирају просторну и временску дистрибуцију природних непогода у Србији и свету.	– ГЕО.ОО.Н.1.2. Уочавају контрасте у области демографских промена, развоја привреде и процеса урбанизације у репрезентативним регијама Србије, Европе и света.
Становништво Србије	– ГЕО.ОО.О.1.6. Изводе закључке о демографском (природно и механичко кретање, структуре становништва), насеобинском (сеоска и градска насеља и урбанизација) и привредном развоју (привредне и ванпривредне делатности).	– ГЕО.ОО.С.1.6. Пореде утицај различитих географских фактора на развој и размештај становништва, насеља и привреде.	– ГЕО.ОО.Н.1.3. Повезују процесе у Земљиним сферама са развојем и функционисањем друштва у репрезентативним регијама Србије, Европе и света.
Насеља Србије	– ГЕО.ОО.О.1.9. Упоређују географске одлике изабраних регија у Србији и свету.	– ГЕО.ОО.С.1.9. Идентификују узроке загађивања и предлажу мере заштите воде, ваздуха и земљишта усвојој локалној средини, Србији и свету.	– ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у својој локалној средини, Србији и свету.
Привреда Србије	– ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикона, табела и тематских карата.	– ГЕО.ОО.С.1.10. Аргументују своје мишљење о примењеним мерама заштите природе у Србији и свету.	– ГЕО.ОО.Н.3.2. Критички преиспитују мере заштите
	– ГЕО.ОО.О.3.1. На личном примеру показују еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада, рециклажа, учешће у активностима	– ГЕО.ОО.С.2.9. Конструирају једноставније моделе управљања отпадом у својој локалној средини у циљу смањења употребе ресурса, а	

	уређења околине).	повећања рециклаже већкоришћених. – ГЕО.ОО.С.3.1. Прикупљају и анализирају информације о стању животне средине и активно се укључују у уређење простора свог насеља.– ГЕО.ОО.С.3.3. Анализирају географске специфичности свога краја у циљу идентификовања потенцијалних занимања. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	објеката културног наслеђа краја у коме живе. – ГЕО.ОО.Н.3.4. Анализирају вредност незаштићених природних и културних објеката у месту у коме живе, које по њиховом мишљењу треба ставити под заштиту.
--	-------------------	--	--

ПРЕДМЕТ: **ФИЗИКА**

Разред: **8**

Годишњи фонд часова:**68**

Циљ: упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Осцилаторно и таласно кретање Укупно:11	- Обнављање дела градива из седмог разреда у вези са законом одржања механичке енергије. - Осцилаторно кретање (осциловање тела	– повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене	Наставне методе: Дијалогска и илустративно-демонстрациона, фронтални, индивидуални и групни	Посматрају, прате, слушају, сарађују међусобно, повезују, сазнају, проверавају	Подучава, усмерава, демонстрира и илуструје, проверава, помаже код решавања сложених	Усмено одговарање, израда задатака, израда лабораторијских вежби, тестирање, ...	Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за

	обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). - Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). - Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. - Таласно кретање (механички талас). Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). - Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. Демонстрациони огледи - Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). - Осциловање жица и ваздушних стубова (фрула зароњена у воду, ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше с различитим нивоима воде). - Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...).	ултразвука; – анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; – демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; – објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика;	Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима Наставна средства: Уџбеник са збирком задатака и лабораторијским вежбама, збирка задатака (дигитални уџбеници), табла креда	знање, активно учествују у процесу наставе и оцењивања, ...	задатака, вреднује, ...		учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција
--	---	---	---	--	--------------------------------	--	--

	- Таласи (таласна машина или када). Лабораторијска вежба 1. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна	– наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; – описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна					
2. Светлосне појаве Укупно:15	- Светлост (основни појмови). Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). - Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. - Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. - Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. - Систематизација и обнављање градива. Демонстрациони огледи - Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању	– описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна					Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција

	светлости. - Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши с водом и испод ње). - Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. - Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша с водом као сочиво). - Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива.	потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области; – објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.					
3. Електрично поље Укупно:10	- Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајамно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. - Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље).						Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција

	Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. - Систематизација и обнављање градива. Демонстрациони огледи - Наелектрисавање чврстих изолятора и проводника. - Електрофор, електрично клатно и електроскоп. - Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричинусовом уљу и јаком електричном пољу). - Фарадејев кавез. - Антистатичке подлоге. - Инфлуентна машина. - Мехури сапунице у електричном пољу. - Модел громобрана.						
4. Електрична струја Укупно:18	- Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Цул–Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. - Електрична струја						Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција

	у течностима и гасовима. - Систематизација и обнављање градива. Демонстрациони огледи - Демонстрациони амперметар у струјном колу. - Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. - Графитна мина (оловке) као потенциометар. - Мерење електричне отпорности омметром. - Загревање проводника електричном струјом. - Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. - Лимун као батерија. - Пражњење у Гајслеровим цевима коришћењем Теслиног трансформатора. Лабораторијске вежбе 1. Зависност електричне струје од напона на проводнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне						
--	--	--	--	--	--	--	--

	отпорности отпора у колу коришћењем амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности						
5. Магнетно поље Укупно:6	- Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. - Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. - Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи - Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. - Магнетна игла и школски компас. - Ерстедов оглед. - Електромагнет. - Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.						Сарадње, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција
6. Елементи атомске	- Структура атома						Сарадње,

и нуклеарне физике Укупно:7	(језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. - Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово биолошко дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. - Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. Демонстрациони оглед - Детекција присуства радиоактивног зрачења (школски Гајгер–Милеров бројач).						комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, дигитална компетенција, естетичка компетенција
7. Физика и савремени свет Укупно:1	- Утицај физике на развој других природних наука, медицине и технологије.						Сарадње, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Биологија, математика, географија, техника и технологија, хемија, информатика и рачунарство

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: (навести наставне предмете са којима се повезује Ваш предмет и на који начин се оставрује то повезивање)

1. Математика

- коришћење математичких знања за израчунавање величина, графиконе и формуле

- примена алгебре и геометрије у решавању задатака из механике, електростатике, кинематике
- 2. Информатика и рачунарство**
- коришћење рачунара и симулација за моделирање физичких појава (PhET, Algodoo)
 - израда дигиталних презентација и пројеката о експериментима
- 3. Хемија**
- повезивање кроз експерименте који укључују физичке и хемијске процесе (нпр. топлотне промене, електролиза)
- 4. Биологија**
- проучавање физичких процеса у живим организмима (нпр. крвни притисак, кретање течности, акустика у слуху)
- 5. Географија**
- примена физичких појмова у природним појавама (нпр. клима, кретање ваздуха и воде, магнетно поље Земље)
- 6. Техничко и информатичко образовање / Пројектна настава**
- израда механичких и електронских модела, роботике и апликација које илуструју физичке законе
- Начин остваривања повезивања:**
- интегрисани пројекти и огледи који комбинују знања из више предмета
 - примена знања из математике за мерења и анализу резултата експеримената
 - коришћење рачунара и софтвера за визуелизацију физичких појава
 - међупредметни часови и радионице (нпр. STEM активности, научни пројекти)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Ученици са различитим предзнањем из физике: • диференцирани задаци (основни и напредни ниво), • рад у паровима или малим групама. Ученици са тешкоћама у учењу: • постепено увођење нових појмова, • честа визуелна подршка. Ученици са посебним интересовањима и талентима: • израда експеримената и пројеката, • учешће на такмичењима. Ученици са сметњама у развоју или инвалидитетом: • прилагођена лабораторијска опрема, • додатно време за задатке. Ученици са потешкоћама у пажњи и концентрацији: • кратке и разноврсне активности, • комбинирање теорије и практичног рада.
Најефикасније методе и облици рада	Методе рада: • Демонстративно-илустративна метода (приказ експеримената и огледа). • Експериментална метода (самостални или групни огледи). • Дискусија и објашњавање физичких појмова. • Пројектна настава (мини-пројекти, модели, физички експерименти). Облици рада: • Фронтални рад, групни рад, индивидуални рад, онлајн рад.
Избор наставних средстава	• Лабораторијска опрема (мерни инструменти, волтметри, амперметри, магнети...).

	• Дијаграми, шеме и таблице. • Симулације и апликације за физику (PhET, Algodoo). • Рачунари и мултимедијални материјали. • Пројектор и интерактивна табла.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	• Сарадња са локалним факултетима и научним институтима. • Библиотеке за приступ стручним књигама и приручницима. • Посете локалним лабораторијама, сајмовима и музејима науке. • Учешће у локалним такмичењима и научним пројектима. • Родитељи као гости за представљање примене физике.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	• Практични огледи и експерименти који визуализују појмове. • Пројектна настава и тимски рад на моделима или пројектима. • Симулације и интерактивни задаци на рачунару. • Такмичења и квизови знања. • Повезивање градива са свакодневним животом и интересовањима ученика. • Награђивање креативних и успешних радова.
Могући застоји у раду	• Недостатак потребне лабораторијске опреме. • Технички проблеми са лабораторијском опремом. • Различит ниво предзнања ученика. • Недовољна мотивација или губитак интересовања. • Организација групног рада и неравномерна подела задатака. • Недостатак времена за сложене експерименте. • Различити стилови учења ученика.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	• Увођење нових појмова: умерен темпо уз демонстрације. • Практичне вежбе: корак по корак, са провером разумевања. • Сложени експерименти и пројекти: спорији темпо, подела на фазе. • Прилагођавање темпа различитим нивоима ученика. • Технички застоји могу утицати на темпо.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	• Праћење активности на часовима, кратки тестови и пројекти. • Посматрање рада на експериментима и повезивање са ситуацијама из свакодневног живота. • Лабораторијске вежбе и израда извештаја. • Критеријуми: разумевање појмова, самосталност, квалитет радова, тимски рад, редовност.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	• Инфраструктура (лабораторије, интернет, мултимедија). • Опремљеност кабинета лабораторијским инструментима • Лабораторијски инструменти (старост и квалитет инструмената). • Стручност наставника. • Приступ ученика ресурсима ван школе. • Школска култура (подстицање експерименталности, пројеката). • Локална заједница и институције. • Прилагођавање предмету и сложеним темама.

Наставни предмет: Физика

Разред: 8

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Осцилаторно и таласно кретање	– ФИЗ.ОО.О.1.1. Разликују врсте кретања према облику путање и промени брзине – ФИЗ.ОО.О.1.2. На једноставним примерима анализирају зајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.1.3. Разликују кинетичку и потенцијалну енергију тела. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводи начиненакојесе природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу и записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.1. Примењују основна знања о кретању у ситуацијама из свакодневног живота. – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и	– ФИЗ.ОО.С.1.10. Користећи одговарајуће физичке величине, објашњавају осцилаторно и таласно кретање и особине звука. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања у складу са мерама наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.2. Примењују хистечена знања из физике, објашњавају функционисање музичких инструмената. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних постигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. – ФИЗ.ОО.Н.1.3. Примењују законодаржања енергије. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају неке јису најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директних мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким закономима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датим дисциплинама стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.3. Иницирају и учествују у реализацији активности за спречавање загађења ваздухом и светлошћу. – ФИЗ.ОО.Н.3.4.

	другимактивностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновреднујудоприносфизике у развојуљудскезаједнице		Повезују достигнућаиз физике саисторијским, друштвеним игеографским контекстом њиховогнастанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. Удискусијиаргументовано заступају научнипоглед на свет.
Светлосне појаве	– ФИЗ.ОО.О.1.2. Наједноставнимпримеримаанализирају узајамноделовање тела. – ФИЗ.ОО.О.1.7. Описујупоследичеправолинијског простирањасветлости – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводеначиненакојесеприроднепојаве могуистражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирајутабеларни и графички приказподатака уфизичкимистраживањимаи свакодневномживоту. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавајумерну скалу изаписујурезултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. Наосновуупутствареализују једноставнеекспериментеи описујуњиховток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавајуфизичкевеличине у одговарајућиммернимјединицама међународногсистема(SI). – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описујупринципрадапростихмашина у свакодневнимситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. Напримеримаизсвакодневногживота препознајуулогуфизике утехнолошкомразвоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашајусе еколошки одговорно, поштују мере штедњеенергије и употребуобновљивих извораенергије. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивносарађујуса другима у истраживањима, пројектима и другимактивностима.	– ФИЗ.ОО.С.1.11. Описујуодбијање и преламањесветлости и особинеликовакодогледала и сочива. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишуједноставнаистраживачкапитањаузумеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилнокористеразличитеметоде, технике и процедурезаприкупљањеподатака. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графичкисистематизују резултатеистраживања имерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљајурезултат мерењасредњомвредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирајуподаткедобијене експериментом иистраживањем и изводезакључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користипрефиксенано, микро,мили, кило, мега игига. – ФИЗ.ОО.С.3.1. Користезнање из геометријскеоптике да би објаснилифункционисање ока иотклањање мана ока. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критичкивреднују коришћење различитих извораенергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички ставпрема медијскимсадржајима који се баве употребом научнихдостигнућа за бољиквалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије заистраживање иинформисање у циљу учења физике.	– ФИЗ.ОО.Н.1.5. Анализирајуодбијањепотврђујуњихововажење и преламањасветлости и формирањеликовакодогледала исочива. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. Наосновуразматрањаразличитихначинаистраживања и мерења, бирају и планирајуонокојисунајпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критичкиразматрајудоступнеподатке у поставцизадатка, начинрешавања, тачнострешења и физичкисмисаодобијенихрешења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавајуапсолутну и релативнугрешкудиректномеренихфизичких величинаи правилнозаписујурезултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критичкипреиспитујуусклађенострезултата и закључакаистраживањасафизичкимзаконима и принципима, потврђујуњихововажење и дискутују о разлозимаодступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примеримаилуструјудасенаучназнања у датојдисциплинисталнопроверавају, критички преиспитују и потврђујуили мењајунаосновуистраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају применуфизике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичкепринципе ууметничкимрешењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.3. Иницирају и учествујуу реализацијиактивности за спречавање загађењабуком и светлошћу.

	– ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновреднујудоприносфизике у развојуљудскезаједнице		– ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућаиз физике саисторијским, друштвеним игеографским контекстом њиховогнастанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. Удискусијиаргументовано заступају научнипоглед на свет.
Електрич о поље	– ФИЗ.ОО.О.1.2. Наједноставнимпримерима анализирајузајамноделовањетела. – ФИЗ.ОО.О.1.3. Разликују кинетичку ипотенцијалну енергијутела. – ФИЗ.ОО.О.1.4. Класификујуматеријале поелектричнојпроводности – ФИЗ.ОО.О.1.8. Објашњавају честичнисастав супстанције. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводеначиненакојесеприроднепојаве могуистражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.4. Наосновуупутствареализују једноставнеексперименте и описујуњиховток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавајуфизичкевеличине у одговарајућиммернимјединицама међународногсистема (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. Напримерима изсвакодневног живота препознају улогу физике утехнолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивносарађујуса другима уистраживањима,пројектима и другимактивностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновреднујудоприносфизике у развојуљудскезаједнице	– ФИЗ.ОО.С.1.3. Примењују Њутновезаконе механике. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишуједноставнаистраживачкапитањаузумеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилнокористеразличитеметоде, технике и процедурезаприкупљањеподатака. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирајуподаткедобијене експериментом иистраживањем и изводезакључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користипрефиксенано, микро,мили, кило, мега игига. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критичкивреднују коришћење различитих извораенергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички ставпрема медијскимсадржајима који се баве употребом научнихдостигнућа за бољиквалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критичкии одговорно користе дигиталне технологије заистраживање иинформисање у циљу учења физике	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирајуутицајодносиланакретањетел а. – ФИЗ.ОО.Н.1.2. Успостављајувезуизмеђуфизичкихвеличина којимасеописујеелектрично и магнетнопоље. – ФИЗ.ОО.Н.1.3. Примењујузаконодржањаенергије. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано

			заступају научни поглед на свет.
Електрична струја	– ФИЗ.ОО.О.1.4. Класификују материјале по електричној проводности – ФИЗ.ОО.О.1.5. Разликују елемент струјног кола. – ФИЗ.ОО.О.1.8. Објашњавају честични састав супстанције. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводе начиненакојесе природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.3. Очитавају мерну скалу изаписују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.3. На примерима илуструју примену различитих деловања електричне струје у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.4. Знају принцип заштите од струјног удара. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују мерштедње енергије и употребу обновљивих извора енергије. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима	– ФИЗ.ОО.С.1.8. Анализирају утицај одговарајућих физичких величина на вредности механичког рада, енергије и снаге. – ФИЗ.ОО.С.1.12. Примењују зависност физичких величина којима се описује протикање једносмерне електричне струје – ФИЗ.ОО.С.1.13. Анализирају начин повезивања елемената струјног кола. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз смеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.3. Табеларно и графички систематизују резултате истраживања и мерења. – ФИЗ.ОО.С.2.4. Представљају резултат мерења средњом вредношћу. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префикс нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике	– ФИЗ.ОО.Н.1.4. Разликују појмове температура и количина топлоте и анализирају различите начине преноса топлоте. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне који су најпоузданији и најекономичнији. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.3. Израчунавају апсолутну и релативну грешку директно мерених физичких величина и правилно записују резултат мерења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да се научна знања у датој дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет

	у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновредну јудо принос физике у развоју људске заједнице		
Магнетно поље	– ФИЗ.ОО.О.1.2. Наједноставним примерима анализирају зајамно деловање тела. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводена начинена којесе природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.4. На основу упутства реализују једноставне експерименте и описују њихов ток. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновредну јудо принос физике у развоју људске заједнице	– ФИЗ.ОО.С.1.3. Примењују Њутнове законе механике. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања уз смеравање наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољи квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике	– ФИЗ.ОО.Н.1.1. Анализирају утицај односа сила на кретање тела. – ФИЗ.ОО.Н.1.2. Успостављају везу између физичких величина којима се описује електрично и магнетно поље. – ФИЗ.ОО.Н.2.1. На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне којима најпогодније и најјекономичније. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законима и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. На примерима илуструју да се научна знања у датим дисциплинама стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Елементи	– ФИЗ.ОО.О.1.8.	– ФИЗ.ОО.С.1.14.	– ФИЗ.ОО.Н.2.1.

атомске и нуклеарне физике	Објашњавају честични састав супстанциј е. – ФИЗ.ОО.О.2.1. Наводи начинена којесе природне појаве могу истражити и објаснити. – ФИЗ.ОО.О.2.2. Интерпретирају табеларни и графички приказ података у физичким истраживањима и свакодневном животу. – ФИЗ.ОО.О.2.5. Изражавају физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI). – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивно вреднују допринос физике у развоју људске заједнице	Објашњавају природну и вештачку радиоактивност, њихове ефекте и потребу за заштитом. – ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања у складу са наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.2.5. Анализирају податке добијене експериментом и истраживањем и изводе закључке. – ФИЗ.ОО.С.2.6. Разликују и користе префиксе нано, микро, мили, кило, мега и гига. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољу квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5. Критички и одговорно користе дигиталне технологије за истраживање и информисање у циљу учења физике	На основу разматрања различитих начина истраживања и мерења, бирају и планирају оне које су најпоузданије и најекономичније. – ФИЗ.ОО.Н.2.2. Критички разматрају доступне податке у поставци задатка, начин решавања, тачност решења и физички смисао добијених решења. – ФИЗ.ОО.Н.2.4. Критички преиспитују усклађеност резултата и закључака истраживања са физичким законом и принципима, потврђују њихово важење и дискутују о разлозима одступања. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да сенаучна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано заступају научни поглед на свет.
Физика и савремени свет	– ФИЗ.ОО.О.3.2. Описују принцип рада простих машина у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.3. На примерима илуструју примену различитих деловања електричне струје у свакодневним ситуацијама. – ФИЗ.ОО.О.3.5. На примерима из свакодневног живота препознају улогу физике у технолошком развоју. – ФИЗ.ОО.О.3.6. Понашају се еколошки одговорно, поштују мере штетне енергије и употребу обновљивих извора енергије. – ФИЗ.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују са другима у	– ФИЗ.ОО.С.2.1. Формулишу једноставна истраживачка питања у складу са наставника. – ФИЗ.ОО.С.2.2. Безбедно и правилно користе различите методе, технике и процедуре за прикупљање података. – ФИЗ.ОО.С.3.2. Примењујући стечена знања из физике, објашњавају функционисање музичких инструмената. – ФИЗ.ОО.С.3.3. Критички вреднују коришћење различитих извора енергије. – ФИЗ.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве употребом научних достигнућа за бољу квалитет живота. – ФИЗ.ОО.С.3.5.	– ФИЗ.ОО.Н.3.1. Објашњавају примену физике у спорту. – ФИЗ.ОО.Н.3.2. Уочавају физичке принципе у уметничким решењима. – ФИЗ.ОО.Н.2.5. Примерима илуструју да сенаучна знања у датом дисциплини стално проверавају, критички преиспитују и потврђују или мењају на основу истраживања и аргумената. – ФИЗ.ОО.Н.3.4. Повезују достигнућа из физике са историјским, друштвеним и географским контекстом њиховог настанка. – ФИЗ.ОО.Н.3.5. У дискусији аргументовано

	истраживањима, пројектима и другим активностима. – ФИЗ.ОО.О.3.8. Позитивновреднујудопринос физике у Развојуљудскезаједнице	Критичкии одговорно користе дигиталне технологије заистраживање иинформисање у циљу учења физике.	заступају научни поглед на свет.
--	--	---	----------------------------------

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

Разред: **ОСМИ**

Годишњи фонд часова: **136**

Циљ учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитиван став према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом, као и примену стечених знања у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота. Такође, циљ је да ученик формира добар темел за даљи развој математичких појмова и логичког размишљања.

Тема	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере оствареног исхода	Међу предметне компетенције
			Наставне методе, облици рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		

	- Пропорционалност дужи - Талесова теорема - Сличност троуглова - Примена сличности троуглова	□Препознаје и примењује однос пропорционалности између дужи у геометријским фигурама; □Решава задатке у којима се користе пропорције између сразмерних дужи; □Примењује својства пропорција у реалним и математичким ситуацијама. □Разуме и формулише Талесову теорему у контексту паралелних правих и сразмерних дужи; □Примењује Талесову теорему у решавању задатака и конструкција; □Аргументује поступак решавања задатака заснованих на овој теорем. □Препознаје сличне троуглове на основу одговарајућих углова и дужи; □Познаје и примењује критеријуме за сличност троуглова □Објашњава и примењује однос сличности у решавању задатака. □Примењује сличност троуглова у рачунским и практичним задацима (нпр. мерење висине неприступачних објеката); □Користи односе сличности за израчунавање непознатих дужи и углова; □Интерпретира сличност у различитим геометријским конфигурацијама.	Монолошко – дијалошка Фронтални Уџбеник Збирказадатака Табла Геометријски прибор	Ученици прате наставу Укључују се у дискусију Одговарају на питања Дају своје мишљење Редовно одају одговор Омањивају одговор Самостално Жбају одговор	Наставник свакодневно прати и бележи активност ученика на часу као и редовну израду задатка Задаје, прегледа и оцењује контролне вежбе и писмене задатке	Писмене провере Усмено испитивање	- Ученик самостално и активно приступа учењу математике и преузима одговорност за сопствени напредак. - Примењује различите стратегије учења и повезује нова знања са претходним. - Развија упорност и мотивацију у савладавању математичких изазова. - Ученик уочава и вреднује лепоту логичке структуре и уређености математичког мишљења. - Развија осећај за естетику кроз уређено и прецизно решавање математичких задатака. - Изражава креативност у приступу решавању проблема и представљању решења - Ученик развија свест о одговорности према окружењу кроз анализу података и процену реалних ситуација. - Примењује математичка знања у контекстима који се односе на одрживи развој, штедњу ресурса и планирање. - Разуме значај тачности и поузданости података у
--	--	---	---	---	---	--------------------------------------	---

2. Тачка, права и раван	- Тачка, права и раван - Ортогоналност - Ортогонална пројекција - Полиедар	☐Препознаје и именује основне елементе геометрије у простору (тачка, права, раван); ☐Разуме међусобне односе између тачке, праве и равни (припадност, пресек, паралелност, нормалност); ☐Представља односе између ових елемената цртежом и моделом; ☐Користи математички језик за описивање положаја и односа у простору. ☐Разуме појам нормалности (ортогоналности) у равни и простору; ☐Препознаје и конструише праву нормалну на дату праву или раван; ☐Примењује појам ортогоналности у задацима из аналитичке и описне геометрије. ☐Разуме појам ортогоналне пројекције тачке и дужи на праву и раван; ☐Изводи ортогоналну пројекцију фигура у равни и простору; ☐Примењује пројекције у задацима и једноставним цртежима; ☐Објашњава примену ортогоналне пројекције у реалном животу (архитектура, инжењерство и сл.). ☐Препознаје полиедре и разликује их од других тела (тетраедар, октаедар...); ☐Именује елементе полиедра (стране, ивице, темена);					
--------------------------------	---	--	--	--	--	--	--

- | | | | | | | |
|--|---|--|--|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">- Линеарне једначине са једном непознатом- Примена линеарних једначина- Једначине које се свде на линеарне- Линеарне неједначине са једном непознатом | <ul style="list-style-type: none">☐Разуме појам линеарне једначине и препознаје је у различитим облицима;☐Уме да сложеније једначине (са разломцима, негативним бројевима, заградама и променљивим са обе стране) алгебарским трансформацијама свде на основни облик и израчуна непознату величину;☐Решава линеарне једначине које садрже рационалне бројеве, децималне записе и разломке;☐Проверава исправност решења и тумачи резултат у складу са задатим условима.☐Формулише једначину на основу текстуалног задатка;☐Користи линеарне једначине за моделовање и решавање животних и математичких ситуација;☐Интерпретира добијено решење у контексту задатка;☐Решава проблеме са непознатим величинама, процентима и једноставним релацијама.☐Препознаје сложеније једначине које се трансформацијом свде на линеарне (нпр. уклањањем заграда, ослобађањем од разломака, скраћивањем и груписањем сличних чланова);☐Примењује поступке алгебарског поједностављивања;☐Анализира посебне случајеве: једначине без решења или са бесконачно много решења;☐Уме да уочава грешке у поступку решавања и самостално их исправља.☐Разуме значење неједначина и користи симболе неједнакости ($>$, $<$, $\geq$, $\leq$);☐Решава линеарне неједначине применом својстава сличних као код једначина (укључујући и случајеве са променом знака при множењу или дељењу негативним бројем);☐Приказује решења на бројевној правој и интервалски;☐Примењује неједначине у текстуалним и практичним проблемима. | | | | | |
|--|---|--|--|--|--|--|

- Појам и врсте (правилна тространа, четворострана и шестострана) призме - Површина призме - Запремина призме - Појам и врсте (правилна тространа, четворострана и шестострана) пирамиде - Површина пирамиде - Запремина пирамиде	□Разуме и објашњава шта је призма и препознаје њене основне елементе (основе, бочне странице, омотач, ивице, темена, висина); □Разликује врсте призми (тространа, четворострана, шестострана) и препознаје правилне призме; □Црта скицу или мрежу дате призме; □Идентификује призму у свакодневном окружењу и описује је. □Примењује формуле за израчунавање површине призме (појединачне и укупне); □Рачуна површину правилних призми на основу познатих димензија; □Тумачи јединице за површину и користи их у рачуну; □Процењује и упоређује површине у практичним задацима. □Разуме концепт запремине и примењује формулу за запремину призме: $V = B \cdot H$ □Рачуна запремину различитих врста призми; □Користи одговарајуће јединице за запремину и прелази између њих; □Решава реалне проблеме везане за запремину призме. □Разуме структуру пирамиде (основа,омотач, странице, темена, висина); □Препознаје и разликује правилне пирамиде према облику основе; □Црта скице и мреже пирамида; □Разликује пирамиду од других геометријских тела и описује је. □Примењује формуле за израчунавање укупне површине пирамиде (површина основе + збир површина бочних троуглова); □Решава задатке у којима је потребно израчунати укупну површину; □Примењује разумевање површине на реалне ситуације. □Примењује формулу за запремину пирамиде: $V = \frac{1}{3} BH$ □Израчунава запремину на основу познатих података о основи и висини; □Разуме везу између запремине призме
--	--

5. Линеарна функција	- Појам линеарне функције - График линеарне функције - Особине линеарне функције	☐Разуме шта је функција и препознаје линеарну функцију у облику $y = kx + n$ где су k коефицијент пропорционалности, n слободан члан, x независна променљива и y зависна променљива. ☐Идентификује коефицијенте k и n као параметре који утичу на нагиб и положај графика; ☐Одређује вредности функције за дате аргументе x; ☐Представља функцију табеларно, речима или формулом. ☐Уме да нацрта график линеарне функције у координатном систему на основу табеле вредности или формуле; ☐Одређује нулу функције (пресецање са x-осом) и тачку пресека са y-осом; ☐ разликује правце са позитивним и негативним нагибом и препознаје функцију са нула нагибом ($y = n$); ☐Анализира утицај параметара k и n на положај графика. ☐Описује особине линеарне функције: домен, вредности, растући/оппадајући карактер, симетрије, пресечне тачке са координатним осама или другом линеарном функцијом; ☐Одређује да ли је функција растућа, опадајућа или константна на основу коефицијента правца; ☐Примењује линеарну функцију за моделовање и решавање животних и текстуалних проблема; ☐Тумачи график функције у контексту реалног задатка.					
-----------------------------	--	---	--	--	--	--	--

6. Системи линеарних једначина са две непознате	- Системи линеарних једначина са две непознате и методе решавања (метода замене и метода супротних коефицијената) - Примена система линеарних једначина са две непознате	☐Разуме појам система линеарних једначина са две непознате и шта значи решити систем; ☐Примењује методу замене за решавање система (изоловање једне непознате, убацивање у другу једначину); ☐Примењује методу супротних коефицијената (сабирање/одузимање уређених једначина после прилагођавања коефицијената); ☐Уме да препозна када систем има једно решење, бесконачно много решења или нема решења; ☐Проверава тачност добијеног решења у обе једначине система. ☐Уме да формулише реалан проблем или текстуални задатак у облику система линеарних једначина са две непознате; ☐Примењује систем у решавању задатака из свакодневног живота (брзина, цена, количина, односи, итд.); ☐Користи системе једначина у различитим контекстима (геометрија, економија, мерење, пропорције); ☐Тумачи добијено решење у контексту задатка и процењује његову смисленост.					
--	---	---	--	--	--	--	--

ваљак, купа и лопта	- Појам ваљка - Површина ваљка - Запремина ваљка - Појам купе - Површина купе - Запремина купе - Појам лопта - Површина лопте - Запремина лопте	□Препознаје и описује геометријско тело – ваљак; □Идентификује основне елементе ваљка: основе, омотач, висину... □Разликује ваљак од других геометријских тела; □Повезује настанак ваљка са ротацијом правоугаоника око једне стране. □Примењује формулу за израчунавање површине омотача, основа и укупне површине ваљка; □Решава задатке израчунавања површине ваљка на основу познатих димензија; □Интерпретира реалне ситуације у којима се примењује површина ваљка. □Разуме и примењује формулу за израчунавање запремине ваљка; □Решава текстуалне задатке у вези са запремином; □Тумачи добијене резултате у контексту реалног проблема. □Описује и препознаје геометријско тело – купу; □Идентификује основне елементе купе: основа, висина, апотема...; □Повезује настанак купе са ротацијом правоуглог троугла око једне катете. □Примењује формуле за површину омотача, основе и целокупне површине купе; □Решава задатке који укључују прорачун површине купе; □Примењује знање у практичним ситуацијама. □Примењује формулу за израчунавање запремине купе; □Користи добијене вредности за даље прорачуне или процене у животним ситуацијама. □Описује геометријско тело – лопту и препознаје је у различитим контекстима; □Разликује лопту од осталих тела ротације и уочава њен полупречник; □Разуме везу између лопте и круга, као и ротације полукруга. □Примењује формулу за израчунавање површине лопте; □Решава задатке који укључују површину сфере у различитим контекстима. □Примењује формулу за израчунавање					
---	--	--	--	--	--	--	--

Корелација са другим предметима и међупредметно повезивање:

Физика, хемија, биологија (Употреба бројева и јединица мере; Прорачуни у експериментима (брзина, густина, запремина, концентрација); Симетрија и обрасци у природи (цветови, снежне пахуље)).

Информатика и рачунарство (Алгоритамско мишљење, решавање проблема корак по корак; Графички прикази у дигиталним алатима. Програмирање – услови, понављања (везе са логиком и низовима)).

Техника и технологија (Практична примена мерења и прорачуна (пројекти, макете); Склопови и модели – просторне фигуре; Конструкције у приручним материјалима).

Историја и географија (Временске линије (хронологија, редослед догађаја); Мерење раздаљина на географским картама, размера; Статистички подаци о становништву, графички прикази).

Ликовна и музичка култура (Геометријске фигуре и тела у цртежу; Симетрија, орнаменти, шаре; Ритам...)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам?	- Ученици са тешкоћама у учењу имају потребу за додатним објашњењем и темпом прилагођеним њиховим могућностима. Уважавање тих потреба остварујем индивидуалним радом, понављањем градива и визуелним приказом наставних садржаја. - За ученике који показују висок ниво интересовања и напредније знање, припремам задатке вишег нивоа сложености како бих их додатно мотивисала и подстакла развој. - Ученицима са слабијим фокусом омогућавам чешће паузе, рад у краћим интервалима и примену активности које укључују покрет и практичан рад. - Ученике којима је потребна емоционална подршка подстичем позитивном повратном информацијом, пружам осећај сигурности и охрабрујем их кроз разговор и разумевање.
Најефикасније методе и облици рада?	Наставне методе: - Монолошка метода: користим је при увођењу нових појмова и поступака. Омогућава јасан преглед градива и усмеравање пажње ученика. - Дијалoшка метода: поспешује активно учешће ученика кроз постављање питања, дискусију и заједничко формулисање закључака. Посебно је ефикасна при утврђивању и обради сложенијих садржаја. - Демонстративна метода: примењујем је уз употребу наставних средстава (геометријски прибор, дигиталне алатке, макете) ради приказивања математичких процеса, посебно у геометрији. - Илустративна метода: укључује графичке приказе, дијаграме, скице и цртеже као визуелну подршку у разумевању апстрактних појмова, што нарочито помаже ученицима са визуелним стилем учења.

	Облици рада: - Фронтални облик користим за дефинисање новог градива и увођење у тему. Омогућава равномерно усмеравање наставног процеса и контролу динамике часа. - Индивидуални рад пружа могућност сваком ученику да ради сопственим темпом, што је посебно значајно приликом вежбања и провере знања. - Рад у пару подстиче сарадничко учење, развија комуникацијске вештине и олакшава решавање сложенијих задатака кроз размену мишљења. - Групни рад омогућава диференциран приступ, подстицање тимског рада и развијање логичког мишљења кроз заједничко решавање проблема и мини-пројекте.
Наставна средства	- Школска табла и маркери у више боја – користим их за визуелно јасније представљање садржаја, истицање кључних делова решења, разликовање елемената у геометрији и подстицање визуелног памћења код ученика. - Штампани материјали – уџбеници, радне свеске, збирке задатака, додатни листићи за вежбање и провере знања. - Геометријски прибор – лењир, троугао, шестар, угломер и други прибор за цртање и мерење, посебно важан у настави геометрије. - ИКТ средства – рачунар, лаптоп, пројектор, интерактивна табла и интернет. Користим их за приказивање презентација, дигиталних задатака, симулација и едукативних видео-садржаја. - Образовни софтвер и апликације – GeoGebra, Wolfram Alpha, Kahoot!, PowerPoint, као и платформе за учење на даљину (Google Classroom). - Модел и макете – употреба тродимензионалних модела тела (пирамиде, призме, ваљак, купе, лопте) за боље разумевање запремина и површина.
Активности и стратегије за мотивисање ученика:	- Повезивање градива са свакодневним животом – трудим се да ученицима покажем примену математике у стварним ситуацијама (нпр. мерење, куповина, процене, архитектура), како би увидели сврсисходност знања. - Игре и такмичарске активности – у наставу уводим квизове, математичке изазове и задатке на време, што подстиче ангажовање и развија позитиван такмичарски дух. - Похвала и подстицајна повратна информација – редовно истичем труд, напредак и постигнућа ученика, чиме градим њихово самопоуздање и унутрашњу мотивацију. - Диференцирани задаци – прилагођавам задатке нивоу знања ученика, чиме омогућавам да сваки ученик доживи успех и напредак у складу са својим могућностима.

	- Интерактивне и ИКТ активности – коришћење дигиталних алата (GeoGebra, Kahoot!, PowerPoint) чини наставу динамичнијом и ближом интересовањима ученика. - Истраживачка настава – подстичем ученике да самостално или у групама решавају проблеме, праве презентације или моделе, чиме развијају и мотивацију и креативност. - Уважавање интересовања ученика – на часовима дајем примере који су блиски интересовањима ученика (нпр. спорт, технологија, уметност), како бих повећала релевантност садржаја. - Пружање избора – омогућавам ученицима да, у појединим активностима, бирају начин решавања задатака, редослед рада или формат представљања резултата.
Могући застоји у раду:	- Неуједначен ниво предзнања ученика – ученици долазе са различитим степеном усвојених појмова, што може отежати увођење нових наставних садржаја и захтева додатну диференцијацију наставе. - Недовољна мотивација ученика – неки ученици показују слабо интересовање за наставу математике, што утиче на њихово активно учешће и залагање у раду. - Тешкоће у савладавању апстрактних појмова – посебно у темама као што су алгебарске формуле, функције или геометријска својства, што може довести до пасивности и неуспеха. - Слаба концентрација код ученика –што захтева честе промене активности и методичке прилагодбе. - Непотпуна сарадња са родитељима – отежана комуникација или неукљученост родитеља може утицати на напредак ученика и праћење домаћих обавеза. - Чести оправдани или неоправдани изостанак ученика – доводе до празнина у знању и потребе за додатним индивидуалним радом.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	- Темпо рада прилагођавам сложености наставне јединице и нивоу предзнања ученика. У увођењу апстрактнијих појмова (нпр. алгебарске формуле, функције, Питагорина теорема) радим спорије, са више примера и визуелизација, како би се обезбедило разумевање основе. - Код наставних тема које су наставак претходног градива (нпр. сабирање/одузимање разломака, мерење површине), темпо је бржи јер се надовезује на већ усвојене појмове. - У темама које садрже више формула (нпр. површине и запремине геометријских тела), темпо рада је успорен и нагласак је на постепеном увежбавању кроз

	разноврсне задатке и примену формула у контексту. - У сложенијим темама примењујем корак по корак приступ, при чему се сваки део градива обрађује кроз мини-целине, уз примену различитих метода и активности (демонстрација, практични примери, рад у пару). - Темпо се успорава уколико је приметна недовољна мотивисаност или разумевање ученика, а у тим случајевима организујем додатне активности, подршку и понављање. - Специфичност у раду примећује се и у потреби за честом диференцијацијом, нарочито у хетерогеним одељењима, где прилагођавам темпо различитим нивоима знања и стиловима учења. - Теме које укључују практичан рад или реалне задатке (нпр. статистика, мерење) омогућавају нешто бржи темпо и активније учешће ученика, што доприноси бољем усвајању.
Праћење напредовања ученика /начин, време, критеријуми праћења	Начин праћења: Ученици се прате кроз континуирану формативну и сумативну процену. Примењујем задатке различитог нивоа тежине, усмена испитивања, радне листове, кратке тестове, домаће задатке, као и посматрање активности на часу и учешћа у дискусији. Време праћења: Напредовање се прати током целог полугодишта – кроз уводне активности, обраду нових садржаја, вежбање и провере знања. Посебну пажњу посвећујем напредовању у кључним моментима – после обраде наставне целине, пред контролне и писмене задатке. Критеријуми праћења: Оцењује се разумевање појмова, примена наученог у новим ситуацијама, тачност и прецизност у решавању задатака, логичко мишљење, самосталност у раду, напредак у односу на претходни ниво знања и активност на часу. Диференцирам критеријуме у складу са индивидуалним могућностима ученика. Посебна пажња посвећује се ученицима са потешкоћама у учењу и ученицима са изузетним способностима, чији се напредак прати прилагођеним задацима и додатним облицима подршке или изазова. Резултати праћења служе као основа за даље планирање наставе, прилагођавање метода рада и обезбеђивање подршке ученицима који не напредују очекиваним темпом.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остављање наставног процеса	Хетероген састав ученика – различит ниво предзнања, радних навика и мотивације условљава потребу за диференцираним приступом и чешћом индивидуализацијом наставе. Мањи или већи број ученика у одељењу – утиче на динамику часа, могућност интеракције, као и на фокусираност и квалитет индивидуалног праћења ученика.

	Недовољна или ограничена опремљеност наставним средствима и ИКТ опремом – може отежати реализацију савремених метода наставе и коришћење дигиталних алата. Активности школе (пројекти, манифестације, ваннаставне активности) – могу утицати на редован ритам наставе, али и представљати прилику за повезивање наставних садржаја са практичним и креативним радом ученика. Подршка стручне службе и колегијалност наставника – повољно утичу на решавање проблема у учењу и понашању, као и на планирање интердисциплинарних активности. Сарадња са родитељима – степен укључености родитеља у школски живот ученика значајно утиче на њихову одговорност, мотивацију и напредак.
--	---

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: **математика**

Разред: **осми**

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво

СЛИЧНОСТ	– МАТ.А.ОО.О.1.4. Користе директну иобрнуту пропорционалност упознатом контексту. – МАТ.Г.ОО.О.1.10. Препознају подударне исиметричне геометријскефигуре у равни. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основнематематичке концепте кроз вежбу, упорност,уредност, систематичност иодговарајући интелектуални напор. – МАТ.ОО.О.3.3. Имајутемеље за даљешколовање, у којем ћеимати потребу забазичним аритметичким,алгебарским и геометријским знањима. – МАТ.ОО.О.3.5. Користезнања из алгебре игеометрије за разумевањеоблика и величина, као и за сналажење у простору,што им помаже да уоче иопишу околину, уметничка дела,архитектонска остварењаи сл.	– МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају икористе основна тврђења (ставове подударности исличности, итд.) огеометријским фигурама (угао, троугао,четвороугао, многоугао икруг) у једноставнијимпроблемима. – МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају икористе основнеизометријске трансформације ипресликавају фигуре конструкцијски или узпомоћ дате квадратнемреже. – МАТ.ОО.С.2.4. Прелазеса конкретног наапстрактно мишљење. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различитеприступе проблему, узподршку наставника или вршњака. – МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичкопреиспитивањесопствених решења, али и за расправу оразличитим методамарешавања математичких проблема. – МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања изалгебре и геометрије у техничкомобразовању,уметности и другимобластима.	– МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат,Талесова теорема, ставови подударности и сличности,значајне тачке троугла,збир углова многоугла, идруго). – МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке животним ситуацијама. – МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које математичких компетенција.
---	---	---	--

ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основнегеометријске објекте уравни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основнематематичке концепте кроз вежбу, упорност,уредност, систематичност иодговарајући интелектуални напор. – МАТ.ОО.О.3.5. Користезнања из алгебре игеометрије за разумевањеоблика и величина, као и за сналажење у простору,што им помаже да уоче иопишу околину, уметничка дела,архитектонска остварења и сл.	– МАТ.ОО.С.2.4. Прелазеса конкретног на апстрактно мишљење. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различитеприступе проблему, узподршку наставника или вршњака.	– МАТ.ОО.С.3.2. Приступајупроблемима у свакодневнимситуацијама логично исистематски. – МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања изалгебре и геометријеу техничком образовању,уметности и другимобластима. – МАТ.ОО.С.3.8. Имајуразвијену свест о Сопствениманалитичким способностима.
----------------------	---	---	---

ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	– МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставнелинеарне једначине и неједначине. – МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставнематематичке процедурепри решавањуматематичког захтеваједноставног познатог контекста. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основнематематичке концепте кроз вежбу, упорност,уредност, систематичност иодговарајући интелектуални напор. – МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешкенису неуспех, већ деопроцеса учења. – МАТ.ОО.О.3.1. Користеосновни математичкијезик. – МАТ.ОО.О.3.2. Стичуосновне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљањеновцем и доношење одлука уопште. – МАТ.ОО.О.3.3. Имајутемеље за даљешколовање, у којем ћеимати потребу за базичним аритметичким,алгебарским и геометријским знањима. – МАТ.ОО.О.3.7. Развијајусамопоуздање у своје математичке способности за решавање реалнихпроблема. – МАТ.ОО.О.3.8. Развијајууредност, систематичност и прецизност.	– МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарнеједначине и неједначине,као и системе линеарних једначина са двенепознате. – МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користематематички језик иразумеју његову улогуу научној комуникацији. – МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу својематематичко знање у друге предмете,посебно у природним наукама, што имомогућава боље разумевање тихсадржаја.	– МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. – МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за елементарноматематичко моделирање у познатом контексту. – МАТ.ОО.Н.3.2. Јасноизражавају своје математичке мисли и идеје. – МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су занаставак образовања удисциплинама којематематичкихкомпетенција.
--	---	---	---

ПРИЗМА И ПИРАМИДА	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. – МАТ.ОО.О.2.5. Учествују у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. – МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. – МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл.	– МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања најједноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. – МАТ.Г.ОО.С.1.6. Користе Питагорину теорему за одређивање елемената геометријских фигура и тела. – МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. – МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како сечења могу интегрисати у целину. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују азличите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака.	– МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. – МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. – МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла, и друго). – МАТ.ОО.Н.3.5. Спроводећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања.
---	--	--	---

ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	– МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке прираду са општим бројевима. – МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставнелинеарне једначине инеједначине. – МАТ.С.ОО.О.1.11. Елементарно тумачетабеларно или графичкипредстављене податке. – МАТ.ОО.О.2.2. Користеконкретизацију како би разумели апстрактнематематичке појмове. – МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познатечињенице како би извукли очигледнезакључке. – МАТ.ОО.О.2.5. Учествују у методивођеног откривања дајући одговоре наједноставна питања која их воде карешењу. – МАТ.ОО.О.2.8. Користе едукативнесофтвере и апликацијекоје пружајуинтерактивно искуствоучења математике и решавања задатака. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основнематематичке концептекроз вежбу, упорност, уредност,систематичност и одговарајућиинтелектуални напор. – МАТ.ОО.О.3.7. Развијајусамопоуздање у своје математичке способностиза решавање реалнихпроблема. – МАТ.ОО.О.3.8. Развијајууредност, систематичност и прецизност.	– МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарнеједначине и неједначине,као и системе линеарних једначина са двенепознате. – МАТ.А.ОО.С.1.4. Уочавају дубљим разумевањем зависност међу променљивим величинама и примењују линеарну функцију. .– МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како биповезали сличнематематичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. – МАТ.ОО.С.2.4. Прелазеса конкретног на апстрактно мишљење. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различитеприступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. – МАТ.ОО.С.2.8. Користеодговарајућесофтвере за решавањезадатака и усвајање математичких концепата. – МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу својематематичко знање удруге предмете,посебно у природнимнаукама, што им омогућава бољеразумевање тих садржаја.	– МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. – МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте укојима повезујуразличите дисциплинекрозједноставне математичке моделе. – МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су занаставак образовања удисциплинама којематематичких компетенција. – МАТ.ОО.Н.3.5. Спровodeћи поступкедоказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. – МАТ.ОО.Н.3.7. Спровodeанализу податка у контексту других области и доносеизакључке.
--------------------------	--	---	---

СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	– МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке прираду са општим бројевима. – МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставнелинеарне једначине инеједначине. – МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основнематематичке концептекроз вежбу, упорност, уредност,систематичност и одговарајућиинтелектуални напор. – МАТ.ОО.О.3.7. Развијајусамопоуздање у своје математичке способностиза решавање реалнихпроблема. – МАТ.ОО.О.3.8. Развијајууредност, систематичност и прецизност.	– МАТ.А.ОО.С.1.3. Решавају линеарнеједначине и неједначине,као и системе линеарних једначина са двенепознате. – МАТ.А.ОО.С.1.4. Уочавају дубљим разумевањем зависност међу променљивим величинама и примењују линеарну функцију. .– МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како биповезали сличнематематичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различитеприступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. – МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу својематематичко знање удруге предмете,посебно у природнимнаукама, што им омогућава бољеразумевање тих садржаја.	– МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. – МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте укојима повезујуразличите дисциплинекрозједноставне математичке моделе. – МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су занаставак образовања удисциплинама којематематичких компетенција. – МАТ.ОО.Н.3.5. Спровodeћи поступкедоказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. – МАТ.ОО.Н.3.7. Спровodeанализу податка у контексту других области и доносезакључке.
--	---	--	--

ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	– МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. – МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. – МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове. – МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. – МАТ.ОО.О.2.5. Учествују у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. – МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. – МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл.	– МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања најједноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. – МАТ.Г.ОО.С.1.6. Користе Питагорину теорему за одређивање елемената геометријских фигура и тела. – МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. – МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину. – МАТ.ОО.С.2.5. Истражују разлике приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака.	– МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. – МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. – МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла, и друго). – МАТ.ОО.Н.3.5. Спроводећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања.
---	--	--	---

РЕДМЕТ: Биологија

Разред: Осми

Годишњи фонд часова: 68

Циљ: **Циљ** наставе биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1. Јединство грађе и функције као основа живота 26 часова	Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принцип економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња Рефлексни лук.	- повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије - повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција - идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе и илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тестови	компетенција за учење; комуникација; -дигитална компетенција -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и оријентација ка предузетништву у -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција

	Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање Транспирација. Температурна регулација.						
2. Човек и здравље 9 часова	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље.	- одговорно се односи према свом здрављу - изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота - повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона - идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тестови	компетенција за учење; комуникација; -дигитална компетенција -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и оријентација ка предузетништву -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција
3. Порекло и разноврсност живота 7 часова	„Календар живота“, еволуција различитих група	- доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на	Наставне методе: метода усменог излагања,	Слуша, памти, поставља	Објашњава, наводи примере, црта	Усмене провере и петнаесто-	компетенција за учење; комуникација;

	организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити. Излазак из воде на копно.	планети - истражи давно нестале екосистеме	дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	минутни тестови	-дигитална компетенција -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и оријентација ка предузетништву у -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција
4. Наслеђивање и еволуција 7 часова	Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адолесценција човека. Цветање, плононошење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.	- повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена - повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у уџбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тестови	компетенција за учење; комуникација; -дигитална компетенција -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учешће у демократском друштву; предузимљивост и оријентација ка предузетништву у -рад са подацима и

							информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција
5. Живот у екосистему 19 часова	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H ₂ O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми(лишајев и). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (H.I.P.P.O. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.	- повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране - критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи - повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије - истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања - истражи разлоге губитка биодиверзи-тета на локалном подручју	Наставне методе: метода усменог излагања, дијалогска метода, демонстративно-илустративна метода, метода читања, писања и рада на тексту. Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима. Наставна средства: Учбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.	Слуша, памти, поставља питања, одговара на постављена питања, пише и црта у свесци, решава задатке у учбенику, истражује, наводи примере, повезује научено са применом у животу...	Објашњава, наводи примере, црта и пише на табли, помаже у решавању задатака, проверава тачност задатака, оцењује...	Усмене провере и петнаесто-минутни тестови	компетенција за учење; комуникација; -дигитална компетенција -одговоран однос према околини; -одговоран однос према здрављу; -одговорно учење у демократском друштву; предузимљивост и оријентација ка предузетништву у -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема; -сарадња; -естетичка компетенција

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА:

Математика

Физичко и здравствено васпитање

Информатика и рачунарство

Географија

Техника и технологија

Ликовна култура

Српски језик и књижевност
Грађанско васпитање

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

- српски језик и књижевност – израда домаћих задатака есејског типа, рад са текстом и обрада текста приликом израде презентација, читање и разумевање текста, издвајање кључних речи и најважнијих појмова;
- математика – рад са табелама, решавање Венових дијаграма, однос површине и запремине у биолошким системима
- хемија – биолошки важна органска једињења
- физика - физичке појаве у телу организама, притисак, брзина;
- информатика и рачунарство – примена ИКТ технологија у изради домаћих задатака, прикупљању података и информација, фотографија и видео клипова;
- ликовна култура – израда паноя, плаката, цртежа, модела;
- географија – употреба географских карти за одређивање распрострањености одређених група животиња, биоми, пољопривреда.
- грађанско васпитање – обрда тема које се односе на пол, род и сексуалност.
- физичко васпитање (здрави стилови живота)

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Потреба за додатним временом за рад (дати ученику више времена), потреба за већом пажњом (чешће а ученика на радним задацима)
Најефикасније методе и облици рада	Дијалогска метода и рад у паровима
Избор наставних средстава	Уџбеник радног карактера, свеска, радни листићи, слике, шеме и фотографије.
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Предавање на тему заштите здравља од стране здравствених радника ДЗ.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Постављање јасних циљева, пружање позитивних повратних информација, коришћење разноврсних нас метода, стварање пријатног окружења...
Могући застоји у раду	Не очекујем их.
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Наставне теме се реализују темпом који је дат у годишњем плану.
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Усмено и писмено одговарање, тестови и квизови знања, појединачна активност ученика на часу и актив читавог одељења, разумевање текста и издвајање кључних појмова, попуњавање табела и прављење шем основу понуђене литературе, провера цртежа, домаћих радова и радних свезака, решавање проблемских ситуација, извештавање ученика о посматраном објекту или процесу, експерименту, самостални ученич (панои, презентације, реферати, есеји, практични радови: збирке природног материјала, макете...)

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Биологија
Разред: осми

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. Јединство грађе и функције као	БИО.ОО.О.1.1. Примењују критеријуме за разликовање живих бића од неживе	– БИО.ОО.С.1.1. Пореде ћелије према морфолошким и функционалним	– БИО.ОО.Н.1.1. Илуструју примерима одржавање хомеостазе.

основа живота	природе. – БИО.ОО.О.1.2. Идентификују положај, изглед и функцију органа у људском телу. - БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	карактеристикама. – БИО.ОО.С.1.2. Објашњавају основе животних процеса на свим нивоима биолошке организације. – БИО.ОО.С.1.3. Повезују изглед, грађу и функционисање живих бића са условима животне средине на очигледним примерима. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.10. Микроскопирањем уочавају кључне структуре организама. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	– БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.
2. Човек и здравље	- БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. - БИО.ОО.О.3.1. Избегавају ризична понашања и прихватају да су пубертетске промене (физичке, психичке, емоционалне и социјалне) део одрастања.	– БИО.ОО.С.1.12. Критички вреднују важност здравих стилова живота у превенцији болести. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и	– БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке. – БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у

	– БИО.ОО.О.3.2. Развијају толеранцију, превазилазе предрасуде и промовишу социјалну укљученост јер разумеју заједничко порекло живих бића и утицај наследног материјала и средине на развој особина организама. – БИО.ОО.О.3.3. Усвајају навике и знања који доприносе заштити и очувању сопственог здравља и здравља других људи. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.8. Изводе једноставна истраживања о утицају животних навика на здравље (утицај буке на слух, физичка неактивност, неправилна исхрана). – БИО.ОО.С.3.1. Решавају проблеме одрастања повезујући их са физиолошким процесима који их узрокују. – БИО.ОО.С.3.2. Процењују сопствене животне навике у односу на елементе здравог начина живота и принципе одрживог развоја. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја. – БИО.ОО.Н.3.3. Примерима илуструју значај биотехнолошких производа и процеса у превенцији и лечењу многих болести, производњи хране и заштити животне средине.
3. Порекло и разноврсност живота	- БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким	– БИО.ОО.С.1.5. Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина за разноврсност живог света. – БИО.ОО.С.1.6. Одређују положај главних група на Дрвету живота на основу познавања основних карактеристика организама, разликујући сличност и сродност међу њима. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама	– БИО.ОО.Н.2.2. Користе критеријуме, организују податке и закључују на алгоритамски начин користећи дихотоме кључеве. – БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и

	појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	изводе закључке.
4. Наслеђивање и еволуција	БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	– БИО.ОО.С.1.5. Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина за разноврсност живог света. – БИО.ОО.С.1.7. Илуструју примерима еволуционе промене код живих бића условљене антропогеним фактором и другим утицајима спољашње средине. – БИО.ОО.С.1.8. Изводе закључак о значају и доприносу Дарвинове теорије савременој теорији еволуције и различитим областима људског деловања. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из	– БИО.ОО.Н.1.2. Објашњавају функцију генетичког материјала у ћелији (хромозом, ДНК, РНК, ген) и пренос наследне информације кроз генерације. – БИО.ОО.Н.1.3. Конструирају филогенетски низ на основу истраживања сродничких односа појединих група и њиховог еволутивног порекла. – БИО.ОО.Н.1.4. Објашњавају настанак нових врста под утицајем еволуционих механизма. – БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке.

		математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. – БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
5. Живот у екосистему	– БИО.ОО.О.1.3. Примерима илуструју узроке и последице штетног деловања антропогеног фактора на живи свет и животну средину. БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. – БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. – БИО.ОО.О.2.3. Проналазе на интернету и у литератури податке о адаптацијама карактеристичних врста на услове који владају у екосистемима типичним за Србију. – БИО.ОО.О.2.4. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве у животу организама из окружења и презентују резултате истраживања. – БИО.ОО.О.2.5. Уз помоћ наставника изводе једноставне експерименте у којима се истражује утицај спољашње и унутрашње средине на процесе код живих бића. – БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. – БИО.ОО.О.3.5. Представљају на креативан начин право на здраву животну средину и обавезу да је штите од нарушавања. – БИО.ОО.О.3.6. Учествују у дискусијама и дебатама о значају дивљих и гајених	– БИО.ОО.С.1.3. Повезују изглед, грађу и функционисање живих бића са условима животне средине на очигледним примерима. – БИО.ОО.С.1.4. Анализирају како различити фактори спољашње и унутрашње средине утичу на животне процесе. – БИО.ОО.С.1.9. Увиђају узајамне утицаје између делова екосистема. – БИО.ОО.С.1.10. Описују циклусе кружења воде и угљеника у природи, пренос супстанце и енергије у екосистему. – БИО.ОО.С.1.11. Доводе у везу узроке и последице глобалних промена на живи свет, животну средину и природне ресурсе. – БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. – БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. – БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. – БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. – БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. – БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада.	– БИО.ОО.Н.1.5. Објашњавају развој и еволуцију екосистема на задатим примерима. – БИО.ОО.Н.1.6. Критички вреднују антропогени утицај на животну средину и биодиверзитет. – БИО.ОО.Н.1.7. Анализирају значај концепта одрживог развоја за природу. – БИО.ОО.Н.2.1. Постављају хипотезе које ће моћи да провере користећи научни приступ за проучавање биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке. – БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја. – БИО.ОО.Н.3.2. Израђују процедуре активности за очување биодиверзитета. – БИО.ОО.Н.3.3. Примерима илуструју значај биотехнолошких производа и процеса у превенцији и лечењу многих болести, производњи хране

	врста за човека. – БИО.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују у активностима које имају за циљ очување здравља, животне средине и биодиверзитета непосредне околине. – БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	– БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. – БИО.ОО.С.2.9. Приказују односе, појаве и процесе у различитим екосистемима на различите креативне начине. – БИО.ОО.С.3.2. Процењују сопствене животне навике у односу на елементе здравог начина живота и принципе одрживог развоја. – БИО.ОО.С.3.3. Артикулисано и аргументовано заступају научни поглед на свет у писаној и усменој форми. – БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стилевима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. – БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	и заштити животне средине. – БИО.ОО.Н.3.4. Учествују у интердисциплинарном решавању проблема у вези са одрживим развојем.
--	--	--	---

ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА

Разред: **осми**

Годишњи фонд часова: **68**

Циљ: Учења хемије је да ученик, овладавајући знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према хемији, способност комуникације хемијским језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да

ТЕМАТСКИ/ГЛОБАЛНИ ПЛАН:

ОБЛАСТ	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	УКУПНО
Неметали, оксиди неметала и киселине	6	6		12
Метали, оксиди метала и хидроксиди (базе)	4	3		7
Соли	2	1		3

Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли	5	7		12
Увод у органску хемију	1	1		2
Угљоводоници	7	4		11
Органска једињења са кисеоником	5	3		8

Биолошки важна органска једињења	5	6		11
Хемијаживотне средине	1	1		2
<u>УКУПНО</u>	36	32		68

Корелација са другим предметима: физика, хемија и математика.

ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА ПРЕДМЕТА ХЕМИЈЕ:

ИСХОДИ Ученик ће моћи да:	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТИ	САДРЖАЈИ	КОМПЕТЕНЦИЈЕ ОПШТЕ И МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА:
- Зна о заступљености неметала и њихових једињења у природи. - Зна физичка својства неметала. - Разуме хемијска својства неметала. - Повезује својства неметала са положајем у Периодном систему елемената. - Зна значење појмова оксид и оксидација. - Примењује правила писања формула оксида. - Представља хемијским једначинама реакције оксидације.	Неметали, оксиди неметала и киселине	Структура атома. Хемијска веза. Хемијске реакције и израчунавања. Физичка својства неметала. Водоник, кисеоник, сумпор и азот - својства и примена. Демонстрациони поглед Испитивање својстава неметала Извођење хемијских реакција са неметалима	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња	објашњава и наглашава разлику између основних хемијских појмова - подстиче ученике да постављају питања - проналази примере из свакодневног живота и презентира их ученицима - фронтални, индивидуални, групни рад у пару

- Зна значење појма киселина. - Разуме начине добијања киселина. - Испитује физичка својства неметала. - Примењује начине доказивања киселина индикаторима. - Разликује на основу формула оксиде и киселине. - Зна примене важнијих неметала и њихових једињења у свакодневном животу.				
- Зна о заступљености метала и њихових једињења у природи. - Зна физичка својства метала.	Метали, оксиди метала и хидроксиди (базе)	Физичка својства метала. Реакција метала са киселинама. Заступљеност метала у природи и њихова	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини	Презентује ометалима - поспешује самосталан рад ученика - подстиче ученике на дискусију

- Разуме хемијска својства метала. - Повезује својства метала са положајем у Периодном систему елемената. - Зна значење појмова хидроксид. - Примењује правила писања формула хидроксида. - Разуме начине добијања хидроксида. - Испитује физичка својства метала. - Примењује начине доказивања хидроксида индикаторима. - Разликује на основу формула оксиде, киселине и хидроксида. - Зна својства метала која одређују њихову практичну примену. - Зна својства и примене важнијих легура.		основна физичка својства. Калцијум, гвожђе, алуминијум, бакар- својства и примена. Легуре Демонстрациони поглед Испитивање својстава метала Извођење хемијских реакција са металима		резултата- фронтални, индивидуални
---	--	--	--	---

- Зна значење појма соли. - Саставља формуле соли на основу назива. - Саставља називе соли на основу формуле. - Разуме начине добијања соли. - Уочава генетску повезаност оксида, киселина, хидроксида и соли. - Зна физичка својства соли. - Разуме хемијска својства соли. - Разликује на основу формула оксиде, киселине, хидроксида и соли. - Зна примене важнијих соли.	Соли	Соли, добијање соли, физичка и хемијска својства Лаб. вежба: Добијање соли. Испитивање својстава соли	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини	- Зна физичка својства соли. - Разуме хемијска својства соли. - Разликује на основу формула оксиде, киселине, хидроксида и соли. - Зна примене важнијих соли.
--	------	---	---	--

- Знати су електролити. - Објашњава појам електролитичке дисоцијације. - Разуме реакције електролитичке дисоцијације киселина, хидоксида соли и представља их хемијским једначинама. - Тумачи pH-скалу. - Зна вредностове. - Зна киселост неких супстанци из свакодневног живота (соде-бикарбоне, сапуна, кафе,...).	Електролитичка дисоцијација киселина, хидоксида и соли	Електролитичка дисоцијација киселина, хидоксида и соли. Мера киселости раствора, pH-скала Демонстрациони поглед Испитивање киселости раствора Испитивање проводљивости раствора	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, дигитална компетенција, одговоран однос према околини	- Схвата појам електролитичке дисоцијације. - Разуме реакције електролитичке дисоцијације киселина, хидоксида соли и представља их хемијским једначинама. - Тумачи pH-скалу.
- Зна да су једињења угљеника, изузев оксида, угљене киселине и њених соли (карбоната и	Увод у органску хемију	Својства атома угљеника	Компетенција за целоживотно учење, сарадња, комуникација, решавање проблема, дигитална компетенција,	- Схвата да су једињења угљеника, изузев оксида, угљене киселине и њених соли органска једињења.

хидрогенкарбоната) органска једињења. - Разуме дасу различити начини повезивања угљеникових једињења узрок многобројности органских једињења. - Зна општа својства органских једињења.			одговоран однос према околини	- Схвата дасу различити начини повезивања угљеникових једињења узрок многобројности органских једињења. - Зна општа својства органских једињења.
Зна састав, поделу и физичка својства угљоводоника. - Разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле на основу назива. - Саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника. - Зна да угљоводоници подлежу реакцији сагоревања у којој се ослобађа топлота. - Разуме основне хемијске реакције алкана (супституција), алкена и алкина (адисија).	Угљоводоници	Засићени, незасићени, ароматични угљоводоници Лаб. вежба: Састављање модела молекула	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, решавање проблема, естетичка компетенција	- Разликује алкане, алкене и алкине на основу молекулске и структурне формуле на основу назива. - Саставља формуле и називе једноставнијих угљоводоника.

- Зна да су главни природни извори угљоводониканафтаи земни гас. - Знаприменеважнијих деривата нафте и земног гаса. - Знаприменеважнијих полимера.				
- Уочавахидроксилну групу алкохола као функционалнугрупу која карактерише алкоhole као класу органскихједињења. - Примењујеправила номенклатуреалкохола. - Разликујеалкохолена основу различитих подела. - Повезуједобијање етаноласапретходним знањима.	Органскаједињењаса кисеоником	Алкохоли, карбоксилне киселине, естри Демонстрациони оглед Испитивање својстава једињењаса кисеоником	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња	- Разуме хидроксилну групу алкохола као функционалнугрупу која карактерише алкоhole као класу органскихједињења. - Примењујеправила номенклатуре алкохола. - Разликујеалкохолена основу различитих подела.

- Разумедасуфизичкаи хемијска својства алкохолаодређена присуством хидроксилне групе. - Уочава, испитује, анализираизакључује освојствимаалкохола на основу огледа. - Повезује претходна знања са применом алкохола и разуме применуetanoлакао замену за фосилна горива. - Уочава функционалну групукарактеристичну за карбоксилне киселине. - Примењујеправила номенклатуре карбоксилних киселина. - Повезује знања о органскимкиселинама (сирћетна, лимунска, млечна киселина) са знањима из других предмета или из свакодневног живота. - Повезује присуство карбоксилне групе са физичкимихемијским својствима карбоксилних киселина.				- Повезуједобијање etаноласапретходним знањима. - Разумедасуфизичкаи хемијска својства алкохолаодређена присуством хидроксилне групе. - Уочава, испитује, анализираизакључује освојствимаалкохола на основу огледа.
---	--	--	--	---

- Уочава, објашњава, анализира и закључује о својствима карбоксилнихкиселина на основу огледа испитивања својстава сирћетне киселине. - Повезује знања о општим својствима карбоксилнихкиселина са својствима виших масних киселина. - Разуме да су више масне киселине састојци примарних биомолекула-мастии уља. - Знапојаместара. - Разуме правила номенклатуреестара. - Разумереакције естерификације. - Уочавасвојстваестара на основу огледа. - Разумеутицајсвојстава естара присутниху природним производиманањихове одлике.				
--	--	--	--	--

- Зна хемијски састав масти и уља. - Зна физичка својства масти и уља. - разуме основна хемијска својства масти и уља. - Зна значају улози масти уља у живим бићима. - Зна шта су угљени хидрати и њиховом значају и улози у живим бићима. - Представља структурним формулама глюкозу и фруктозу. - Разуме физичка својства угљених хидрата. - Разликује према сложености моносахарида, дисахарида и полисахарида. - Зна о практичној примени угљених хидрата.	Биолошки важна органска једињења	Маст и уља, угљени хидрати, моносахариди, аминокиселине и протеини Демонстрациони глед Прављење сапуна. Испитивање својстава биолошки важних једињења. Денатурација протеина	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, решавање проблема, дигитална компетенција, рад с подацима и информацијама	- објашњава хемијски састав масти и уља, Зна значају улози масти и уља у живим бићима. - Зна шта су угљени хидрати и њиховом значају и улози у живим бићима.
--	---	---	---	---

- Зна структуру аминокиселина. - Зна формуле и називе важнијих аминокиселина. - Зна да су протеини природни полимери протеинских аминокиселина. - Зна значај есенцијалне аминокиселине. - Зна значају улози протеина у живим бићима. - Наводи животне намирнице богате мастима и уљима, угљеним хидратима и протеинима. - Разликује витамине према растворљивости у води. - Зна значају улози витамина у људском организму. - Испитује и уочава својства масти уља, угљених хидрата и протеина на основу огледа. - Уме да докаже скробу намирницама.				
---	--	--	--	--

- Зна о загађивачима (неорганским и органским супстанцама)ваздуха, воде и земљишта и мерама заштите. - Зна о правилима безбедног поступања са супстанцама и значају правилног складиштења.	Хемија животне средине	Загађивачи ваздуха, воде и земљишта. Мере заштите		- Зна о загађивачима (неорганским и органским супстанцама)ваздуха, воде и земљишта и мерама заштите.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ И КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (Правилник о оцењивању ученика Сл. гласник РС, 10/24)	Поступак праћења и оцењивања	Инструментиза праћење и напредовање	Време
--	------------------------------	-------------------------------------	-------

А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда и исхода Б) Ангажовање ученика у настави В) Самосталносту раду	Одличан(5) - Сви исходни нивоу знања и примене - Задаци - наводи примену једињења метала и то повезује са њиховим својствима - наводи примену једињења неметала и то повезује са њиховим својствима - Самостално приказивање једначина хемијских реакција, сложенији рачунски задаци - Хидрогенизација масти-хемијска реакција (писање једначине хемијске реакције, тип реакције, циљ), објасни зашто су масти чврстога уљаченог агрегатног стања на собној температури и атмосферском притиску	Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Формативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте редовно праћење и процену напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности). Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, у складу са овим правилником и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и друге подаци о ученику и о току напредовања. Сумативно оцењивање, у	- Писмена провера - Усна провера - Практичан рад	У току школске године
--	--	--	---	------------------------------

	Врлодобар (4) - Сви исходни ниво у разумевања - објашњава разлике у својствима алотропских модификација елемената - решава стехиометријске задатке - објашњава разлике у својствима алотропских модификација елемената - решава стехиометријске задатке - представља једначинама хемијских реакција реакције киселих оксида са базама, базних оксида са киселинама и киселих и базних оксида међусобно - објашњава на пример ушта представљају реакције супституције - задаци - Сложеније једначине хемијских реакција, примена, задаци-мол, моларне величине, проценат елемената у једињењима - Дефинише појам сапонификације и пише једначину хемијске реакције сапонификације, нацрта дицептид и одреди гдесепептидна	смислу овог правилника, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине и на крају полугодишта из обавезног предмета, изборних програма, активности и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем супо правилу бројчане. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада, а у складу са програмом обавезног предмета, изборног програма и активности. У току полугодишта најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика. Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада, а нарочито: излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења и др.), учешћа у дебати и дискусији, писања есеја, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима, збирке одабраних ученикових продуката рада – портфолија, ускладу са програмом наставе и учења, односно школским програмом.		
--	---	---	--	--

	веза налази Добар(3) - Свиисходинанивоу репродукције - дефинише алотропске модификацијеиаводи неке примере - пише хемијске формуле једињењанаосновуназива и обрнуто - објасни како би испитали киселостилибазностнеког раствора - представља једначинама хемијских реакција реакцијакиселихоксида са водом - зна у облику којих молекула и једињења се неметалиналазеуприроди - дефинише алотропске модификацијеилегуреи наводи неке примере - пише хемијске формуле једињењанаосновуназива и обрнуто - објасни како би испитали киселостилибазностнеког раствора - представља једначинама хемијских реакција реакцијабазнихоксида са водом - -знауоблику којих			
--	--	--	--	--

	молекула и једињења се метали налазе у природи - представља једначинама хемијских реакције неутрализације - приказује једначинама хемијских реакција дисосовање соли у води - наводи физичка хемијска својства соли и њихову примену - Именовање према IUPAC-номенклатури, писање једначина хемијских реакција, изједначавање (сагоревање), представљање структурним формулама раччастих угљоводоника, једноставнији рачунски задаци - Објашњава шта су триацилглицероли, објасни принцип рада сапуна, представнике дисахарида, полисахарида, где се налазе, од чега су изграђени дисахариди, полисахариди, напише структурну формулу глицина, дефинише денатурацију протеина, подела и улога протеина Довољан (2) - Сви исходни нивоу			
--	--	--	--	--

	репродукцијен препознавања - наводи општа физичка и хемијска својства неметала - наводи заступљеност неметала у живој и неживој средини - пише једноставне хемијске једначине реакција добијања воде, угљен-диоксида, сумпор-диоксида - пише хемијске формуле оксида неметала и киселина - зна да кисели оксиди у реакцији са водом граде киселине а базни оксиди у реакцији са водом граде базе - пише хемијске формуле киселина и оксида неметала - -рачуна релативне молекулске масе једињења - наводи општа физичка и хемијска својства метала наводи заступљеност метала у живој и неживој средини - пише једноставне хемијске једначине реакција добијања натријум-хлорида, натријум-оксида, алуминијум-оксида - пише хемијске формуле оксида метала и базе			
--	--	--	--	--

- зна да кисели оксиди у реакцији са водом граде киселине а бази оксиди у реакцији са водом граде базе
- пише хемијске формуле база и оксида метала
- -рачуна релативне молекулске масе једињења
- пише хемијске формуле соли и именује их
- дефинише електролите, електролитичку дисоцијацију и неелектролите
- -наводи примере електролита и неелектролита
- Разликовање класа органских једињења на основу структурне формуле и назива, хемијски симболи, 10 представника угљоводоника, писање једноставнијих структурних формула једињења
- Наводи биолошки важна једињења, представнике масти, угљених хидрата, протеина и њихове улоге

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: **Хемија**

Разред: **VII**

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Неметали, оксиди метала и киселине	XEM.OO.O.1.4, XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2, XEM.OO.O.3.2.	XEM.OO.C.2.1, XEM.OO.C.2.2. XEM.OO.C.2.3, XEM.OO.C.3.1	XEM.OO
Метали, оксиди метала и хидроксиди (базе)	XEM.OO.O.1.1, XEM.OO.O.1.2. XEM.OO.O.1.3, XEM.OO.O.1.6. XEM.OO.O.1.7, XEM.OO.O.1.8. XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2. XEM.OO.O.3.2.	XEM.OO.C.1.1, XEM.OO.C.1.2. XEM.OO.C.1.5, XEM.OO.C.1.6. XEM.OO.C.1.9, XEM.OO.C.2.2	
Соли	XEM.OO.O.1.1, XEM.OO.O.1.2. XEM.OO.O.1.3, XEM.OO.O.1.6. XEM.OO.O.1.7, XEM.OO.O.1.8. XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2. XEM.OO.O.3.2	XEM.OO.C.1.2, XEM.OO.C.1.5, XEM.OO.C.1.6, XEM.OO.C.1.9.	XEM.OO.H.1.5, XEM.OO.H.1.7
Електролитичка дисоцијација киселина, хидроксида и соли	XEM.OO.O.1.1, XEM.OO.O.1.2. XEM.OO.O.1.6, XEM.OO.O.1.7, XEM.OO.O.1.8, XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2, XEM.OO.O.3.2	XEM.OO.C.1.5, XEM.OO.C.1.6, XEM.OO.C.1.8.	XEM.OO.H.1.1.
Увод у органску хемију	XEM.OO.O.1.1, XEM.OO.O.2.1.		
Угљоводоници	XEM.OO.O.1.8, XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2, XEM.OO.O.3.2	XEM.OO.C.1.9, XEM.OO.C.1.10.	XEM.OO.H.1.8.
Органска једињења са кисеоником	XEM.OO.O.1.8, XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2, XEM.OO.O.3.2	XEM.OO.C.1.9, XEM.OO.C.1.10. XEM.OO.C.2.1.	XEM.OO.H.1.8.
Биолошки важна органска једињења	XEM.OO.O.2.1, XEM.OO.O.2.2, XEM.OO.O.3.2	XEM.OO.C.1.11, XEM.OO.C.2.1.	XEM.OO.H.1.9, XEM.OO.H.2.1. XEM.OO.H.3.1, XEM.OO.H.3.2.
Хемија животне средине	XEM.OO.O.3.2	XEM.OO.C.3.2	

Предмет:	ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА
Циљ:	Циљ наставе и учења <i>технике и технологије</i> је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.
Разред	Седми
Годишњи фонд часова	72 часа

Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Глобални/тематски план:

Наставна тема	Број часова по теми	Број часова	
		Обраде	Остали типови
Животно и радно окружење	6	4	2
Саобраћај	6	4	2
Техничка и дигитална писменост	18	10	8
Ресурси и производња	20	10	10
Конструкторско моделовање	22	0	22
Укупно часова	72	28	44

Предметни исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Тема/о бласт	Садржаји	Предметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
---	-----------------	----------	------------------------	--

- повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; - повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; - анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; - истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; - повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем;	1. Животно и радно окружење	- Појам, улога и развој машина и механизма. - Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. - Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. - Зависност очувања животне средине од технологије. - Професије (занимања) у области производних техника и технологија.	- Оспособљен да повеже развој машина и њихов допринос подизању - Оспособљен да, методом истраживачког рада, открије и препозна предности и недостатке убрзаног развоја технике и технологије. - Кроз употребу алата, машина и уређаја схватио утицај њиховог дизајна на постизање комфора, безбедности при раду и очување здравља. - Изградио свест о неопходности очувања животне средине при коришћењу технике и технологије. - Оспособљен да препозна могућности уштеде енергије у домаћинству и смањење трошкова коришћења исте. - Упознат са подручјима човековог рада и производње, занимањима и пословима у области машинске технике, електротехнике и мехатронике.	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о техници и технологији проширити користећи различите изворе знања. Развој технике повезивати са историјским епохама и догађајима. - Упознавање подручја човековог рада и производње занимања и послова у области технике и технологије треба реализовати узактивну улогу ученика и примену одговарајућих медија. Омогућити ученицима да идентификују одређена занимања којима се људи баве и послове који се обављају у оквиру тих занимања као и техничка средства која се при томе користе. - Уз активну улогу ученика и примену мултимедија указивати на правилну употребу и евентуалне последице у случају непридржавања упутстава за коришћење и неисправности техничких апарата у домаћинству.
- разликује врсте транспортних машина; - повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; - провери техничку исправност бицикла; - демонстрира поступке одржавања бицикла или mopеда;	2. Саобраћај	- Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. - Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). - Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају	- Упознат са машинама спољашњег и унутрашњег транспорта и њиховим главним карактеристикама. - Упознат са погонским, преносним, управљачким и кочионим подсистемима код возила друмског саобраћаја. - Схватио значај исправности наведених подсистема код возила друмског саобраћаја са безбедносног становишта. - Оспособљен да самостално провери и подеси техничку исправност бицикла.	- Фронтални, индивидуални и групни - Ученици треба да се на интересантан и очигледан начин упознају са правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају, начине рагулисања саобраћаја и безбедна кретање од школе до куће. Тежиште ове теме је на: - безбедном понашању и преузимању личне одговорности ученика за понашање у саобраћају и - употреба заштитне опреме при вожњи бицикла и других дечијих возила, као и коришћење сигурносних појасева у возилу је најважнији исход који треба постићи. - За реализацију ових наставних садржаја, а за практично увежбавање могу се користити полигони у оквиру школе или саобраћајне макете које могу урадити ученици на редовним часовима или у раду слободних активности као и коришћењем рачунарске симулације.

- самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; - користи CAD технологију за креирање техничке документације; - образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; - управља моделима користећи рачунар; - објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; - објасни улогу и значај вештачке интелигенције и примену у свакодневном животу	3. Техничка и дигитална писменост	- Специфичности техничких цртежа у машинству. - Ортогонално и просторно приказивање предмета. - Коришћење функција и алата програма за CAD. - Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. - Основне компоненте ИКТ уређаја. - Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса. - Вештачка интелигенција – појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом	- Оспособљен да самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање. - Оспособљен да користи рачунарске апликације у оквиру CAD технологије за креирање техничке документације. - Упознат са појмом и улогом интерфејса у управљању и контроли. - Упознат са могућностима употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. - Оспособљен да управља моделима користећи рачунар. - Упознат са улогом основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја. - Схватио значај и улогу рачунарске технике код функционисања и коришћења савремених апарата и уређаја. - Оспособљен да самостално користи савремене ИКТ уређаје.	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Увежбати изражавање идеје скицом и техничким цртежом. Објаснити како се променом правила (стандарда) израђује технички цртеж. Упознати ученике, кроз практичну примену, са: врстама линија, форматима папира, размером, правилима котирања... - Оспособити ученике и инсистирати на правилном коришћењу прибора за техничкоцртање и развоју вештине њиховог коришћења. Потребно је да сваки ученик самостално нацрта једноставан технички цртеж у одређеној размери користећи одговарајуће врсте линија као и елементе котирања. - Примена информационо-комуникационих технологија у техници првенствено се односе на правилно и безбедно коришћењедигиталних уређаја (рачунар, лаптоп, таблет, мобилни телефон, тв, дигитални фотоапарат, веб камера) а потом и на овладавање вештинама обраде дигиталне слике на рачунару у циљу стицања одговарајућих компетенција које се односе на документовање и дизајн. - Вежбати у пару пренос података између рачунара и екстерних уређаја (мобилни телефон, фотоапарат) а да сваки учениксамостално реализује процедуре током рада на рачунару. Реализовати једноставну вежбу уметања фотографије у одговарајући програм за обраду текста и уређивање документа. Где год је то могуће, треба користити Интернет претрагу и приступ online ресурсима.
---	---	---	--	---

- аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; - идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; - користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; - врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; - објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; - образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; - објасни основе конструкције робота; - класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;	4. Ресурси и производња	- Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. - Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). - Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). - Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). - Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). - Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. - Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). - Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). - Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.	- Упознат са значајем рационалног коришћења расположивих ресурса и принципима очувања животне средине. - Оспособљен да идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене. - Оспособљен да користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења. - Оспособљен да правилно и безбедно користи алате и машине за обраду метала уз одговарајућу примену мера заштите на раду. - Оспособљен да објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру. - Упознат са савременим производним машинама у машинској индустрији и значајем њихове примене у појединачној и серијској производњи. - Стекао основна знања о конструкцији и функционисању робота. - Упознат са предностима роботизације производних процеса у односу на стандардне. - Оспособљен да класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом на практичним примерима из сопственог окружења.	- Фронтални, индивидуални, групни - Надограђујући се на ранија знања ученика, упознати их са појмом природних ресурса на Земљи и са значајем њиховог очувања. Тежиште ове теме је на енергији и материјалима. - Назначити основне изворе енергије као важан ресурс за живот људи, технолошке процесе и производњу без улажења у детаље. Упознати ученике са начином коришћења и претварања у неке корисне облике њима већ познатих извора енергије воде, ветра и Сунца. - Други важан ресурс су материјали. Упознати ученике са појмом и поделом материјала (природни, вештачки). Врсте и својства материјала (физичка, хемијска и механичка): дрво, папир, текстил, кожа објаснити на елементарном нивоу. Начин обраде материјала (принципи деловања алата за механичку обраду материјала, испитивање материјала). Припрема за обраду. Приказати правилно коришћење алата за ручну обраду материјала, извођење операција и заштита на раду: обележавање, сечење, завршна обрада (бушење, равнање, брушење). Избор материјала, операција и алата и редоследа њихове примене. Рециклажа материјала и заштита животне средине. Поступно увођење ученика у рад са алатом обезбеђује да обрада материјала постаје средство креативног изражавања, а не циљ у настави технике и технологије. - Упознавати ученике са професијама из ове области. - На крају ове области, ученици треба да направе план израде и самостално израде најмање три једноставна модела. Програм се реализује у форми предавања (теоретска настава) и вежби.
--	---	---	--	---

- самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; - изради производ у складу са принципима безбедности на раду; - тимски представи идеју, потупак израде и производ; - креира рекламу за израђен производ; - врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; - процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).	5. Конструкторско моделовање	- Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. - Самосталан/тимски рад на пројекту. - Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. - Реализација пројекта - израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. - Представљање идеје, поступака израде и производа. - Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. - Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. - Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. - Креирање рекламе за израђен производ.	- Оспособљен да самостално проналази информације потребне за израду модела машинске конструкције користећи ИКТ-е. - Оспособљен да самостално/тимски дефинише задатак у оквиру мини пројекта и представи алгоритам израде производа од идеје до реализације. - Оспособљен да самостално или у групи, у оквиру мини пројекта израде макете/модела, креира планску документацију користећи рачунарске апликације. - Оспособљен да самостално или у оквиру групе практично израђује изабрани модел производних машина, саобраћајних средстава, транспортних машина и уређаја или претварача енергије. - Оспособљен да самостално открива и решава једноставне техничке и технолошке проблеме применом природних законитости у пракси. - Стекао радне навике, осећај економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата. - Схватио предности тимског рада и међусобне сарадње при реализацији пројекта. - Стекао основне предузетничке компетенције. - Оспособљен да одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова. - Оспособљен да правилно вреднује туђи и самовреднује сопствени	- Пројекте реализовати у паровима или малим групама. - У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине. Ученици се сами опредељују за одређену активност у оквиру групе. Пружа им се могућност да реализују своју идеју. Ученици самостално истражују информације за пројектни задатак користећи информационо- комуникационе технологије, налазе решење, формирају идеју, израђују техничку документацију, планирају и реализују сопствени производ. Користити материјале и технологије које су ученици упознали у претходној области. Ученици самостално врше мерење и обележавање. Ученици раде у пару, чиме развијају способност сарадње исоцијалних вештина. По завршетку, ученици самостално представљају производ/модел, усмено образлажући ток реализације, процењујући оствареност резултата и предлог унапређења. Тежиште оваквог рада није на квалитету коначног продукта већ на процесу који има своје кораке и на сарадничким односима у раду у групи. Ученицима јасно треба указати да се и на неуспелим продуктима може много научити ако се схвати где сугрешке направљене. Дискутовати са ученицима и о цени понуђених решења. Нагласити важност доброг планирања буџета потребног за његову реализацију као и негативних последица лоших прорачуна. На тај начин ученике полако оспособљавати да размишљају предузетнички и развијати им основне компетенције везане за финансијску писменост.
--	-------------------------------------	--	---	---

Кључни појмови: електротехника, електроника, електричне инсталације, добијање, пренос и трансформација електричне енергије, вештачка интелигенција

Техника и технологија је наставни предмет повезан са свим другим наставним предметима, а тим и свим међупредметним темама. Та повезаност произилази из апликативне и интегративне функције технике и технологије. Ради што успешније корелације одговарајућих садржаја, усклађивања терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика, неопходна је стална сарадња са наставницима информатике и рачунарства, физике, математике, хемије, биологије и ликовне културе, у циљу развоја међупредметних компетенција. Посете музејима технике, сајмовима и обиласке производних и техничких објеката треба остваривати увек када за то постоје услови, ради показивања савремених техничких достигнућа, савремених уређаја, технолошких процеса, радних операција и др. Када за то не постоје одговарајући услови, ученицима треба обезбедити мултимедијалне програме у којима је заступљена ова тематика.

Обзиром да је настава технике и технологије теоријско-практичног карактера, часове треба реализовати поделом одељења на 2 (две) групе, уколико одељење има више од 20 ученика. Програм наставне и учења треба остваривати на спојеним часовима.

НАСТАВНА ОБЛАСТ	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Животно и радно окружење	Техника и технологија 5,би 7 разред, Географија (Енергетика: врсте и размештај извора енергије и њихов значај) Биологија(човек – органски систем) Физика (Електричне појаве у атмосфери)
Саобраћај	Техника и технологија 5,би 7 разред, Географија (природна богатства и проивреда) Српскик језик (Језик свакодневне комуникације) ИР (Комуникација посредством дигиталних уређаја)
Техничка и дигитална писменост	Техника и технологија 5,6 и 7 разред, ИР (Дигитални и паметни дигитални уређај) ИР (дигитални уређаји у различитим занимањима) Физика (Електрична струја) Математика (основни појмови геометрије)
Ресурси и производња	Техника и технологија 5,6 и 7 разред, Географија (енергетика) Биологија (животна средина и одрживи развој) ТТ за 7. разред (Метеријали) Физика (Електрична струја) Хемија
Конструкторско моделовање	Техника и технологија за 7. разред (Конструкторско моделовање), Информатика и рачинарство.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1. Рад с подацима и информацијама
2. Решавање проблема
3. Сарадња
4. Дигитална компетенција
5. Одговоран однос према здрављу
6. Компетенција за учење
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Естетичка компетенција
9. Комуникација
10. Одговоран однос према околини

Заступљеност компетенције по наставним областима:

1. **Животно и радно окружење:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10
2. **Саобраћај:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10
3. **Техничка и дигитална писменост:** 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10
4. **Ресурси и производња:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
5. **Конструкторско моделовање:** 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Напомена: Наведени бројеви, десно од одговарајуће наставне области, указују да се развија и постоји нека од горе наведених компетенција означених бројевима од 1 до 10.

Садржај програма	Број часова	Активности	
		Ученика	Наставника
1. Животно и радно окружење	6	- пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика - користи различите изворе знања - проналази нове информације - уочава - разликује - упоређује - класификује - износи своје мишљење - уређује и презентује - закључује - процењује сопствени рад и напредак	- организатор и реализатор наставе - презентује - усмерава ученика - подстиче на размишљање - развија кодученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење - прати напредовање ученика - наводи ученике на одговарајуће закључке - Упознаје их са техничким напретком од праисторије до данашњег доба
2. Саобраћај	6	- пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика - проналази информације - уочава - именује - упоређује - класификује и уређује - дискутује - износи сопствено мишљење и став - цртају - израђују modele	- организатор и реализатор наставе - наводи на размишљање и извођење закључака - подстиче на размену искустава и усмерава дискусију - утиче на развој свести ученика о значају правилног понашања у саобраћају - презентује - прати постигнућа ученика
3. Техничка и дигитална писменост	18	- пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика - уочава - разликује - упоређује - црта - повезује изглед објекта у простору и равни - повезује ранија знања са новим сазнањима - примењује научено - користи различите изворе знања - пажљиво и одговорно претражује и користи интернет - развија осећај прецизности и уредности	- организатор и реализатор наставе - презентује - утиче на развој свести ученика о значају и примени техничког цртања, као начина комуникације у техници, - истиче неопходност правилног понашања на мрежи (интернету) - развија осећај ученика за простор, тачност, уредност, прецизност и одговорност - постигнућа ученика
4. Ресурси и производња	20	- пажљиво прати излагање наставника или осталих ученика - повезује ранија знања - уочава начине примене - разликује - упоређује	- организатор и реализатор наставе - презентује - подстиче ученика на истраживање, увиђање, закључивање, упоређивање - развија разумевање за неопходност рационалног коришћења

		-анализира -класификује -презентује -роцењује количину усвојених знања и вештина	материјала и енергената -помаже у изради модела -подстиче на развој предузетничких способности (економичност и квалитет израде, начин представљања, изградњи и одбрани ставова...) - прати постигнућа ученика
5. Конструкторско моделовање	22	- усваја и примењује знања, - развија вештине, ставове, одговорност и самосталност - проналази потребне информације -уочава -разликује -упоређује -одабира - налази решење - формира идеју - израђује техничку документацију - планира и реализује сопствени производ - ствара (мери, обележава, обрађује...) -контролише -презентује	- упознаје ученике са правилима рада у групи, поделом посла и одговорностима, са динамиком и роковима за реализацију пројектних активности -организатор и реализатор наставе - пажљиви посматрач - помагач када је то потребно - давалац повратне информације - неко ко охрабрује -презентује -саветује и одговара на питања ученика -утиче на развој свести ученика о значају примене теоријских знања за израду предмета који имају употребни карактер и могу се користити у реалном окружењу - упознаје ученике са правилима рада у групи -помаже у избору материјала и алата

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДОВАЊЕ НАСТАВЕ:

У процесу оцењивања поребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, потребно је обавити са групом, тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

- У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се процес и продуктиучења;
- Приликом сваког вредновања постигнућа ученику ће се дати повратна информација која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат иучење.;
- Наставник са ученицима договора показатеље на основу којих сви могу да прате напредак уучењу;
- Ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој радунапредили;
- Оцењивање треба да постане инструмент за напредовање уучењу;
- На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима планира се процес учења и бирају погодне стратегије учења;
- Праћење и информсање ученика о напредовању врши се континуирано дијагностички, формативно исумативно;
- Напредовање ученика прати се писаним белешкама, а ниво усвојености васпитно-образовних исхода бројчаномоценом;
- На крају наставне године изражава се закључна оцена наставног предмета која укључује свекомпоненте.

Вредновање активности, код индивидуалног рада, се врши праћењем заступљености следећих показатеља:

Однос према раду	Активно учествовање у настави	Исказано интересовање и мотивација	Сарадња са другима	Степен самосталности
------------------	-------------------------------	------------------------------------	--------------------	----------------------

Елементи оцењивања су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

- писмених провера знања (у штампаном или електронском облику)
- усменог испитивања;
- активности на часу;
- домаћих задатака;
- израде презентација;
- израде графичких радова;
- практичног рада/рада у тиму
- пројектних задатака,
- вредновања успеха на различитим нивоима такмичења.

Петнаестоминутне провере знања не морају бити унапред најављене. Резултате петнаестоминутне провере наставник уписује у педагошку свеску.

Оцене на петнаестоминутној провери знања се формирају по следећим критеријумима:

Ученик који на писменој провери оствари бар 85% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5.

Ученик који на писменој провери оствари бар 70% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4.

Ученик који на писменој провери оствари бар 55% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3.

Ученик који на писменој провери оствари бар 30% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

а) Усмено одговарање

Одличан (5)	Врло добар (4)	Добар (3)	Довољан (2)	Недовољан (1)
- примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим ситуацијама; самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; - процењује вредност теорија, идеја и ставова; - бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података; - формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке; - решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке; - континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.	- познавање и разумевање свих наставних садржаја скоро у потпуности - поседује развијену способност анализе и синтезе садржаја - делимични повезује усвојено градиво са другим сличним садржајима - примењује садржај, углавном. без грешке уз давање наставникових примера - заинтересованост за наставне садржаје уз активност на часу - самостално уочавање и исправљање грешака - примена усвојених знања и вештина у новим ситуацијама уз постицај - коришћење различитих извора знања уз постицај	- самостална репродукција научених садржаја уз мању помоћ наставника - поседовање способности анализе садржаја - делимично повезивање усвојеног знања са сличним садржајем - примена садржаја са мањим грешкама уз давање наставникових примера - исправљање грешака уз наставникову помоћ - слабија активност на часу - коришћење једног извора знања (уџбеника или записа у свесци)	- присећање делова садржаја или основних појмова уз помоћ наставника - делимично памћење и репродукција научених садржаја, али без примера -слабија активност на часу и у усвајању садржаја - изостаје повезивање садржаја унутар предмета - чини грешке и неуочава их -несамосталност у раду, тражење и прихватање помоћи и савета	- неусвојена већина садржаја, често и до нивоа препознавања - неусвојеност кључних појмова - непостојање потребних предзнања за усвајање нових садржаја, вештина и навика - ретка спремност за исказивање знања, умења и вештина - пасивност и незаинтересованост на часу - недостатак интереса за стицањем нових знања, чак и уз велико залагање наставника

в) Раду тиму

Одличан (5)	Врло добар (4)	Добар (3)	Довољан (2)	Недовољан (1)
-Ученик је посебно мотивисан, креативан, одговоран у раду, поштује друге, редован у извршавању обавеза; -даје креативне примедбе и предлоге; - поштује правила рада; -у презентовању је јасан, тачан и уме да искаже суштину; -уочава битно и разликује га од небитног; -зна добро да организује и води рад у групи;	-мотивисан је и редовно извршава задатке; -решава проблеме користећи научне садржаје, -поштује правила рада -подржава рад групе и потстиче их на рад; -поуздан, марљив и одговоран; -презентује тачне податке.	-у подели задатака групе потребна помоћ наставника; -за рад потребна помоћ,постицај и усмеравање; -спор и непрецизан у презентацији; -теже исказује своје мишљење; -није самосталан, прати друге; -научено градиво примењује погрешно; -делимично поштије правила рада.	-ради на нивоу присећања; -у групи почиње да ради на интервенцију наставника; -задатак не завршава и има грешака; -површан у раду и поштовању правила; -углавном је пасиван у групи.	-незаинтересован за рад, омета друге; -потстицање и помоћ га не мотивишу на рада; -не поштује правила понашања у групи; -тражи пуну пажњу и индивидуалан приступ.

-има високо развијено критичко мишљење.				
---	--	--	--	--

На крају сваког полугодишта уноси се оцена сваком ученику за активност у дневник.

Корелација са другим предметима:

Реализујући наставне садржаје наставници ће посебну пажњу посветити корелацији са предметима: информатика и рачунарство, физика, хемија, математика, ликовна култура, српски језик. У годишњим плановима рада посебно ће бити прецизирани садржаји и начини корелације.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...);
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима;
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Техника и технологија

Разред: 8.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
-Животно и радно окружење -Саобраћај -Техничка и дигитална писменост -Ресурси и производња - Конструкторско моделовање	ТЕХ.ОО.С.1.7. Објашњавају начине производње, трансформацију и пренос електричне енергије. ТЕХ.ОО.С.2.4. Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама и повезивању саставних електричних елемената.	– ТЕХ.ОО.С.1.2. Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. ТЕХ.ОО.С.3.1. Користе стечена знања за идентификовање кvara на једноставним кућним уређајима и инсталацијама. ТЕХ.ОО.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине.	ТЕХ.ОО.С.2.5. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих ресурса. ТЕХ.ОО.С.3.5. Иницирају и учествују у активностима рециклаже и заштите животне средине у локалној заједници.

ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство

Разред: 8.

Годишњи фонд часова: 34

Циљ наставе и учења *информатике и рачунарства* је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Тема Број часова по теми	Српски	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере оствареност и исхода	Међупредмет не компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1 ИКТ Укупно: 13	Радно окружење програма за табеларне прорачуне. Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....). Формуле и функције. Примена формула за израчунавање статистика. Сортирање и филтрирање података. Груписање података и израчунавање статистика по групама. Визуелизација података – израда графика. Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу. Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).	- унесе и мења податке у табели; - разликује типове података у ћелијама табеле; - сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; - користи формуле за израчунавање статистике; - представи визуелно податке на одговарајући начин; - примени основне функције форматирања табеле, сачува је у PDF формату и одштампа.	Наставне методе: - монолошка - дијалошка - текстуална - илустративна - учење путем открића - демонстративна - интерактивна - посматрачка Облик рада: Фронтални, индивидуални, групни, у паровима Наставна средства: - рачунари - помоћна (табла, креда, прибор) - очигледна (модел геометријских тела, скице геометријских фигура, слике)	- Слуша - Пише - Прати - Уочава - Говори - Пита - Гледа - Размишља - Закључује - Решава -увежбава -учи -контролише - дискутује	- Планира -Организује -Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира -Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу - прати рад - вреднује - оцењује	Усмено испитивање, тест, практични радови, вежбе, вршњачко оцењивање	- компетенција за учење - естетичка компетенција - комуникација - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - сарадња - дигитална компетенција

2. Дигитална писменост Укупно: 4	Заштита личних података. Права детета у дигиталном добу Отворени подаци	- приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; - разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета; - разуме потенцијалне ризике дељења личних података преко интернета, поготову личних података деце; - разуме везу између ризика на интернету и кршења права; - објасни појам „отворени подаци“.					- компетенција за учење - естетичка компетенција - комуникација – рад са подацима и информацијама - сарадња - дигитална компетенција
3. Рачунарство Укупно: 11	Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter, Octave, R, ...). Унос података у једнодимензионе низове. Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). Графичко представљање низова података. Унос и представљање	- успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; - унесе серију (низ) података; - изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте...); - графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); - унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и снимии; - изврши основне анализе и обраду табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање,					- компетенција за учење - одговорно учење у демократском друштву - комуникација - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама – решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција

	табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...). Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...). Груписање података и одређивање статистика за сваку групу.	филтрирање...).					
Пројектна настава Укупно: 6	Онлајн упитник (креирање – типови питања, дељење – нивои приступа и безбедност). Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). Отворени подаци. Инфографик. Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са	- изврши анализе које укључују статистике по групама; - сарађује с осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; - сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; - самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; - креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; - поставља резултат свог рада на интернет ради дељења с другима уз помоћ наставника; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и					- одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивос т и оријентација ка предузетништв у – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција

	другим предметима. Вредновање резултата пројектног задака.	активности за које је био задужен.					
--	---	------------------------------------	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Биологија, математика, географија, техника и технологија, хемија, информатика и рачунарство

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: (навести наставне предмете са којима се повезује Ваш предмет и на који начин се оставрује то повезивање)

1. Математика

- коришћење математичких појмова и операција у програмирању и алгоритмима
- анализа података, графикони и табеле у програмима за обраду података

2. Физика

- симулације физичких процеса и огледа у дигиталном окружењу (PhET, Algodoo)
- програмирање апликација или модела који илуструју физичке законе

3. Хемија и биологија

- креирање дигиталних презентација и мултимедијалних материјала који приказују хемијске и биолошке процесе
- анализа података из експеримената и приказ резултата кроз табеле и графиконе

4. Географија

- коришћење ГИС апликација, симулација климатских промена, приказ кретања водених и ваздушних маса
- израда интерактивних мапа и дигиталних пројеката

5. Техничко и информатичко образовање / Пројектна настава

- програмирање и израда апликација, веб-сајтова, игрица, симулација
- интеграција знања из више предмета у пројектне активности (STEM активности)

Начин остваривања повезивања:

- пројекти и задаци који комбинују знања из више предмета
- коришћење софтвера и дигиталних алата за визуелизацију и анализу података
- интегрисани часови и радионице у којима ученици истражују и примењују знање из различитих области

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Ученици са различитим предзнањем из информатике • Припрема задатака различитог нивоа тежине (основни, напредни). • Рад у групама где напреднији ученици могу да помогну другима. Ученици са тешкоћама у учењу • Поступно увођење нових појмова, корак по корак. • Чешћа практична вежбања и визуелна подршка (слике, видео-туторијали). • Кратке и јасне инструкције.
---	--

	Ученици са посебним интересовањима и талентима • Укључивање у сложеније пројекте (израда програма, веб-сајтова). • Подстицање учешћа на такмичењима из информатике. Ученици са сметњама у развоју или инвалидитетом • Коришћење асистивних технологија (екрански читачи, специјализовани софтвер). • Додатно време за израду задатака. • Рад у мањим корацима и чешћа провера разумевања. Ученици који имају потешкоће у пажњи и концентрацији • Кратке и разноврсне активности. • Комбинација практичних и теоријских делова. • Јасна структура часа и визуелни подсетници.
Најефикасније методе и облици рада	Методе рада: • Демонстративно-илустративна метода – наставник показује поступак рада на рачунару, а ученици прате и затим самостално примењују. • Метод практичних радова – самостално решавање задатака на рачунару (програмирање, рад у програмима). • Разговор и дискусија – размена идеја и заједничко решавање проблема. • Метод пројектне наставе – ученици реализују мини-пројекте (нпр. презентација, веб-страница, апликација). • Игролика метода (game-based learning) – квизови знања, такмичења у брзини решавања задатака. Облици рада: • Фронтални рад – увођење нових појмова и упутства за све ученике. • Групни рад – сарадња у мањим тимовима на заједничком задатку или пројекту. • Индивидуални рад – самостално вежбање ученика за рачунаром, решавање задатака по нивоу. • Онлајн рад – коришћење платформи (Google Classroom, Moodle, Teams) за домаће задатке, квизове и пројекте.
Избор наставних средстава	Рачунари и мрежна опрема • индивидуални рад ученика за рачунаром • могућност примене софтвера и интернет ресурса Софтверски пакети • канцеларијски пакети (обрада текста, табеле, презентације) • окружења за програмирање (Scratch, Python) • графички и мултимедијални програми Интернет и едукативне платформе • Google Classroom за онлајн наставу и домаће задатке • едукативни сајтови, видео-туторијали, интерактивни квизови Пројектор и интерактивна табла • за фронтални рад и демонстрацију поступака • визуелизација сложених појмова (алгоритми, мрежни системи) Дидактички материјали • радни листићи и упутства • приручници за ученике и наставнике
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Локалне образовне установе (библиотеке, школе, факултети, културни центри)

	• коришћење библиотека за приступ стручној литератури и приручницима из области информатике • сарадња са другим школама на заједничким ИКТ пројектима Институције и организације у локалној заједници • гостујућа предавања стручњака за ИКТ (нпр. програмера, администратора, дизајнера) • посете локалним ИТ компанијама ради упознавања са применом информатике у пракси Локална инфраструктура • коришћење школске и градске интернет мреже за истраживачки рад • учешће у локалним радионицама, хакатонима и ИТ такмичењима Медији и културне установе • сарадња са локалним медијима за израду школских дигиталних часописа или веб-сајтова • израда мултимедијалних материјала за промоцију културних догађаја у месту Родитељи и локална заједница • укључивање родитеља који раде у области ИКТ као гостију на часу • презентације успешних локалних примера примене информатике у свакодневном животу
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Практична примена знања • израда веб-сајтова, мултимедијалних презентација или малих програма који су блиски интересовањима ученика (нпр. игре, квизови, блогови). Игролике активности (game-based learning) • такмичења у решавању задатака или квизови знања путем рачунарских алата (Kahoot, Quizizz, Scratch игрице). Пројектна настава • рад у мањим тимовима на пројектима који имају видљив резултат (нпр. школски дигитални часопис, веб-презентација школе). Повезивање са реалним животом • показивање примене информатике у различитим областима (медицина, дизајн, наука, економија). • позивање стручњака из локалне заједнице да представе свој рад. Подстицај креативности • давање могућности ученицима да сами бирају тему пројекта или начина презентације. • уметање елемената уметности и дизајна (графика, музика, видео) у информатичке пројекте. Препознавање и награђивање успеха • истицање успешних ученичких радова на школском сајту или паноу. • награђивање активног учешћа похвалама, поенима или симболичним признањима. Интерактивне методе рада • ученици се смењују у улози наставника (peer teaching). • дискусија и тимска решења проблема уместо пасивног слушања.
Могући застоји у раду	Технички проблеми • неисправни рачунари, проблеми са софтвером или интернет конекцијом • решење: припрема резервних уређаја/материјала, офлајн задаци у случају нестанка интернета Неједнак ниво предзнања ученика

	• део ученика брзо савладава градиво, док други заостају • решење: диференцирани задаци (основни и напредни ниво), парови „ученик–ментор“ у групама Недовољна мотивација ученика • губљење интересовања ако садржај делује сувопарно или превише апстрактно • решење: повезивање наставе са практичним и занимљивим примерима из свакодневног живота, коришћење игроликих активности Проблеми у организацији групног рада • неравномерна подела задатака, неки ученици се не ангажују довољно • решење: јасно дефинисане улоге у тиму и вредновање индивидуалног доприноса Недостатак времена за реализацију сложенијих пројеката • пројекти захтевају више часова него што је планирано • решење: подела пројекта на мање фазе, део активности пребацити као домаћи рад или тимски онлајн рад Различити стилови учења • неки ученици боље разумеју кроз практичан рад, други кроз визуелна упутства • решење: комбиновање метода (демонстрација, рад за рачунаром, видео-материјали, радни листови)
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Увођење нових појмова и теоријских садржаја • темпо умерен, уз више примера и демонстрација • кратки теоријски блокови у комбинацији са практичним задацима Практичне вежбе за рачунаром • рад се одвија у корацима: наставник демонстрира → ученици понављају → самосталан рад • темпо прилагођен тако да сви ученици стигну да изврше основни задатак, а напреднији добијају додатне изазове Теме које захтевају сложено логичко размишљање (програмирање, алгоритми) • спорији темпо рада, уз честе провере разумевања • коришћење визуелних алата (нпр. Scratch) као увод у апстрактније језике програмирања Пројектна настава • флексибилан темпо: пројекти се реализују у више фаза • део активности се може обављати ван наставе (онлајн сарадња, домаћи задаци) Разлике у темпу ученика • обезбеђивање „основног нивоа“ који сви морају да постигну • диференцирани задаци: једноставни за ученике који теже прате, додатни задаци за напредније Специфичности наставе информатике • потреба за више времена при техничким радовима (подешавања, инсталације, евентуално решавање проблема) • неопходна пауза у темпу рада ако се јаве технички застоји (интернет, софтвер, хардвер).
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Начин праћења: • Континуирано праћење на часу – посматрање самосталног рада ученика, активност у групама, учешће у дискусијама.

	• Провере знања – кратки тестови, квизови, практични задаци током и на крају теме. • Пројекти и практични радови – евалуација пројеката, веб-страница, мултимедијалних презентација или програма. • Онлајн активности – праћење домаћих задатака и квизова на платформама (Google Classroom, Moodle, Teams). Време праћења: • Током часа – кратке провере разумевања, питања и дискусија. • На крају теме или блока – писмени тестови или завршни практични задаци. • Континуирано – праћење напретка кроз пројекте и домаће задатке током више недеља. Критеријуми праћења: • Разумевање појмова – могућност примене теорије у пракси. • Самосталност и активност – самосталан рад за рачунаром, иницијатива и допринос у групи. • Квалитет пројеката и задатака – исправност решења, креативност, презентација резултата. • Сарадња и тимски рад – допринос групном задатку, комуникација и помоћ другима. • Редовност и тачност – предаја домаћих задатака, учешће у активностима и поштовање рокова.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Инфраструктура школе • број и капацитет рачунарских учионица • квалитет интернет конекције и мрежне опреме • доступност пројектора и интерактивне табле Техничка опрема • стара или неисправна рачунарска опрема може успорити темпо рада • потреба за редовним одржавањем и ажурирањем софтвера Кадар и стручност наставника • ниво знања и искуства наставника у информатици и програмирању • могућност интерних обука или професионалног усавршавања Ученици и њихова доступност ресурса код куће • приступ рачунару и интернету ван школе • родитељска подршка и могућност додатног учења Школска култура и традиција • подстицање пројектне наставе, такмичења и сарадње међу ученицима • награђивање креативности и активног учешћа Екстерни фактори • локална заједница, сарадња са другим школама и институцијама • ванредне ситуације (нпр. прекид наставе, технички проблеми, пандемија) Прилагођавање специфичностима предмета • сложеније теме (програмирање, мрежне технологије) захтевају више времена и пажљиво планирање • могућност диференцијације и прилагођавања темпа ученицима са различитим нивоима знања

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Информатика и рачунарство

Разред: 8.

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Информационо комуникационе технологије	– ИНФ.ОО.О.1.2. Самостално или уз помоћ наставника, аутоматизују процес извођења основних рачунских операција над табеларно записаним подацима. – ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај. – ИНФ.ОО.О.3.2. Обезбеђују правилно и дуготрајно функционисање дигиталног уређаја, примењујући правила физичке и софтверске заштите. – ИНФ.ОО.О.3.3. Препознајући штетност електронског садржаја, одлажу га на еколошки исправан начин.	– ИНФ.ОО.С.1.3. Правилно примењују аритметичке операторе и уграђене функције над табеларно записаним подацима. – ИНФ.ОО.С.2.3. Информацијама које проналажена интернету приступи пају критички. – ИНФ.ОО.С.2.4. Информацијама пронађеном на интернету користе у складу са ауторским правима, уз навођење извора и атрибуција. – ИНФ.ОО.С.3.2. Успостављају везу између отварања података и стварања услова за развој.	– ИНФ.ОО.Н.2.2. Коришћењем одговарајућих програма анализирају прикупљене (отворене) податке и доносе одговарајуће закључке. – ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења уз разност примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници.
Дигитална писменост	– ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај. – ИНФ.ОО.О.2.3. Путем интернета остварују безбедну и примерену комуникацију са другим корисницима. – ИНФ.ОО.О.3.1. Користећи дигиталне технологије, ефикасно учествују у групном раду. – ИНФ.ОО.О.3.2. Обезбеђују правилно и дуготрајно функционисање дигиталног уређаја, примењујући правила физичке и софтверске заштите. – ИНФ.ОО.О.3.3. Препознајући штетност електронског садржаја, одлажу га на еколошки исправан начин.	– ИНФ.ОО.С.1.4. Објашњавају концепт мрежавања рачунара и интернета. – ИНФ.ОО.С.1.5. Процењују валидност информација пронађених на интернету. – ИНФ.ОО.С.2.3. Информацијама које проналажена интернету приступи пају критички. – ИНФ.ОО.С.2.4. Информацијама пронађеном на интернету користе у складу са ауторским правима, уз навођење извора и атрибуција. – ИНФ.ОО.С.2.5. На безбедан начин, штитећи лични идентитет, комуницирају путем интернета уважавајући правила дигиталног правописа и нетикеције. – ИНФ.ОО.С.3.1. Постављају резултат свог или групног рада на интернет ради дељења са другима. – ИНФ.ОО.С.3.2.	– ИНФ.ОО.Н.1.1. Критички размишљају о утицају вештачке интелигенције на живот људи. – ИНФ.ОО.Н.2.1. Самостално или у сарадњи са другим ученицима креирају, дистрибуирају и организују дигиталне садржаје у облаку. – ИНФ.ОО.Н.2.2. Коришћењем одговарајућих програма анализирају прикупљене (отворене) податке и доносе одговарајуће закључке. – ИНФ.ОО.Н.2.3. Штите дигиталне продукте свог или тимског рада одговарајућом Сиг-си лиценцом. – ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења уз разност примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници.

		Успостављају везу између отварања података и стварања услова за развој. – ИНФ.ОО.С.3.3. Препознају позитивану чињеницу да вештачка интелигенција на савремен живот људи и умеју да наведу неколико примера.	
Рачунарство	– ИНФ.ОО.О.1.3. Представљају решење једноставног проблема помоћу алгоритма који садржи из листе улазних података, дефинисан начин њихове обраде и приказан очекивани резултат (излаз). – ИНФ.ОО.О.2.4. Препознају који од понуђених програма (визуелних и текстуалних) је креиран на основу датог алгоритма. – ИНФ.ОО.О.3.2. Обезбеђују правилно и дуготрајно функционисање дигиталног уређаја, примењујући правила физичке и софтверске заштите. – ИНФ.ОО.О.3.3. Препознајући штетност електронског садржаја, одлажу га на еколошки исправан начин.	– ИНФ.ОО.С.1.7. Примењују основне елементе синтаксе и семантике одабраног визуалног или текстуалног програмског језика. – ИНФ.ОО.С.2.6. Креирају и тестирају рачунарске програме, којима аутоматизују решавање проблема примереног узраста. – ИНФ.ОО.С.3.2. Успостављају везу између отварања података и стварања услова за развој	– ИНФ.ОО.Н.1.2. Користе библиотеке, функције и сложене типове података за креирање сложених рачунарских програма. – ИНФ.ОО.Н.2.2. Коришћењем одговарајућих програма анализирају прикупљене (отворене) податке и доносе одговарајуће закључке. – ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења узрасту примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници.

Пројектна настава	– ИНФ.ОО.О.2.1. Креирају, едитују, формирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке. – ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај. – ИНФ.ОО.О.2.3. Путем интернета остварују безбедну и примерену комуникацију са другим корисницима. – ИНФ.ОО.О.3.1. Користећи дигиталне технологије, ефикасно учествују у групном раду. – ИНФ.ОО.О.3.2. Обезбеђују правилно и дуготрајно функционисање дигиталног уређаја, примењујући правила физичке и софтверске заштите. – ИНФ.ОО.О.3.3. Препознајући штетност електронског отпада, одлажу га на еколошки исправан начин.	– ИНФ.ОО.С.1.2. Организују податке у дигиталном окружењу на различитим медијумима – ИНФ.ОО.С.1.5. Процењују валидност информација пронађених на интернету. – ИНФ.ОО.С.2.1. Креирају или адаптирају датотеке у одговарајућем софтверу примењујући акције уметања елемената – слике, табеле, графиконе и друге садржаје. – ИНФ.ОО.С.2.3. Информацијама које проналазе на интернету приступају критички. – ИНФ.ОО.С.2.4. Информације пронађене на интернету користе у складу са ауторским правима, уз навођење извора и атрибуција. – ИНФ.ОО.С.2.5. На безбедан начин, штитећи лични идентитет, комуницирају путем интернета уважавајући правила дигиталног правописа и нетикеције. – ИНФ.ОО.С.3.1. Постављају резултат свог или групног рада на интернет ради дељења са другима. – ИНФ.ОО.С.3.2. Успостављају везу између отварања података и стварања услова за развој.	– ИНФ.ОО.Н.1.1. Критички размишљају о утицају вештачке интелигенције на живот људи – ИНФ.ОО.Н.2.1. Самостално или у сарадњи са другим ученицима креирају, деле и организују дигиталне садржаје у облаку. – ИНФ.ОО.Н.2.2. Користећи модговарајућих програма анализирају прикупљене (отворене) податке и доносе одговарајуће закључке. – ИНФ.ОО.Н.2.3. Штите дигиталне продукте свог или тимског рада одговарајућом Си-си лиценцом. – ИНФ.ОО.Н.3.1. Израђују дигитална решења узрасту примерених реалних проблема (еколошких, културолошких, здравствених итд.) и тиме унапређују квалитет живота у локалној заједници.
--------------------------	---	---	---

		– ИНФ. ОО.С. 3.3. Препознају позитиванутицај вештачкеинтелигенције на савремен живот људи иумеју да наведунеколико примера.	
--	--	---	--

ПРЕДМЕТ: **Физичко и здравствено васпитање**

Разред: **8.**

Годишњи фонд часова: **102**

Циљ: : Оспособити ученике да развију основне моторичке кретње, развију снагу, брзину и моторичку спретност у складу са својим могућностима, да усвоје знања из области спорта и здравственог васпитања

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметн компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
1.Физичке способности 2. Спортске дисциплине и	1.Атлетика (12); 2.Гимнастика(12); 3.Основе тимских и спортских игара:	– изведе елементе усвојених тимских и спортских игара; – примени основна	- Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално	Праћење наставе, активност на часу и вежбање	Усмено објашњење, демонстрација, приказ	Усмено испитивање Практичан рад и процена	-Решавање проблема -Сарадња -Комуникација

моторичке вештине -футсал - рукомет 3,Гимнастика 4. Плес и ритмика 5. Полигони спретности и брзине	Одбојка (10) Футсал (10) Рукомет (10) Кошарка (10) Активност по избору ученика (12) 4.Ритмика и плес (6); 5.Пливање и ватерполо (10); 6.Полигони (5); 7.Тестирање и мерење (5).	правила тимских и спортских игара; – користи усвојене елементе технике у спортским играма; – примени основне тактичке елементе; – учествује на унутар одељенским такмичењима; – изведе кретања у различитом ритму; – игра народно коло; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу; – плива техником краула и леђног краула и прсном техником; – преплива најмање 50m; – процени своје способности и вештине у води; – скочи у воду на ноге и на главу; – рони у дужину у складу са својим могућностима; – поштује правила понашања у води, и око водене средине; – уочи ризичне ситуације у води и око ње; – вреднује утицај примењених вежби на организам – одреди ниво сопствене	учење - Игра - Учење кроз игру - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу -Пројектна настава - Лопте - Справе - ЦД - Дидактички Материјали - Струњаче -лопте - штоперица -штафетне палице -угла, -грета, -двовисински разбој, -крugови, - коњ, -одскочна даска, конопац, голови, сталци, маркери, вијаче,	у складу са очекиваним исходима и садржајем рада.	елемената на техничким помагалима, корелација са осталим предметима, асистенција при извођењу елемената технике и тактике.	усвојености прихваћености елемената технике и тактике	Одговоран односпрема околини -Одговорн однос према здрављу
---	--	--	--	---	---	--	---

		дневне физичке активности;					
--	--	-------------------------------	--	--	--	--	--

		– користи вежбе ради побољшања својих физичких способности; – предвиди елиминише последице недовољне физичке активности; – примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; – примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; – решава конфликте на друштвено прихватљив начин; – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; – прихвати победу и пораз; – процени вредност различитих спортова без обзира на лично					
--	--	---	--	--	--	--	--

интересовање;
– примени усвојене
моторичке вештине у
ванредним ситуацијама;
– вреднује лепоту
покрета у
физичком вежбању
и спорту;
– подстиче породицу на

		редовно вежбање; – повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; – планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; – разликује здраве од нездравих облика исхране – правилно користи додатке исхрани; – примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; – правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; – чува животну средину током вежбања; – анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци.					
--	--	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Биологија, физика, хемија, енглески, историја, географија, математика

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Стандарди образовних постигнућа за крај основног образовања

Општа предметна компетенција (ОПК)

Предмет Физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика. Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила. Учествовањем у разноврсним индивидуалним и групним кретним активностима, ученици изграђују самопоуздање, формирају ставове и систем вредности, развијају сарадничке вештине, емпатију и толеранцију, преузимају иницијативу и одговорност, конструктивно комуницирају и схватају значај фер-плеја. Упознају термине везане за физичку активност и здравље. Охрабрују се да изражавају креативност покретом, да разумеју и вреднују своје културно наслеђе у области спорта, рекреације и плеса и да буду отворени за различите културе и традиције. Решавају проблемске ситуације у контексту физичке активности. Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва. Одговорно користе различите изворе информација и дигиталне технологије ради унапређивања личног и јавног здравља, као и заштите животне средине.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)

Ученици успешно тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената и могу да илуструју различите типове физичке активности адекватним примерима. Разумеју тренутне промене у организму настале као последица различитих физичких активности и адекватно реагују на знаке прекомерног физичког оптерећења. Познају правила безбедног извођења једноставних физичких вежбања, од загревања до смиривања функција организма. Демонстрирају добру контролу покрета приликом извођења основних и специфичних моторичких вештина. Придржавају се правила игре/активности и кроз ефективну комуникацију и сарадњу доприносе безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)

Ученици активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. Баве се и физичком активношћу у природи при чему се одговорно односе према животној средини. Избором адекватне стратегије решавају различите кретне проблеме. Конструктивно комуницирају са вршњацима и исказују осећања одговарајућим вербалним и невербалним средствима (плес, покрет). Унапређују сопствене моторичке способности редовним учествовањем у различитим вежбањима.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)

Ученици достижу и одржавају оптималан ниво физичке форме повезане са здрављем. Испуњавају минималне здравствене препоруке за физичку активност и вреднују њен значај за здравље. Вешто изводе и комбинују основне моторичке вештине у различитим ситуацијама. Користе типичне вежбе за развој моторичких способности. Примењују основне хигијенске и безбедносне мере током физичке активности и воде рачуна о заштити животне средине. Познају карактеристике правилног обрасца исхране. Адекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ): Основни ниво

СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
– ФЗВ.ОО.О.1.1. Дају типичне примере за различите типове физичке активности. – ФЗВ.ОО.О.1.2. Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. – ФЗВ.ОО.О.1.3. Препознају и описују промене које настају у организму током физичке активности. – ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно	– ФЗВ.ОО.О.2.1. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. – ФЗВ.ОО.О.2.2. Баве се физичком активношћу у природи при чему се одговорно односе према животној средини. – ФЗВ.ОО.О.2.3. Редовно учествују у различитим	– ФЗВ.ОО.О.3.1. Редовно се баве физичком активношћу у складу са препорукама јавног здравља, примењујући основне хигијенске и безбедносне мере. – ФЗВ.ОО.О.3.2. Адекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама.

загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. – ФЗВ.ОО.О.1.5. Препознају знаке прекомерног физичког оптерећења и адекватно реагују. – ФЗВ.ОО.О.1.6. Примењују правила безбедног ношења, постављања, коришћења и одлагања опреме и реквизита за вежбање. – ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.8. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.9. Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход игре/активности. – ФЗВ.ОО.О.1.10. Ефективно комуницирају и сарађују током физичке активности. – ФЗВ.ОО.О.1.11. Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.	вежбањима ради унапређивања моторичких способности. – ФЗВ.ОО.О.2.4. Бирају одговарајуће стратегије при решавању различитих кретних проблема. – ФЗВ.ОО.О.2.5. Користе одговарајућа вербална и невербална средства (плес, покрет) да искажу осећања и комуницирају са вршњацима.	– ФЗВ.ОО.О.3.3. Пореде карактеристике правилне и неправилне исхране. – ФЗВ.ОО.О.3.4. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност. – ФЗВ.ОО.О.3.5. Примењују адекватне вежбе за унапређивање моторичких способности. – ФЗВ.ОО.О.3.6. Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања. – ФЗВ.ОО.О.3.7. Користе и комбинују разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра, спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације). – ФЗВ.ОО.О.3.8. Поштују друге учеснике у физичкој активности и сарађују са њима без обзира на разлике (пол, способности и др.). – ФЗВ.ОО.О.3.9. Вреднују допринос физичке активности здрављу и благостању.
---	---	---

Средњи ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици успешно анализирају користи од редовне физичке активности и значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. Препознају развојне промене и њихов утицај на бављење физичком активношћу. Могу да објасне како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. Анализирају утицај срединских фактора на физичку активност и здравље људи и адекватно користе неопходну опрему за боравак у природи. Успешно демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. Познају стручну терминологију у области физичке активности, вежбања и спорта. Користећи основне математичке концепте и научне принципе, ученици изводе једноставна антропометријска и моторичка мерења и анализирају значај моторичких способности за здравље и учествовање у спорту. Успешно објашњавају кључне карактеристике правилног извођења моторичких вештина које демонстрирају у различитим условима у складу са постављеним задацима. Имају добру контролу и координацију покрета приликом извођења и сложенијих специфичних моторичких вештина. Објашњавају основне принципе правилне исхране и препознају штетне утицаје употребе психоактивних супстанци, допинга и енергетских пића на здравље. Идентификују занимања повезана са здрављем, физичким васпитањем и спортом и елементе националног наслеђа у физичкој активности, спорту и плесу.
Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Приликом учења моторичких вештина могу да идентификују добре и слабе стране извођења, као и да користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела. Аргументовано дискутују о утицају физичке активности на здравље и благостање. Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања. Анализирају утицај коришћења дигиталних технологија на здравље и благостање деце и адолесцената.
Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Ученици превазилазе минималне здравствене препоруке за физичку активност. Идентификују сопствене потребе и интересовања у домену физичке форме и физичке активности и уз одговарајућу помоћ праве план побољшања. Вешто изводе специфичне моторичке вештине у разноврсним спортским и рекреативним активностима. Примењују поступке прве помоћи приликом спортских повреда. Примењују основне принципе правилне исхране. Показују толеранцију и фер-плеј у контексту физичке активности. Адекватно користе шири вокабулар из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама. Укључују се у промоцију физичке активности и здравља у школи. Вреднују национално наслеђе у физичкој активности, спорту и плесу.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ): Средњи ниво

СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
– ФЗВ.ОО.С.1.1. Анализирају користи од редовне физичке активности. – ФЗВ.ОО.С.1.2. Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. – ФЗВ.ОО.С.1.3. Демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. – ФЗВ.ОО.С.1.4. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. – ФЗВ.ОО.С.1.5. Анализирају утицај срединских фактора (температура, влажност ваздуха, загађеност ваздуха/воде, УВ зрачење, ветар и др.) на физичку активност и здравље људи. – ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.1.7. Демонстрирају моторичке вештине у различитим условима у складу са постављеним задацима. – ФЗВ.ОО.С.1.8. Објашњавају кључне карактеристике правилног извођења моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.1.9. Изводе једноставна антропометријска и моторичка мерења, користећи основне математичке концепте.	– ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. – ФЗВ.ОО.С.2.2. Дају вршњацима повратне информације о извођењу моторичких вештина ради побољшања извођења. – ФЗВ.ОО.С.2.3. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.2.4. Аргументовано дискутују о утицају физичке активности на здравље и благостање. – ФЗВ.ОО.С.2.5. Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања. – ФЗВ.ОО.С.2.6. Анализирају утицај коришћења дигиталних технологија на здравље и благостање деце и адолесцената.	– ФЗВ.ОО.С.3.1. Редовно се баве физичком активношћу на нивоу који превазилази основне препоруке јавног здравља. – ФЗВ.ОО.С.3.2. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности. – ФЗВ.ОО.С.3.3. Користе и комбинују специјализоване моторичке вештине у разноврсним ситуацијама (игра, рекреација, такмичење, свакодневне животне активности). – ФЗВ.ОО.С.3.4. Критички се односе према употреби психоактивних супстанци, допинга и енергетских пића. – ФЗВ.ОО.С.3.5. Примењују основне принципе правилне исхране у свакодневном животу. – ФЗВ.ОО.С.3.6. Примењују принципе толеранције и фер-плеја у физичкој активности и спорту. – ФЗВ.ОО.С.3.7. Препознају ризик седентарних активности и коригују свој образац дневних активности у складу са тим. – ФЗВ.ОО.С.3.8. Учествују у догађајима који промовишу физичку активност и здравље у школи, при чему се одговорно односе према животной средини. – ФЗВ.ОО.С.3.9. Вреднују национално наслеђе у физичкој активности, спорту и плесу, као и наслеђе других.
– ФЗВ.ОО.С.1.10. Препознају развојне промене и њихов утицај на бављење физичком активношћу. – ФЗВ.ОО.С.1.11. Познају стручну терминологију везану за физичку активност, вежбање и спорт. – ФЗВ.ОО.С.1.12. Објашњавају основне принципе правилне исхране. – ФЗВ.ОО.С.1.13. Користе одећу, опрему и једноставна средства и алате на безбедан начин приликом боравка у природи. – ФЗВ.ОО.С.1.14. Препознају штетне утицаје употребе психоактивних супстанци, допинга и енергетских пића. – ФЗВ.ОО.С.1.15. Идентификују занимања повезана са здрављем, физичким васпитањем и спортом. – ФЗВ.ОО.С.1.16. Идентификују елементе националног наслеђа у физичкој активности, спорту		– ФЗВ.ОО.С. 3.10. Адекватно користе шири вокабулар из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у усменој и писаној комуникацији у различитим ситуацијама.

и плесу.		
----------	--	--

Напредни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1) Ученици објашњавају повезаност физичке активности, начина исхране и здравља и критички анализирају сопствени образац исхране. Познају основну терминологију физичке активности на страном језику.
Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2) Безбедно и ефективно користе дигитална, научна и технолошка знања, као и принципе раличитих наука за прикупљање и анализу информација о физичкој активности, исхрани и здрављу, из различитих извора на матерњем и другим језицима. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. Учествују у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље. Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље.
Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3) Редовно се баве физичком активношћу ради оптимизације здравља. Бирају активности у складу са сопственим потребама и интересовањима и подстичу друге на физичку активност. Полазећи од разноврсних специфичних моторичких вештина, креирају решења у одабраним спортским и рекреативним активностима. Самостално праве лични план побољшања физичке активности и моторичких способности. Користе одговарајуће термине из матерњег и других језика ради претраге дигиталних и других извора информација из области физичке активности и здравља. Укључују се у догађаје и активности промоције физичке активности и здравља у локалној заједници. Доносе одлуке у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем, засноване на релевантним информацијама. Негују толеранцију и фер-плеј и промовишу заштиту животне средине у свом окружењу.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ): Напредни ниво

СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
– ФЗВ.ОО.Н.1.1. Познају основну терминологију физичке активности на страном језику. – ФЗВ.ОО.Н.1.2. Критички анализирају сопствени образац исхране. – ФЗВ.ОО.Н.1.3. Објашњавају повезаност физичке активности, начина исхране и здравља.	– ФЗВ.ОО.Н.2.1. Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. – ФЗВ.ОО.Н.2.2. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. – ФЗВ.ОО.Н.2.3. Адекватно користе различите изворе информација о физичкој активности, исхрани и здрављу на страном језику. – ФЗВ.ОО.Н.2.4. Учествују у организацији школских такмичења и манифестација који промовишу физичку активност и здравље. – ФЗВ.ОО.Н.2.5. Адекватно користе дигитална и технолошка знања, као и принципе различитих наука за прикупљање и анализу информација о физичкој активности, исхрани и здрављу.	– ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима. – ФЗВ.ОО.Н.3.2. Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима. – ФЗВ.ОО.Н.3.3. Учествују у догађајима који промовишу физичку активност, здравље и заштиту животне средине у локалној заједници. – ФЗВ.ОО.Н.3.4. Уз одговарајућу помоћ креирају и спроводе план за побољшање или очување сопственог нивоа физичке активности и моторичких способности и прате његове ефекте. – ФЗВ.ОО.Н.3.5. Праве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем. – ФЗВ.ОО.Н.3.6. Подстичу друге да се баве физичком активношћу ради очувања здравља. – ФЗВ.ОО.Н.3.7. Идентификују понуду спортских и рекреативних активности и ресурса у локалној средини. – ФЗВ.ОО.С.3.8. Користе одговарајуће термине из различитих језика ради претраге дигиталних и других извора информација из области физичке активности и здравља. – ФЗВ.ОО.С.3.9. Уз одговарајућу помоћ креирају и

		спроводе план правилне исхране.
--	--	---------------------------------

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ПРЕДМЕТ: **ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

Разред: **ОСМИ**

Годишњи фонд часова: **34**

Циљ верског образовања у осмом разреду је да ученици стекну увид у садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и верских заједница које делују у њиховом окружењу, да развију свеобухватан религиозни поглед на свет и живот и да им се омогући да слободно усвоје духовне и животне вредности Цркве.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
I – УВОД – 1 час 1.Упознавање садржаја програма и начина рада	Упознавање са садржајем програма и начином рада	Ученик ће моћи: -да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; -да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	- Дијалошка - Демонстративна - Разговор - Текстуална - Библија - Дидактички материјал	- слуша - пише - црта - говори - описује - гледа - размишља - усваја - сарађује - дискутује - ради пројекат	У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу	Процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема

						усвајају на часу и испитивањем Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;	
II - ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖЈА – 6 часова 2. Човек - икона Божја и свештеник твари 3. Хришћанско схватање личности 4. Грех као промашај човековог назначења 5. Новозаветне заповести Божје 6. Слобода и љубав у хришћанском етосу	-Човек - икона Божја и свештеник твари -Хришћанско схватање личности -Грех као промашај човековог назначења -Две велике заповести о љубави -Слобода и љубав у хришћанском етосу	-да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. -да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. -биће подстакнут да учествује у литургијској заједници. - моћи ће да сагледа грех као промашај људског назначења; -да разликује слободу од самовоље; моћи да увиди да човек					

		може бити роб својих лоших особина и навика; -биће подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу; -моћи ће да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; -да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.					
III - ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС -7 часова 7. Хришћански подвиг 8. Подвизи Светитеља 9. Пост 10. Хришћанске врлине 11. Евхаристијски поглед на свет	-Хришћански подвиг -Примери подвига: свети људи су имали различите подвиге -Хришћански пост (духовни смисао, начин поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост) -Основне хришћанске врлине -Евхаристијски поглед на свет	-да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; -да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; - да објасни кад и како се пости; -да увиди смисао и значај поста; -биће подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; -биће подстакнут да развија хришћанске врлине; -биће подстакнут да се критички односи према својим поступцима; -биће подстакнут да чита Житија Светих;					

		-биће подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности					
IV – ЛИТУРГИЈА – 9 часова 12. Молитва - лична и саборна 13. Црква је Тело Христово 14. Божанствена Литургија (опис тока Литургије) 15. Литургијски простор (делови храма) 16. Освећење времена	-Молитва - лична и Саборнаж -Црква је Тело Христово -Божанствена литургија - Проскомидија - Литургија речи (јектенија, мали вход, читања) - Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће) -Литургијски простор (делови храма) -Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности (дневни, недељни и годишњи богослужбени круг)	-моћи ће да увиди да је молитва разговор са Богом; -биће подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; -моћи ће да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; -да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; -да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; - да препозна неке од елемената Литургије; -да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; -да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. -да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; -биће подстакнут да активније учествује у богослужењима;					

V - ЦАРСТВО БОЖЈЕ – 8 часова 17. Царство Божје – циљ стварања 18. Живот будућег века 19. Сведоци Царства Божјег 20. Обожење – циљ хришћанског живота 21. Знаци присутва Царства Божјег у овом свету (чуда, мошти...) 22. Икона – прозор у вечност	-Царство Божије – циљ стварања -Васкрсење мртвих и живот будућег века Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег -Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима -Знаци присутва Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) -Икона – прозор у вечност	-моћи ће да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; -да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; -да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; -да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; -биће подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. -моћи ће да преприча догађај Преображења Господњег; -да повеже појмове светости и обожења са дејством Светог Духа -да препозна да је прекус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... -да препозна разлику између православне иконографије и					
---	---	--	--	--	--	--	--

		световног сликарства; -да препозна икону као символ Царства Божијег; -биће подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.					
Евалуација – 1+2							

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА:

Историја кроз учење о историјски значајним местима; манастира, црква за српски народ.
 Биологија у контексту човека као дихотомног бића, душе и тела.
 Ликовна култура кроз учење о иконама и значењу насликаног.
 Грађанско васпитање кроз узрастање и васпитање човека. Битност моралних вредности, врлина у људима као лику Христовом.

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕМ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Потребе у виду подршке, охрабривања, које им као вероучитељ пружам (уважавам).
Најефикасније методе и облици рада	Илустративно-демонстративне, рад у пару
Избор наставних средстава	Табла, креда, пројектор, радна свеска, иконе, Библија
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Цркву, у виду приближавања ученика Богу.
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Молитва ученика, одлазак у оближњу цркву, гледање инспиративних православних цртаних филмова...
Могући застоји у раду	Незаинтересованост ученика за рад
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	Вероучитељ прилагођава темпо рада различитим образовним и васпитним потребама ученика
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Редовно праћење напретка у постигнућима ученика, начина учења, степена самосталности у раду, начина остварења сарадње у процесу учења са другим ученицима и других података о ученику важних за праћење.
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	

ПРЕДМЕТ: **Руски језик**

Разред: 8.

Годишњи фонд часова: 68

Циљ: Стицање основне језичке писмености; овладавање комуникативним вештинама; оспособљавање за решавање проблема у новим и непознатим ситуацијама; изражавање и образлагање сопственог мишљења као и дискусија са другима; развијање мотивисаности за учење; развијање способности и метода за самостално учење руског језика

Тема Број часова по теми	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
		Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе;	Текстуална - Вербална - Аудитивна - Монолошка - Дијалошка - Демонстративна - Анализа текста - Рад у групи - Рад у пару - Уџбеник - Радна свеска - Аудио CD - Сlike - Цртежи - Граматика руског језика за основну школу - Речник руског језика - Карта Русије	- Слуша, чита, бележи, доноси логичке закључке, преводи, понавља, реагује на захтеве, проналази тражене информације, поставља питања, одговара на питања, учествује у дијалогу	Помаже ученицима при изговору, наводи на самостално размишљање, мотивише ученике за рад, подстиче ученике на ангажовање - Објашњава, коментарише, исправља, саветује, усмерава, похваљује добро урађене вежбе - Приближава градиво ученицима, подстиче ученике на рад, помаже, похваљује свако залагање - Планира, припрема и организује рад на часу, пушта компакт диск,	Писмени задатак, диктат, граматичке вежбе, лексичке вежбе, рецитовање, усмено одговарање, провера домаћих задатака	. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција

				проверава, контролише - Партнер је у учењу - Прати ефекте сопственог рада и рада ученика - Обезбеђује ресурсе - Развија индивидуалне способности код учени		
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	– у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;					
ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИ ВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОС ТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	– разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;					

ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	– разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упутује уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства;					
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	– разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;					
ОПИСИВАЊЕ РАДЊЕ У САДАШЊОСТИ	– разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;					
ОПИСИВАЊЕ РАДЊЕ У ПРОШЛОСТИ	– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у					

	низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;					
ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА,НАМЕРА,ПРЕ ДВИЋАЊА)	разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;					
ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА,ПОТРЕБ А,ОСЕТАИОСЕЋАЊА	– разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;					
ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	– разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у					

	простору и правцу кретања; опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима;					
ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	– разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;					
ИЗРАЖАВАЊЕПРИПАДАЊАИПОСЕДОВАЊА	исказе који се односе на поседовање и припадање; – формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;					
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕ ДОПАДАЊА	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;					
ИЗРАЖАВАЊЕМИШЉЕЊА	– разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење					
ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА	– разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у					

	вези са количином, димензијама и ценама					
--	--	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Први страни језик, Српски језик и књижевност

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Диференцирани задаци кроз уџбеник и радну свеску који се користи у настави
Најефикасније методе и облици рада	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад -материјал са интернета; - е-уџбеник
Избор наставних средстава	У свим разредима користе се уџбенички комплети „Орбита“, друго издање, издавачке куће Завод за уџбенике и наставна средства
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	/
Активности и стратегије за мотивисање ученика	Дозвољавање напредовања по сопственом темпу; рад на добрим особинама ученика; безбедна средина; самоевалуација; развијање креативности; награда и казна
Могући застоји у раду	/
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности	/
Праћење напредовања ученика/начин, време, критеријуми праћења	Пратим темпо напредовања ученика и где је потребно задржавам се дуже од планираног или брже прелазим садржаје,; критеријуми за праћење: активност на часу, уредност при изради домаћих задатака, усвајање граматике и вокабулара, способност разумевања и преношења поруке, медијација
Остале специфичности школе које могу да утичу на остваривање наставног процеса	Рад у једној смени пружа ученицима могућност боље организације времена за учење и напредовање

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА

Наставни предмет: Руски језик

Разред: осми

Назив наставне теме	Стандарди образовних постигнућа по нивоима		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво

	– CJ2.OO.H.1.1.Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања Од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.H.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у Писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање (написаног). – CJ2.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике п или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.4.– Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, интеркултурну јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ставове, као и ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система – CJ2.OO.H.1.7. Поседују знања у вези савластитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем.	– CJ2.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ2.OO.H.2.2. Користе страни језик у Једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на Стратегије компензације и планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ2.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим поруку кратких примереним темама, постављају основне хипотезе изводе закључке смисао и фреквентне фразе, о комуникативној намери, ослањајући се на евербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. нтерпункција, емотикони, одабир – CJ2.OO.H.3.8. Разумеју општи лексике и сл.). – CJ2.OO.H.2.5 Успостављају теме из приватног, интеркултурну комуникацију и Размењују основне информације и могу повремено да ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневнице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. анализирају и пореде значајније појаве и процесе у основу релевантности издвајају контексту (властите) културе из једноставнијих извора и култура а једница чији је језикуче, у	– CJ2.OO.H.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.H.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима. – CJ2.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације спорних, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.H.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговорно и умереним темпом. смисао и главне информације краћих медијских садржаја који не садрже игру речи или неко конотативно/скривено/метафорично значење), као и тему и основну блиским, познатим поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. – CJ2.OO.H.3.6. Разумеју општи и изводе закључке смисао и фреквентне фразе, формулације и изразе у текстовима популарне музике. – CJ2.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и релевантне информације на блиске теме у краћим текстовима једноставне садржине, порукама, писмима, имејловима о познатим и узрасно адекватним темама. емотикони, одабир – CJ2.OO.H.3.8. Разумеју општи смисао, важније идеје и поруке једноставних линеарних и хипертекстуалних врста (адаптирани, поједностављени и скраћени
--	---	---	---

		оквируличних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – СЈ2.ОО.Н.2.6.инфографикона и других визуелно- Идентификују,текстуалних приказа поредезначајније појаве и процесу основу релевантности издвајају контексту (властите) културе из једноставнијихизвора и културâ заједница чији језикуче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – СЈ2.ОО.Н.2.7. Промисљајуулогунавике, искуства из прошлости, језикâ у свакодневним активностима и користестрани језик за проучавање природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у приватном, јавномсличнапитањасаговорника. и образовном домену.	информативни и књижевнитекстови, новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвенимрежама) са интернета или из других писанихмедија у складу саузрастом и интересовањима. – СЈ2.ОО.Н.3.9. Разумејуопшти смисао, информације, главнеидеје и поруке једноставнијихфикционалних прича и других форми из области књижевности за младеприлагођенихузрасту и интересовањима. – СЈ2.ОО.Н.3.11. Идентификују и на појаве и процесу основу релевантности издвајају кључне речи и потребнеинформације (властите) културе из једноставнијихизвора информацијасациљемпретраживања (онлајн) речника, енциклопедија, брошура и интернет страница. – СЈ2.ОО.Н.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцијуса једнимсаговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималнупомоћ саговорника, тражеодређени предмет, услугу, објашњењепланова и обавеза, повезујућинеколико краћихисказа у смислену целину. – СЈ2.ОО.Н.3.13. Описују себе и своје непосредноокружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и Промисљајуулогунавике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалнекраће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирајукраћи текст (прочитан или одслушан) ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. – СЈ2.ОО.Н.3.14. Постављајунеколико повезанихпитања у низу у вези с личнимпотребама, интересовањима, обавезама, жељама; одговара на
--	--	--	--

			приватном, јавномсличнапитањасаговорника. – СЈ2.ОО.Н.3.15. Исказујудопадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забранеобразлажућисвоје ставове и мишљењеједноставнијим језичкимсредствима. – СЈ2.ОО.Н.3.16. Састављајукраће сажететекстове од неколико повезанихреченица о себи, руштвеном и природном окружењу, аспектимаприватног и школског живота; поредељуде, ствари и појаве користећифреквентнекохезивне елементе. Писаним путем траже и преноседетаљнијеинформације, обавештења или податке о себи и другима. – СЈ2.ОО.Н.3.17. Састављајуједноставналична и електронскаписама, поруке, мејлове у којима се сапријатељима и познаницимадоговарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узраснорелевантне теме. Једноставнимјезичкимсредствимаописују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавајукратке (прочитане или одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њимапојављују. – СЈ2.ОО.Н.3.18. На страномјезикусаопштавајуосновнеинформациједобијене од трећег лица или пренете путем писаних или усменихтекстова у вези с блискимкомуникативнимситуацијама и познатимтемама. – СЈ2.ОО.Н.3.19. На матерњемјезикупреносесаговорнику тему, општитисисао и најважнијеинформацијекраћих и једноставнијихписанихтекстова (новинских и књижевних) и кратких усменихисказаопштеинформативне природе, примеренеузрасту и интересовањима.
--	--	--	--

В) СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Предмет: ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

Разред: ОСМИ

Годишњи фонд часова: 34

ЦИЉ: учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Тема Број часова по теми	Садржаји	Исходи	Начин остваривања исхода			Начин провере остварености исхода	Међупредметне компетенције
			Наставне методе, облик рада, наставна средства	Активност ученика	Активност наставника		
Филозофија са децом (34 часа)	Појам добра / зла Појам уметности Појам правде Појам слободе Појам среће Појам толеранције Појам вршњачког насиља Појам истине/лажи Појам живота Појам времена и простора Појам пријатељства Појам храбрости Појам бога Појам човека Појам мудрости и знања Појам света Појам природе Појам једнакости и различитости Појам љубави	– критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења – са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин – јасно изрази сопствене мисли и осећања – практикује интелектуалну отвореност и радозналост – уважава релевантне аргументе – практикује толеранцију и разлике у мишљењу – искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин – препозна	- Истраживачки рад - групни рад - израда анкете - креативне радионице - примена ИКТ у настави - израда паноя - пројектна настава - тематски дани - табла - слике и цртежи - компјутер - видео бим - материјал за израду макета - часописи и друга литература	слуша -пише -црта -говори -описује -посматра -размишља и доноси закључке -анализира	- планира и организује - бира садржаје и реализује их - објашњава - демонстрира - даје упутства - партнер у учењу - прати ефекте сопственог рада и рада ученика	-радови на задату тему -изношење ставова и мишљења -проучавање одређене теме	-

		проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања – развије осетљивост за социјални и културни контекст – учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања – преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, – усвоји интелектуалне врлине истинољубивости					
--	--	---	--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА: Историја, Географија, Музичка култура, Ликовна култура, Верска настава, Грађанско васпитање, , Информатика и рачунарство..

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:
 ИСТОРИЈА (говоримо о историјским приликама у уметности, моди...),
 ВЕРСКА НАСТАВА (ученицима се скреће пажња на битне библијске приче и симболе),
 ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО (гледање и прављење ПП презентација за час)..

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТАВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Које су специфичне потребе ученика и како их уважавам	Образовне: индивидуални, саветодавни рад. Васпитне: сарадња са ученицима и родитељима, информисање. Социјалне: стварање безбедног и стимулативног окружења, праћење адаптираности ученика и њиховог напредовања, инклузивно образовање, награђивања ученика.
Најефикасније методе и облици рада	Методе: вербално-текстуалне, илустративно - демонстративне Облици рада: рад у пару, групни рад, фронтални, индивидуални
Избор наставних средстава	Наставно - радна средства (приручници, публикације итд.) Демонстрациона средства (слике, модели, филмови, колекције) Аудиовизуелна (тонски наставни филм, телевизијска емисија).
Које потенцијале локалне средине ћу користити и како	Школска библиотека
Активности и стратегије за мотивисање ученика	- различити облици стваралачког и истраживачког учења (тематски дани) - коришћење активних и флексибилних метода

	- стварање услова у којима ученик може да има самоконтролу и самопроцену
Могући застоји у раду на основу искуства	- потреба за већим бројем часова утврђивања градива - неиспуњавање радних обавеза - изостајање ученика са наставе - пандемија, елементарне непогоде
Темпо рада приликом реализације појединих наставних тема/ специфичности/	Прилагођавање садржаја, метода и техника за ученике којима је потребна подршка у учењу.
Праћење напредовања ученика /начин, време, критеријуми праћења/	Начин: формативно оцењивање, самооцењивање Време: по завршетку области, на тромесечју, полугодишту Критеријуми: у којој мери је ученик савладао планиране исходе
Остале специфичности школе које могу да утичу на остављање наставног процеса	- материјални и технички услови - подршка стручних сарадника - развијање компетенција за целоживотно учење

Г) ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

ПРЕДМЕТ: ЧАС ОДЕЉЕЊСКО СТАРЕШИНЕ

РАЗРЕД: осми

БРОЈ ЧАСОВА: 36

ЦИЉ : Реализација садржаја који нису обрађени у оквиру обавезних наставних предмета. Остваривање синтезе знања, кориговање и утврђивање ставова и уверења. Остваривање сарадње са носиоцима активности. Олакшавање процеса адаптације на школску средину и подстицање социјалне интеграције. Успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Упознавање ученика са распоредом часова и организацијом живота и рада у школи (Правилник о кућном реду, изгледу и понашању ученика, Правилник о васпитно-дисциплинским мерама) - Снабдевање ученика са уџбеницима, приручницима, претплата на ђачку штампу и ужину . - Укључивање у рад допунске, додатне наставе, секције и других ваннаставних активности. - Учешће ученика у изради и реализацији Програма Дечје недеље - Шта је све насиље и како реагујемо на њега. - Развијање самокритичног односа према	- Упознавање ученика са дечијим правима и обавезама. - Упознавање са Правилницима Установе - Успостављање и развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима. -Подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу. - Подстицање и развијање истраживачких активности деце. -Подстицање уочавања једноставних узрочно-последичних веза, појава и процеса, слободног исказивања својих запажања и предвиђања.	- Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Цртање - Певање - Презентација - Радионице - Демонстрација (показивање) - Разговор	- Фотографије - Слике - Постери -Плакати - Краћи текстови - Правилници Установе - Буквар дечјих права - Дидактички материјали - Материјали за радионицу

непожељним особинама личности (уображеност, себичност, агресивност, завист) - Креативно и корисно провођење слободног времена. - Учешће ученика у програму Дана школе - Методе и технике успешног учења - Успех и дисциплина на крају првог тромесечја, редовност похађања наставе, формирање радних група за помоћ слабијима. - Проблеми које намеће средина: пушење, алкохолизам, наркоманија - Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање. - Представљање програма и портфолија за ученике 8. разреда (радионица ПО) -Анализа односа ученика према раду на основу констатација предметних наставника. - У свету интересовања, врлина и вредности – (радионица ПО) - Самоспознаја то сам ја – (радионица ПО) - Разумевање и прихватање других (развијање толеранције према разликама у мишљењу, особинама, навикама других људи. - Анализа успеха и дисциплине на крају првог полугодишта (мере за побољшање успеха). - Учимо ли за оцену или за знање - Одељењска правила, ревизија постојећих и доношење нових - Мрежа средњих школа, образовни профили (радионица ПО) - Конструктивно решавање сукоба. - Сазнајем са интернета куда после основне школе – (радионица ПО) - Однос ученик наставник у нашој школи. - Корак по корак до занимања (радионица ПО) - Анализа успеха и дисциплине на крају трећег тромесечја - Први кораци у предузетништву - Презентације средњих школа	- Развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других. - Упознавање са психофизичким променама у пубертету - Подстицање социјалног сазнања, разумевања и прихватања међусобних разлика. - Подстицање групног рада, споразумевања и сарадње. - Развијање комуникативне способности са вршњацима и одраслима. - Развијање креативног истраживања. - Подстицање и оспособљавање за активну партиципацију у животу школе при чему је битно да све што ученици раде, раде из унутрашње, позитивне мотивације, а не због принуде и послушности засноване на страху.	- Учење по моделу - Истраживање - Израда плаката	
---	--	--	--

- Интервју са експертима из школе, других установа и предузећа - 22. Април Дан планете земље - Посета установама и радним организацијама – реални сусрети - Одабрао сам средњу школу зато што... - Полагање завршног испита - Припреме за заједничку прославу матурске вечери - -//-			
--	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
- Српски језик - Ликовна култура - Музичка култура - Грађанско васпитање - Верска настава - Физичко васпитање - Здравствено васпитање - Биологија - Историја - Географија - Чувари природе	- Слуша - Дискутује - Посматра - Учествоје у интерактивном раду - Упоређује - Процењује - Сарађује - Креира - Истражује - Комуницира са другима - Презентује	- Планира - Ораганизује - Бира садржаје - Усмерава - Реализује - Преноси информације - Даје упутства - Мотивише - Омогућава примену наученог - Формира групе - Упознаје индивидуалне способности ученика - Прати ефекте сопственог рада - Прати ефекте рада ученика - Води циљни разговор - Координира	- Ученици - Наставници - Родитељи - Природна и друштвена средина - Предмети из окружења - Искуство ученика - Дидактички материјал - Стручна литература - Окружење	- Српски језик - Ликовна култура - Музичка култура - Грађанско васпитање - Верска настава - Физичко васпитање - Здравствено васпитање - Биологија - Историја - Географија - Чувари природе

ДОДАТНА НАСТАВА

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност –додатна настава

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе српског језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се

усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине и савремене уметности.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИК (граматика, правопис, лексика, развој језика) ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	У додатном раду са ученицима наставник прати и евидентира њихов развој и напредовање, усавршава утврђене програме, открива нове могућности индивидуализације рада (проблемски задаци, истраживачки радови, програмиране и полупрограмиране секвенце, коришћење књижевне и некњижевне грађе и разних апарата и техничких помагала и др.), тврди уопштавање и примену стечених знања, умења и вештина у различитим ситуацијама. Обезбеђује укључивање ученика у организоване облике рада ван школе (конкурси, смотре, такмичења).	- Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Демонстрација - Монолог - Разговор - Учење по моделу - Учење путем открића - Решавање проблема кроз реалне ситуације - Трагање за одговорима	Мултимедијална средства - Правопис - Језички приручници

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
- Историја - Ликовна култура - Музичка култура - Географија - Веронаука - Страни језици	- Слуша - Пише - Говори - Описује - Гледа - Измишља - Размишља	- Планира - Организује - Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира - Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу - Прати ефекте сопственог рада и рада ученика	- Природна и друштвена средина - Наставни средства	- Ученици - Наставници - Родитељи - ПП служба

ПРЕДМЕТ : енглески језик (додатна настава)

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ТЕМЕ / САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције	- надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и допринос развоју	демонстрација; -кооперативно;	материјал са интернета

Интеркултурни садржаји	међупредметних исхода - унапређивање различитих способности - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);	-интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	
------------------------	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, обезбеђује материјал, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		Предметни наставник

ПРЕДМЕТ: Географија (додатна настава)

РАЗРЕД: 8

ЦИЉ : Додатни рад је планиран за заинтересоване и талентоване ученике, за стицање знања већег обима, израду и представљање презентација географских појава и процеса, размену мишљења и извођење закључака о географским одликама различитог типа.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1.Природна и културна баштина Србије	Да ученици стекну додатна и детаљнија знања о природном и друштвеном благу Србије, као и начинима њихове заштите	Монолошка, дијалoшка, комбинована	Географска карта, пројектор, фотографије

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Историја, биологија, етнографија, екологија	посматрају, -разговарају, -описују, -упоређују - уочавају	упућује - подстиче на размишљање, логичко закључивање и упоређивање		Наставник историје Наставник биологије

	- закључују - препознају	- подтиче на радозналост и самостални рад - одговара на питања		
--	-----------------------------	--	--	--

ПРЕДМЕТ: Хемија – додатна настава

РАЗРЕД: 8.

ЦИЉ : Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из хемије.

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	ИСХОДИ
МЕТАЛИ,ОКСИДИИ ХИДРОКСИДИ	- пратинаставника овеинструкције; - користи препоруку ену литературу; -испуњаваиреализује истраживачкезатке; -повезујеразличитеизворе знањаиизводи закључке; -Извођењеогледа -Бележењерезултата -Ивођењезакључака -Сређивањерадногместаа	- пратирадученика; - подстичеиумера ва рад ученика; - дајепотре бна објашњења ; - упућујенадосту пну литературу; - осмишљава истраживачкезатке; - прати реализацију удајекоментар; - одговарана питања;	– правилнорукујелабораторијскимпосуђем,приборомисупстанцама,и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведеекспериментпремадатомупутству,табеларноиграфички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведезаступљеностметалаинеметала,неорганскихиорганских једињења у живој и неживој природи; – испитаиопишефизичка својстваметалаинеметала,иповежеихс њиховом практичном применом; – испитаиопишехемијска својстваметалаинеметала,иобјасниихна основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напишеформулеиименујеоксида,киселине,базеисоли; – испита,опише иобјаснисвојства оксида,неорганскихкиселина,база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напишеитумачиједначинехемијскихреакцијаметалаинеметала; – изведестехиометријскаизрачунавањаиизрачунамасенупроцентну заступљеност супстанци;

НЕМЕТАЛИ,ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	пратинаставни кове инструкције; - користипрепоруч ену литературу; -испуњаваиреализује истраживачкезадатке; -повезујеразличитеизворе знањаиизводизакључке; Извођењеогледа -Бележењерезултата	- подстичеиуспера ва рад ученика; - дајепотре бна објашњења ; - упућујенадосту пну литературу; - осмишљава истраживачкезадатке; - пратиреализациј удајекоментар; - одговаранапитања;	– правилнорукујелабораторијскимпосуђем,приборомисупстанцама,и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведеекспериментпремадатомупутству,табеларноиграфички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведезаступљеностметалаинеметала,неорганскихииорганских једињења у живој и неживој природи; – испитаиопишефизичка својстваметалаинеметала,иповежеихс њиховом практичном применом; – испитаиопишехемијска својстваметалаинеметала,иобјасниихна основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напишеформулеиименујеоксида,киселине,базеисоли;
-----------------------------------	--	--	---

	- Ивођењезакљу чака - Сређивањерадн огместа		– испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;
СОЛИ	пратинаставни кове инструкције; - користи препор учену литературу; - испуњава и реал изује истраживачке з адатке; - повезује различ ите изворе знања и изводи закључке; Извођење оглед а - Бележење резул тата - Ивођењезакљу	подстиче и усмерава рад ученика; - даје потре бна објашњења ; - упућује на досту пну литературу; - осмишљава истраживачке задат ке; - прати реализациј у и даје коментар; - одговара на питања;	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанца ма, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прик аже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једиње ња у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их са њихово м практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на осно ву структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и со ли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену проце нтну заступљеност супстанци;

	чача - Сређивањерадн огместа		
ОРГАНСКАЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВАОПШТА СВОЈСТВА	пратинаставни кове инструкциије; - користи препор учену литературу; - испуњаваиреал изује истраживачкез адатке; - повезујеразлич итеизворе знањаиизводи закључке; Извођењеоглед а -Бележење резултата Извођење закључака	подстичеиумерава рад ученика; - дајепотре бна објашњења ; - упућујенадосу пну литературу; - осмишљава истраживачкезат ке; - пратиреализациј уидајекоментар; - одговаранапитања;	-разликујесвојстванеорганскихиорганскихсупстанциииобјашњава разликунаосновуњиховихструктура; -препознафизичкеихемијскепромененеорганских иорганских супстанциуокружењу,ипредставихемијскепроменехемијским једначинама; -напишеформулеименујепредставникекласаорганскихједињењаимају ћи у виду структурну изомерију; -разликујеорганскесупстанцесааспектачистасупстанцаисмеша, величинамолекула,структура,пореклоитоповезујесањиховом улогом и применом;

	- Сређивање радног места		
УГЉОВОДНИЦИ	- пратинаставни ковчежци и инструкције; - користити препоруке научне литературе; - испуњавање реалних задатака; - повезује различите изворе знања и изводи закључке; - Извођење огледа - Бележење резултата - Извођење закључка	- подстиче и усмерава рад ученика; - даје потребна објашњења; - упућује на доступну литературу; - осмишљава истраживачке задатке; - прати реализацију и даје коментар; - одговара на питања;	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – објашњава почетом састав различитих супстанци од мешавина и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеси, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке мешавина; – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези са масеним процентним саставом раствора – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа

	чака - Сређивање радног места		
ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕЛИКОМ	Пратинаставни кове инструкције; - Користи препоруку научне литературе; - испуњава и реално изује истраживачке задатке; - повезује различите изворе знања и изводи закључке; Извођење огледа а - Бележење резултата - Ивођење закључака	- подстицају и усмерава рад ученика; - даје потребна објашњења; ; - упућује на доступну литературу; - осмишљава истраживачке задатке; - прати реализацију и даје коментар; - одговара на питања;	- напише формуле и именује представнике класа органских једињења и мајући у виду структурну изомерију; - разликује органске супстанце са аспекта чиства супстанца и меша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; - испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; - објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења;

	-Сређивање радног места		
БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	прати наставн икове инструкције; -користи препору чену литературу; -испуњава и реализуј е истраживачке задатке; - повезује различ ите изворе знања и изводи закључке;	подстиче и усмерава рад ученика; - даје потребна објашњења; - упућује на доступну литературу; - осмиш љава истраживачке задатке; - прати реализацију и даје коментар - одговара на питања;	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основну структуру молекула којичине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи;

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	пратинаставни кове инструкције; - користи препор учену литературу; - испуњава и реал изује истраживачке з адатке; - повезује различ ите изворе знања и изводи закључке;	подстићи и усмерава рад ученика; - даје потр ебна објашњења ; - упућује на досту пну литературу; - осмишљава истраживачке задат ке; - прати реализациј у и даје коментар; - одговара на питања;	– рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.
---	---	--	--

ПРЕДМЕТ : руски језик (додатна настава)

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	Пружање додатне подршке ученицима који имају мањих потешкоћа са савлађивањем градива на часовима редовне наставе	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		

	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник
--	---	--	--	------------------------

ПРЕДМЕТ : Физика – додатна настава

РАЗРЕД: 8

ЦИЉ : Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештину из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Осцилаторно и таласно кретање Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о осцилаторном и таласном кретању и звуку, да би извео закључке и објаснио неке појаве у природи и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	Дијалогска и илустративно-демонстрациона	- табла - креда - збирка припремних задатака за такмичења из физике - геометријски прибор
Светлосне појаве Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о светлосним појавама, закону одбијања и преламања светлости, да би извео закључке и решио проблеме везане за закон одбијања светлости, сферна огледала, закон преламања светлости, тоталну рефлексију, сочива и оптичке инструменте, утврдио примену истих и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи		
Електрично поље Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о електричним појавама, Кулоновом закону, раду у пољу и напону да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских)		
Електрична струја Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о Омовом закону, раду и снази електричне струје, Џуловом закону и Кирхофовим правилима да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и проблема везаних за горе наведен		

Магнетно поље Број часова: 1	Ученик повезује и примењује стечена знања о магнетним појавама, да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака		
Електромагнетна индукција Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о електромагнетној индукцији и Теслином трансформатору, да би извео закључке и решио проблеме везане за електромагнетну индукцију и дошао до решења сложених задатака		
Атомска и нуклеарна физика Број часова: 2	Ученик повезује и примењује стечена знања о структури атома и нуклеарним реакцијама, да би извео закључке и решио проблеме везане за радиоактивност		

ПРЕДМЕТ:Историја

РАЗРЕД: 8.

ЦИЉ : Ученицима који показују жељу и потребу да знају више из предмета пружити додатну обраду тема и лекција

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
2. Европа између два светска рата - тоталитарне идеологије и режими Европе 3. Српски народ између два светска рата - убиство Краља Александра у Марсеју - Конкордат 4. Други светски Рат - Хитлер - Јединице, тенкови, авиони и опрема 2. св. рата - Херојска борба Руса у 2. св рату - Лењинград, Стаљинград, Курск - Борба у Тихом Океану, бродови, камиказе - Политичке игре Савезника - Јалта, Техеран - Хиросима и Нагасаки 5. Југославија у другом светском рату - Партизани и четници - Јасеновац - Тито и Дража Михајловић	– ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмовима историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристичним примерима повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа. – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена одигравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из кој историјског периода и са кој географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.3. Реконструирају промене на историјско-географском простору поређењем савремених политичких карата са историјским картама других периода. – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постаљају хипотезу о разлицима у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издајају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметничког дела. – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова. – ИСТ.ОО.Н.3.2. Образлажу значај цивилизацијских тесковина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултуралности. – ИСТ.ОО.Н.3.3. Анализирају и приказују развој савремених друштвених појава и/или институција током прошлости и садашњости и наводе промене које су уочили. – ИСТ.ОО.Н.3.4. Изражавају и представљају ставове, засноване на научним аргументима, који се супротстављају различитим видовима манипулације.* – ИСТ.ОО.Н.3.5. Објашњавају и представљају значај научних достигнућа и уметничких дела у грађењу идентитета. – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводе активности које су усмерене на неговање сећања на значајне личности, појаве и догађаје из прошлости локалне средине/народа/државе.	Монолошка. Дијалoшка. Индивидуална.	Дигитални уџбеник Уџбеник Мултимедијални садржај на интернету

ПРЕДМЕТ : Биологија – додатна настава

РАЗРЕД: Осми

ЦИЉ : Додатна настава се организује за ученике који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима која превазилазе оквире предвиђене планом и програмом, са циљем повезивања и примене научеог у свакодневном животу.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Улога и значај органела у метаболизму ћелије. - Матичне ћелије. - Принцип економичности грађе и функције. - Регулаторна улога хормона. - Неуротрансмитери. - Принцип повратне спреге. - Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). - Заштита од полно преносивих болести контрацепција. - Календар живота. - Излазак из воде на копно. - Улуткавање и пресвлачење инсеката. - Теорија еволуције. - Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. - Еволуција човека - Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). - Ретке и угрожене врсте Србије. - Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте.	– повеже грађу органела са њиховом улогом у метаболизму. – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини. — изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота; — идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; – доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; – истражи давно нестале екосистеме. – повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције. – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; – истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.	Дијалогска, монолошка, демонстративна, илустративна, групни рад, рад у паровима, теренски рад.	Свеска, прибор за писање, прибор за бојење, лупа, уџбеник за осми разред.

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ	АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
------------------	------------	---------	-----------

(КОРЕЛАЦИЈА)	а) Ученици	б) Наставник		
Природа и друштво Свет око нас Чувари природе Географија Физика Хемија	Слушају, питају, закључују, пишу, цртају и обележавају цртеже, решавају задатке, користе литературу...	Учи ученике да примењују стечена знања. Објашњава појаве у природи. Повезује теорију са праксом. Развија партнерски однос код ученика кроз рад у пару. Упућује ученике на истраживачки рад. Подстиче ученике да повезују стечена знања из свих предмета.	- Ученици - Наставници - Искуство ученика - Родитељи - Природна и друштвена средина	- Ученици - Наставници - Родитељи - Педагог

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА - ДОДАТНА НАСТАВА

РАЗРЕД: 8.

ЦИЉ: Подстаћи ученике на продубљивање и проширивање математичких знања, развијање логичког и критичког мишљења, самосталности у решавању сложенијих математичких задатака и припрему за такмичења, уз неговање интересовања и позитивног става према математици.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Пропорционалност дужи - Талесов теорема - Сличност троуглова - Тачка, права и раван - Ортогоналност - Ортогонална пројекција - Линеарне једначине са једном непознатом - Примена линеарних једначина - Линеарне једначине са једном непознатом - Појам и врсте (правилна троугла, четворострана и шестострана) призме - Површина призме - Запремина призме - Појам и врсте (правилна троугла, четворострана и шестострана) пирамиде - Површина пирамиде - Запремина пирамиде - Појам линеарне функције - График линеарне функције - Особине линеарне функције - Системи линеарних једначина са две непознате и метода решавања (метода замена и метода супротних коефицијената) - - Примена система линеарних једначина са две непознате - Појам ваљка	Ученик примењује појам пропорције у геометрији при поређењу дужи. Уочава и доказује односе пропорционалности у троугловима и другим фигурама. Ученик формулише и примењује Талесову теорему на слици и у задацима. Решава проблеме који укључују паралелне праве и пропорционалне дужи. Ученик примењује критеријуме сличности троуглова у геометријским задацима. Решава практичне проблеме на основу сличности (мерање висине, дужине и сл.). Ученик познаје основне елементе геометрије: тачка, права, раван. Примењује односе положаја праве и равни у решавању геометријских задатака. Ученик уочава и доказује ортогоналност у геометријским објектима. Црта и користи нормале и	- Монолошка - Дијалока - Демонстративна - Илустративна	- Школска табла и маркери у више боја - Уџбеник и збирка задатака - Радни листићи - Геометријски прибор по потреби - Модели и макете

-Површинаваљка -Запреминаваљка -Појамкупе -Површинакупе -Запреминакупе -Појамлопта -Површиналопте -Запреминалопте	ортогоналне пројекције у задацима. Ученик одређује ортогоналну пројекцију тачке на праву или раван. Примењује пројекцију у решавању задатака из реалног контекста. Ученик решава линеарне једначине применом алгебарских поступака. Провером утврђује тачност добијеног решења. Ученик преводи текстуални проблем у једначину. Решава реалне проблеме из живота применом једначина. Ученик решава неједначине и одређује скуп решења. Ученик разликује и описује тростране, четворостране и шестостране призме. Црта и означава елементе призме. Израчунава површину призме применом формуле. Примењује знање у задацима из свакодневног живота. Израчунава запремину призме као производ основе и висине. Уочава везу између јединица мере и запремине. Препознаје и описује правилне пирамиде (тростране, четворостране и шестостране). Разуме односе између елемената пирамиде (основа, висина, изводница). Израчунава површину пирамиде као збир основе и бочне површине. Примењује формуле у реалним ситуацијама. Израчунава запремину пирамиде применом формуле. Примењује знање у практичним текстуалним задацима. Ученик препознаје и описује линеарну функцију по алгебарском запису. Израчунава вредности функције за дате вредности независне променљиве.		
---	--	--	--

	Црта график функције на основу табеле вредности. Интерпретира график: права линија, пресек са осама. Ученик одређује да ли функција расте или опада на основу коефицијента правца. Уочава пресек са координатним осама и тумачи значење параметара. Решева системе методом замене и методом супротних коефицијената. Провером утврђује исправност решења. Моделује текстуалне задатке системом једначина. Интерпретира решење у контексту реалног проблема. Препознаје ваљак и означава основне елементе (полупречник, висина). Израчунава површину ваљка применом формуле. Примењује знање у геометријским и практичним ситуацијама. Израчунава запремину као производ основе и висине. Препознаје примену у задацима из живота (нпр. литраже, амбалаже). Препознаје купу и означава елементе (основа, висина, изводница). Разуме однос између кружне основе и бочне површине. Израчунава површину купе као збир површина основе и омотача. Примењује формуле у конкретним задацима. Израчунава запремину применом формуле. Повезује је са запремином ваљка (купа је $\frac{1}{3}$ одговарајућег ваљка). Препознаје лопту као тело чије су све тачке на једнакој удаљености од центра. Црта и означава полупречник и пречник. Израчунава површину лопте применом формуле		
--	--	--	--

	Повезује резултат са реалним примерима (фудбалска лопта, кугла).		
--	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Корелација додатне наставе из математике подстиче међупредметно повезивање, развија функционално знање и повећава мотивацију ученика, јер се математика не посматра изоловано, већ као алат у другим областима.	-Активно праћење објашњења и постављање питања за боље разумевање градива. -Решавање задатака и вежби прилагођених нивоу свог знања и могућности. -Понављање и утврђивање основних појмова и поступака. -Рад у пару или мањој групи ради размене знања и помоћи. -Вођење записника (радна свеска, белешке) као подлоге за учење. -Коришћење додатних материјала (радни листови, дигитални алати) у настави и вежбању. -Самостално вежбање задатака и припрема за провере уз подршку наставника.	Прилагођавањенаставнихсадржаја и методадапотребама и нивоуученика. Објашњавањесложенијихпојмоваанаједноставан и приступачанначин. Пружањеиндивидуалнеподршке и праћењенапреткасвакогученика. Креирање и одабирадекватнихраднихматеријала (задаци, примери, визуелнасредства). Подстицањеактивногучешћа и мотивацијеученикакрозпохвалу и охрабрење. Организацијарада у групама и паровимакадајетокориснозабољеразумевање. Сарадњасаколегама, родитељима и стручномслужбомрадибољеподршкеученицима.	-Школска табла и маркери у више боја -Уџбеник и збирка задатака -Радни листићи -Геометријски прибор по потреби -Модели и макете	- Наставници из других предмета - Одељенски старешина - Педагог - Родитељи

ПРЕДМЕТ : Физика - додатна настава

РАЗРЕД: 8

ЦИЉ : Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештину из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Осцилаторно и таласно кретање Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о осцилаторном и таласном кретању и звуку, да би извео закључке и објаснио неке појаве у природи и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи	Дијалогска и илустративно-демонстрациона	- табла - креда - збирка припремних задатака за такмичења из физике - геометријски прибор
Светлосне појаве Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о светлосним појавама, закону одбијања и преламања светлости, да би извео закључке и решио проблеме везане за закон одбијања светлости, сферна огледала, закон преламања светлости, тоталну рефлексију, сочива и оптичке инструменте, утврдио примену истих и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и објаснио неке појаве у природи		
Електрично поље Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о електричним појавама, Кулоновом закону, раду у пољу и напону да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских)		
Електрична струја Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о Омовом закону, раду и снази електричне струје, Џуловом закону и Кирхофовим правилима да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака (графичких и рачунских) и проблема везаних за горе наведен		
Магнетно поље Број часова: 1	Ученик повезује и примењује стечена знања о магнетним појавама, да би извео закључке и дошао до решења сложених задатака		
Електромагнетна индукција Број часова: 3	Ученик повезује и примењује стечена знања о електромагнетној индукцији и Теслином трансформатору, да би извео закључке и решио проблеме везане за електромагнетну индукцију и дошао до решења сложених задатака		
Атомска и нуклеарна физика Број часова: 2	Ученик повезује и примењује стечена знања о структури атома и нуклеарним реакцијама, да би извео закључке и решио проблеме везане за радиоактивност		

ДОПУНСКА НАСТАВА

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК и КЊИЖЕВНОСТ-ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: ОСМИ

ЦИЉ: Овладати основним законитостима српског књижевног језика, на коме ће се ученици правилно усмено и писмено изражавати. Допунски рад претпоставља и специфичне облике рада (индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима, посебни групни и индивидуализовани задаци и др.) Наставници ће посебно водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулацији и похвали ученика за показане резултате.

Образовни стандард за допунску наставу наставу је основни ниво. Стандарди су дати у оквиру плана за редовну наставу.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИК (граматика, правопис, лексика, развој језика) ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	- ученик зна да се правилно, јасно, лепо и течно усмено и писмено изражава - отклања неправилности у говорном и писаном изражавању: - разликује основне реченичне чланове, употребљава глаголске облике у складу са нормом, правилно употребљава падеже у синтагми и реченици, разликује променљиве и непорменљиве речи, разликује врсте независних реченица - повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8. разреда) са именима аутора тих дела - разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) - . разликује основне књижевне родове: лирику, епiku и драму - поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе	- Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Демонстрација - Монолог - Разговор - Учење по моделу - Учење путем открића - Решавање проблема кроз реалне ситуације - Трагање за одговорима	Мултимедијална средства - Правопис - Језички приручници

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Историја - Ликовна култура - Музичка култура - Географија - Веронаука - Страни језици	- Слуша - Пише - Говори - Описује - Гледа - Измишља - Размишља	- Планира - Ораганизује - Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира - Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу - Прати ефекте сопственог рада и рада ученика	- Природна и друштвена средина - Наставни средства	- Ученици - Наставници - Родитељи - ПП служба

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	Пружање додатне подршке ученицима који имају мањих потешкоћа са савлађивањем градива на часовима редовне наставе	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник

ПРЕДМЕТ: ХЕМИЈА – ДОПУНСКА НАСТАВА**РАЗРЕД: 8**

ЦИЉ: Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на неким часовима, ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво.

Садржај и програм а	Активности ученика	Активности наставника	ИСХОДИ

МЕТАЛИ ОКСИДИ ГИДРОКСИДИ	-прати примернице које добија од стране наставника; -поставља питања; -решава захтев задатка уз помоћ наставника; -Извођење огледа -Бележење резултата -Извођење закључака -Сређивање радног места	-прати рад ученика; -подстиче мотивацију ученика; -појашњава ученицима захтев задатка;	– Правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговорно однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и
---	--	--	---

			соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напишите у мачијединачнихемијскихреакцијаметалаи неметала; – изведестехиометријскаизрачунавањаиизрачуна масену процентну заступљеност супстанци;
НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	прати примернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - решава захтев задатка уз помоћ наставника; - Извођење огледа - Бележење резултата - Извођење закључака - Сређивање радног места	- проналази једноставније примере за вежбу; - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика;	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их са њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опиши и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напишите у мачијединачнихемијскихреакцијаметалаи неметала; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;

СОЛИ	пратисмерницекоједобија од стране наставника; -постављапитања; -решавазахтевезадаткауз помоћ наставника; -Извођењеогледа -Бележењерезултата -Ивођењезакључака -Сређивањерадногместа	пратирадученика; -подстичеимотивише ученике; -појашњаваученицима захтеве задатака;	– правилнорукујелабораторијскимпосуђем,приборомисупстанцама,и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведеекспериментпремадатомупутству,табеларноиграфички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведезаступљеностметалаинеметала,неорганскиххиорганских једињења у живој и неживој природи; – испитаиопишефизичка својстваметалаинеметала,иповежеихсњихово м практичном применом; – испитаиопишехемијска својстваметалаинеметала,иобјасниихна основуструктуреатомаиположајаелеменатауПериодномсистему; – напишеформулеименујеоксида,киселине,базеисоли; – испита,опишеиобјаснисвојстваоксида,неорганскихкиселина,базаи
			соли,препознаоосновуформулеилиназивапредставникеових једињења у свакодневном животу иповеже њихова својстваса практичном применом; – напишеитумачиједначинехемијскихреакцијаметалаинеметала; – изведестехиометријскаизрачунавањаиизрачунамасенупроцентну заступљеност супстанци;

ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕ ЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	-Писање хемијских формула пратисмерницекоједобија од стране наставника; -постављапитања; -решавазахтевезадаткауз помоћ наставника;	- проналази једноставније примере за вежбу; -подстичеиохрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовањеученика;	– разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; – напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију; – разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом;
УГЉОВО ДОНИЦИ	-пратисмерницекоједобија од стране наставника; -постављапитања; -решавазахтевезадаткауз помоћ наставника; -Извођењеогледа -Бележењерезултата -Изођењезакључака -Сређивањерадногместа	- проналази једноставније примере за вежбу; -подстичеиохрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовањеученика;	– правилнорукујелабораторијскимпосуђем,приборомисупстанцама,и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – објашњава почемусеразликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша; – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – објасни процес растварања супстанцеи квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања уз масени и процентни састав раствора – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа

ОРГАНСКИ ЈЕДИЊЕЊА КИСЕЛИКА КОМУНИКАЦИОН	пратисмерницекоједобија од стране наставника; -постављапитања; -решавазахтевезадатакауз помоћ наставника; -Извођењеогледа -Бележењерезултата -Ивођењезакључака -Сређивањерадногместа	-пратирадученика; -подстичеимотивише ученике; -појашњаваученицима захтеве задатака;	– напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију; – разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења;
--	--	---	---

ПРЕДМЕТ : Руски језик (допунска настава)

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	Пружање додатне подршке ученицима који имају мањих потешкоћа са савлађивањем градива на часовима редовне наставе	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник

ПРЕДМЕТ : Физика – допунска настава**РАЗРЕД: 8****ЦИЉ :** Циљ допунске наставе је надокнадити губитке у знању и оспособити ученика за успешно учење у склопу редовне наставе.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Осцилаторно и таласно кретање Број часова: 3	Ученик има представу о осцилаторном и таласном кретању; упознат је са величинама које одређују ове врсте кретања и њиховим мерним јединицама и упозна је основне појмове из области звука	Дијалoшка и илустрaтивно-демонстрaциона	- табла - креда -уџбеник - збирка задатака
Светлосне појаве Број часова: 3	Ученик зна законе праволинијског кретања; одбијање и преламање светлости као и једноставне геометријске конструкције ликова код сферних огледала и сочива; зна да је брзина светлости у вакуму највећа позната брзина у природи; и да се упозна са оптичким инструментима (лупа и микроскоп)		
Електростатика Број часова: 3	Ученик је упознао појаве наелектрисања тела и њихово узајамно деловање; зна да постоје две врсте наелектрисања; упознат је са појмом електричног поља и рада у пољу; упознао је количину наелектрисања и напон и њихове мерне јединице		
Електрична струја Број часова: 3	Ученик зна да објасни појаву електричне струје; уме да повеже све потребне елементе у струјно коло; користи следеће физичке величине:јачину струје, електрични отпор; схвати рад и снагу електричне струје и њихове мерне јединице; зна како гласи Омов закон,закон електричног отпора и Џулов закон		
Магнетно поље Број часова: 2	Ученик има појам о магнетном пољу и о деловању магнетног поља на проводник са струјом; уочава еквивалентност магнетног поља електричне струје и сталног магнета		
Електромагнетна индукција Број часова: 2	Ученик је упознао појаву електромагнетне индукције и наизменичну струју; на нивоу разумевања усвојио је Фарадејев закон електромагнетне индукције		
Елементи атомске и нуклеарне физике	Ученик је упознао једноставан модел структуре атома (електрони, протони, неутрони); стекао		

Број часова: 2	појам о нуклеарним силама, радиоактивности и нуклеарној енергији		
----------------	--	--	--

ПРЕДМЕТ:МАТЕМАТИКА - ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: 8.

ЦИЉ : Омогућити ученицима који имају потешкоће у савладавању математичких садржаја да кроз прилагођене методе и индивидуализован приступ, развију основна математичка знања и вештине, савладају наставне јединице које нису у потпуности разумели у редовној настави и стекну сигурност у примени основних математичких поступака

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Пропорционалност дужи - Талесов теорема - Сличност троуглова - Тачка, права и раван - Ортогоналност - Ортогонална пројекција - Линеарне једначине са једном непознатом - Примена линеарних једначина - Линеарне једначине са једном непознатом - Појам и врсте (правилна троугла, четворострана и шестострана) призме - Површина призме - Запремина призме - Појам и врсте (правилна троугла, четворострана и шестострана) пирамиде - Површина пирамиде - Запремина пирамиде - Појам линеарне функције - График линеарне функције - Особине линеарне функције - Системи линеарних једначина са две непознате и метода решавања (метода замене и метода супротних коефицијената) - - Примена система линеарних једначина са две непознате - Појам ваљка - Површина ваљка - Запремина ваљка - Појам куле - Површина куле - Запремина куле - Појам лопта - Површина лопте	- Препознаје правилну пирамиду као тело чија је основа правилан - - Препознаје паралелне праве и сечење трансверзала у једноставним геометријским цртежима; - Разуме основну идеју Талесове теореме – да паралелне праве сежу на размерне дужи; - Чита и интерпретира једноставне цртеже који приказују примену Талесове теореме; - Решава основне задатке пропорционалности дужи на основу задатог цртежа; - Примењује једноставне пропорције у бројевним задацима повезаним са теоремом (нпр. ако су дате три дужи, да израчуна четврту). - Разуме шта значи да су два троугла слична (имају једнаке углове и пропорционалне странице); - Препознаје сличне троуглове на основу цртежа и дате мере (једнаке углове, једнаке односе страница); - Упоредије странице сличних троуглова и користи пропорције да израчуна непознату дуж; - Примењује бар један критеријум сличности једноставним задацима; - Решава ,уз помоћ, основне текстуалне и геометријске задатке у којима се користи сличност (нпр. мерење висине предмета помоћу сенке). - Препознаје и именује основне геометријске појмове: тачка, права, полуправа, дуж и раван; - Представља тачку, праву и раван на цртежу уз правилну употребу ознака; - Разликује односе између правих и тачака (права и тачка на њој, две праве	- Монолошка - Дијалока - Демонстративна - Илустративна	- Школска табла и маркери у више боја - Уџбеник и збирка задатака - Радни листићи - Геометријски прибор по потреби - Модели и макете

	које се секу или су паралелне); -Разуме да се две различите тачке могу спојити са само једном правом и да права садржи бесконачно много тачака; -Препознаје положаје правих и равни у једноставним цртежима (нпр. права у равни или ван ње, две равни које се секу...). -Разуме да ортогоналност значи под правим углом (90°); -Препознаје ортогоналне (нормалне) праве на цртежу; -Црта и означава праве које се секу под правим углом; -Разуме примену ортогоналности у реалном животу (углови зидова, пода, праве под углом, нивоисање). -Разуме појам једначине као математичког записа који садржи једнакост и непознату величину; -Уме да препозна линеарну једначину са једном непознатом; -Решава једноставне линеарне једначине примењујући основне алгебарске операције (додавање, одузимање, множење, дељење); -Проверава тачност решења уметањем у почетну једначину; -Разуме поступност у решавању (преношење чланова на другу страну, поједностављивање). -Чита и разуме текст задатка у коме се тражи решење помоћу једначине; -Уводи непознату величину и формира једначину на основу датих односа у тексту уз помоћ; -Решава текстуалне задатке из свакодневног живота (брзина, цена, број предмета, узраст, разлике/збиреви величина...) уз помоћ; -Проверава добијено решење и тумачи га у контексту задатка (даје одговор речима). -Разуме појам неједначине и симболе неједнакости ($<$, $>$, $\leq$, $\geq$); -Препознаје линеарну неједначину са једном непознатом; -Решава једноставне линеарне неједначине користећи основне алгебарске операције (преношење чланова, множење, дељење); -Правилно мења смер неједнакости када		
--	--	--	--

	множи или дели са негативним бројем; -Записује и тумачи скуп решења у облику интервала или неједнакости; -Проверава решење у почетној неједначини. -Разуме појам призме као геометријског тела са две једнаке и паралелне основе и правим бочним ивицама; -Препознаје и именује праве призме са троуглом, четвороуглом и шестоуглом у основи; -Црта и означава призме (тространу, четворострану и шестострану) са свим битним елементима (основе, бочне ивице, висина...). -Разуме да је површина призме збир површина основа и површина бочних страница; -Користи формуле за површину призме: -Израчунава површину основе (троугао, четвороугао, шестоугао) у конкретним задацима; -Израчунава површину бочних страница као производ обима основе и висине призме; -Решава задатке на израчунавање укупне површине призме. -Разуме да је запремина призме производ површине основе и висине: -Израчунава запремину призме када су дате димензије основе и висина; -Решава лакше текстуалне и практичне задатке који укључују израчунавање запремине призме уз помоћ наставника; многоугао (троугао, четвороугао, шестоугао), а теме пирамиде је изнад центра основе; -Разликује и означава висину пирамиде, апотему бочне странице и ивицу; -Препознаје тростране, четворостране и шестостране пирамиде на основу изгледа основе; -Уме да нацрта и означи основне елементе пирамиде (основа, бочне странице, висина, ивице). -Разуме да се површина пирамиде састоји од површине основе и збира површина бочних троуглова; -Користи формулу за површину: -Израчунава површину основе (троугао, квадрат, правилан шестоугао – уз		
--	--	--	--

	подршку); -Израчунава површину бочне стране као троугла; -Сабира све бочне стране и површину основе да би добио укупну површину. -Користи формулу за запремину пирамиде. -Израчунава запремину правилне пирамиде када су дате површина основе и висина; -Примењује формулу у једноставним текстуалним и практичним задацима; -Тумачи добијено решење у контексту реалног проблема (нпр. колико материјала је потребно за израду пирамиде). -Препознаје линеарну функцију у елементарном облику $y = kx + n$ Где је x независна променљива, y зависна променљива, k коефицијент правца, и n слободан члан. -Разуме значење параметара k (нагиб, смер) и n (пресек са y-осом) у контексту функције; -За задати израз израчунава вредности функције за дате вредности x; -Рачуна вредност функције за дату вредност променљиве x. -Уноси парове (x, y) из табеле у координатни систем и црта график дате функције; -Препознаје да је график линеарне функције права линија; -Одређује пресек графика са координатним осама уз помоћ наставника. -Чита вредности са графика и интерпретира једноставне односе (нпр. шта значи да функција расте или опада); -Разуме појам система од две линеарне једначине са две непознате; -Препознаје шта значи решење система (уређени пар (x, y) који задовољава обе једначине); -Уме да провери да ли је дати пар решење система. -Уме да изрази једну непознату из дате једначине. -Уме да уз помоћ наставника замени израз у другој једначини и реши је; Након тога налази вредност друге непознате; (Решавање система методом		
--	---	--	--

	замене) -Препознаје када се коефицијенти једне од непознатих могу ускладити тако да се елиминише једна непозната; -Уз помоћ, множи једначине ако је потребно и сабира или одузима да би изразио једну непознату; Након тога решава добијену једначину и налази другу непознату; (Решавање система методом супротних коефицијената); -Препознаје ваљак као геометријско тело чије су основе кругови, а бочна површина извијена правоугаонику; -Означава елементе ваљка: полупречник основе r, висина h; -Примењује формулу за површину ваљка -Примењује формулу за запремину ваљка. -Препознаје купу као геометријско тело чија је основа круг, а бочна страна кружни исечак; -Означава елементе купе: полупречник основе r, висина h, изводница...; -Примењује формулу за површину купе; -Примењује формулу за запремину купе; -Препознаје лопту као геометријско тело; -Означава елементе лопте: полупречник r; -Примењује формулу за површину лопте; -Примењује формулу за запремину лопте;		
--	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Корелација допунске наставе из математике подстиче међупредметно повезивање, развија функционално знање и повећава мотивацију ученика, јер се математика не посматра изоловано, већ као алат у другим	-Активно учествује у раду, поставља питања и тражи појашњења за нејасне садржаје. -Решава задатке прилагођене свом нивоу знања уз вођство наставника. -Сарађује са	- Идентификује ученике којима је потребна додатна подршка и планира активности у складу са њиховим потребама. -Прилагођава наставне садржаје и задатке у складу са њиховим предзнањем ученика. -Користи различите методе и визуелна средства за појашњавање апстрактних појмова. -Прати напредак ученика и прилагођава темпо и начин рада.	-Школска табла и маркери у више боја -Уџбеник и збирка задатака -Радни листићи -Геометријски прибор по потреби -Модел и макете	- Наставници из других предмета - Одељенски старешина - Педагог - Родитељи

областима.	наставником и другим ученицима кроз рад у пару или мањој групи. -Поново пролази кроз основне појмове и поступке који нису у потпуности усвојени. -Води свеску за допунску наставу и користи је за вежбу и утврђивање. -Примењује научено у новим и сличним задацима, уз постепено повећање самосталности.	-Подстиче ученика на активно учење и самопоуздање кроз похвалу и охрабрење. -Сарађује са одељењским старешином, родитељима и другим наставницима ради додатне подршке ученику.		
------------	---	--	--	--

ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА– ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: 8

ЦИЉ:

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА– ДОПУНСКА НАСТАВА

РАЗРЕД: 8

Садржај програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја и програма
Физичко-географске одлике Србије	- прати наставникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задатака; - читање географске карте;	- проналази једноставније задатке за вежбу; - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика;	- боље разумевање, препознавање и усвајање знања и боље сналажење на географској карти

		- методе рада прилагођава способностима ученика	
Друштвено-географске одлике Србије	- прати наставаникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задатака; - читање географске карте;	- проналази једноставније задатке за вежбу; -подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика; - методе рада прилагођава способностима ученика	- боље разумевање, препознавање и усвајање знања и боље сналажење на географској карти

ПРЕДМЕТ : Биологија – допунска настава

РАЗРЕД: Осми

ЦИЉ : Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
- Улога и значај органела у метаболизму ћелије. - Матичне ћелије. - Принцип економичности грађе и функције. - Регулаторна улога хормона. - Неуротрансмитери. - Принцип повратне спреге. - Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). - Заштита од полно преносивих болести и контрацепција. - Календар живота. - Излазак из воде на копно. - Промене током животног циклуса и њихова регулација. - Теорија еволуције. Како настају врсте. - Еволуција човека. - Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). - Ретке и угрожене врсте Србије. - Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте.	– повеже грађу органела са њиховом улогом у метаболизму. – повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања животних функција; – идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; – илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини. — изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стилима живота; — идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота; – доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; – истражи давно нестале екосистеме.	Дијалогска, монолошка, демонстративна, илустративна, групни рад, рад у паровима.	Свеска, прибор за писање, прибор за бојење, лупа, учбеник за осми разред.

	– повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; – повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције. – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; – истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.		
--	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Природа и друштво Свет око нас Чувари природе Географија Физика Хемија	Посматрање, навођење примера уз помоћ наставника, закључивање, учествовање у анализи и решавању једноставних задатака, писање, цртање и обележавање цртежа.	Планирање и организација, бирање садржаја и реализација истих, објашњавање, показивање, навођење примера, давање додатних објашњења, давање упутстава, постављање питања, праћење ефеката свог рада и рада ученика, усмеравање и подстицање ученика.	-Ученици - Наставници - Искуство ученика - Родитељи - Природна и друштвена средина	- Ученици - Наставници - Родитељи - Педагог

ПРЕДМЕТ : Физика

РАЗРЕД: 8

ЦИЉ : Циљ допунске наставе је надокнадити губитке у знању и оспособити ученика за успешно учење у склопу редовне наставе.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
----------	--------	------------------	-------------------

Осцилаторно и таласно кретање Број часова: 3	Ученик треба да: стекне представу о осцилаторном и таласном кретању; да се упозна са величинама које одређују ове врсте кретања и њиховим мерним јединицама и да упозна основне појмове из области звука	Дијалошка и илустративно-демонстрациона	- табла - креда -учбеник - збирка задатака
Светлосне појаве Број часова: 3	Ученик треба да: зна законе праволинијског кретања; одбијање и преламање светлости као и једноставне геометријске конструкције ликова код сферних огледала и сочива; зна да је брзина светлости у вакуму највећа позната брзина у природи; и да се упозна са оптичким инструментима (лупа и микроскоп)		
Електростатика Број часова: 3	Ученик треба да: упозна појаве наелектрисања тела и њихово узајамно деловање; зна да постоје две врсте наелектрисања; да се упозна са појмом електричног поља и рада у пољу; да упозна количину наелектрисања и напон и њихове мерне јединице		
Електрична струја Број часова: 3	Ученик треба да: објасни појаву електричне струје; уме да повеже све потребне елементе у струјно коло; користи следеће физичке величине:јачину струје, електрични отпор; схвати рад и снагу електричне струје и њихове мерне јединице; зна како гласи Омов закон,закон електричног отпора и Џулов закон		
Магнетно поље Број часова: 2	Ученик треба да: стекне појам о магнетном пољу и о деловању магнетног поља на проводник са струјом; уочи еквивалентност магнетног поља електричне струје и сталног магнета		
Електромагнетна индукција Број часова: 2	Ученик треба да: упозна појаву електромагнетне индукције и наизменичну струју; на нивоу разумевања усвоји Фарадејев закон електромагнетне индукције		
Елементи атомске и нуклеарне физике Број часова: 2	Ученик треба да: упозна једноставан модел структуре атома (електрони, протони, неутрони); стекне појам о нуклеарним силама,		

Д) ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ДРАМСКА СЕКЦИЈА

ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК и КЊИЖЕВНОСТ

РАЗРЕД: 8.

ЦИЉ : Развијање стваралачких способности ученика, подстицање етичког, естетског развоја личности и хуманистичког погледа на свет. Да се упознавањем и доживљавањем одабраних дела из књижевности, као и филмова и позоришних представа, оспособе за њихово разумевање и тумачење њихових основних обележја. Развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе. Стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
Формирање секције и договор о раду Рад на тексту за Дан школе Рад на тексту за Дан школе Подела улога Читачка проба (рад на тексту) Читачка проба (рад на тексту) Читачка проба (рад за столом) Читачка проба (рад за столом) Читачка проба (рад на сцени) Читачка проба (рад на сцени) Проба на сцени Прва генерална проба Генерална проба Премијера-Дан школе Анализа Дана школе Рад на тексту за Светог Саву Читачка проба Читачка проба Проба на сцени Генерална проба Анализа рада секције НАПОМЕНА: У зависности од интересовања и потребе ученика може доћи до корекције ових тема, као и броја часова	- Упознати су основни појмови из теорије говорне уметности: драма, глумац, сцена(декор, расвета), сценографија, костими, шминка; режија, драматургија. - Упознати су са најважнијим подацима из историје позоришта и драме. - Ученици се баве стваралачким радом : писање сценских дела . - Правилан изговор гласова и речи. - Правилно акцентовање,	- Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Демонстрација - Разговор - Учење путем открића - Решавање проблема кроз реалне ситуације - Трагање за одговорима	-Аудио и видео – -материјал - Дидактички материјал

--	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
- Српски језик - Ликовна култура - Музичка култура - Физичко васпитање - Историја	- Слуша - Пише - Говори - Описује - Гледа - Измишља - Размишља	- Планира - Организује - Бира садржаје - Реализује - Објашњава - Демонстрира - Даје упутства - Обезбеђује ресурсе - Партнер у учењу - Прати ефекте сопственог рада и рада ученика	- Ученици - Наставници - Природна и друштвена средина - Родитељи - Искуство ученика	- Ученици - Наставници - Родитељи - ПП служба

ПРЕДМЕТ : СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ (Рецитаторска секција)

БРОЈ ЧАСОВА : _36

ЦИЉ : Проучавање уметничког дела јесте да ученик разуме и осети његову уметничку вредност.Изражајна интерпретација текста-рецитовање-подстиче их на то да уметничко дело говори кроз њих.Рецитовање као специфични облик комуникације између публике и песника,књиге и читалаца.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1.Формирање секције 2.Чиниоци изражајног казивања 3.Избор анализе садржаја поводом дана школе 4.Избор анализе садржаја поводом дана школе 5.Чиниоци изражајног казивања 6. Чиниоци изражајног казивања 7.Акценатске вежбе 8. Акценатске вежбе 9.Обрада изабране песме 10. Обрада изабране песме 11.Вежбе интонације 12..Вежбе интензитета 13..Паузе у рецитовању,понабљање и рефрени 14.Вежба темпа мимике и гестикалације 15.Увежбавање за наступ 16.Припрема за наступ поводом школске свечаности 17.Увежбавање наступа 18.Увежбавање за наступ 19.Генерална проба пред наступ 20.Прослава Дана школе	• упознавање са културом рецитовања • упознавање са основама рецитовања и њеним вредностима • развијање стваралачке способности, • богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења, • развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе, • стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања, • стицање искуства и навика за колективни живот и рад, • развој опажања, размишљања и слободног изражавања, • емоционално сазревање (емотивни и сазнајни развој) • развијање критичке способности, • развијање самоконтроле,	Стваралачка Разговорна-дијалогска Текстуална Размена мишљења Интерактивна метода Ситуациона Сарадња Монолошка	Читанка Књиге поезије Одговарајући реквизити

21.Анализа прославе Дана школе 22.Избор садржаја за прославу Светог Саве 23. Избор садржаја за прославу Светог Саве 24.Увежбавање наступа 25. Увежбавање наступа 26.Генерална проба 27.Свети Сава- школска слава 28.Анализа прославе Свети Сава 29..Припрема за такмичење у рецитовању 30.Увежбавање наступа за такмичење 31.Одабир деце за такмичење 32.Увежбавање наступа 33.Општинско такмичење рецитатора 34.Такмичење у рецитовању 35.Анализа општинског такмичења 36.Анализа рада секције	досетљивости... • подстицање интересовања за истраживање Доказано је да се дете у ваннаставним активностима потврђује као стваралац, зато ученицима не треба наметати модел рецитовања,већ им треба помоћи да кроз доживљај текста пронађу свој говорни облик песме.		
--	--	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
-музичка култура -ликовна култура -физичко и здравствено васпитањеваспитање -информатика и рачунарство -страни језици	-слуша -учи -примењује научено - активно учествује у раду	-показује -објашњава -мотивише ученике на рад	-ученици -наставници -родитељи -искуство ученика -друштвена средина - рачунар	-наставници -педагог -ученици Родитељи

ПРЕДМЕТ : енглески језик (секција)

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
----------	--------	------------------	-------------------

Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	- надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и допринос развоју међупредметних исхода - унапређивање различитих способности - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...); - култивисање коришћења слободног времена - јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без компетитивности; - релаксација, растерећење напетости ученика, самоисказивање; - подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост; - припрема за решавање различитих животних ситуација;	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета
--	--	--	------------------------

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
књижевност	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, обезбеђује материјал, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник

ПРЕДМЕТ : Еколошка секција

БРОЈ ЧАСОВА : 18

ЦИЉЕВИ : - Упознавање ученика са природним појавама и процесима.

- Формирање еколошке свести код ученика.

- Мотивисање ученика да учествују у акцијама заштите, обнове и унапређења животне средине и хуманизација њиховог односа према природи.

- Разумевање повезаности и међусобне зависности живих бића и животне средине.

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
----------	--------	-----------------	-------------------

Упознавање ученика са планираним активностима Заштита озонског омотача Светски дан заштите животиња (4. октобар) Уређење школског дворишта Европски дан науке Уређење еколошког кутка у учионици Обележавање 1. децембра (Светски дан борбе против СИДЕ). Светски дан планина Еколошке поруке Светски дан влажних станишта Угрожене животињске врсте, заштита - избор текстова Угрожене биљне врсте и њихова заштита – избор текстова. Светски дан шума (21. март) Уређивање „учионице у природи“ Дан планете Земље- 22. април Упознавање са лековитим биљем околине Светски дан биодиверзитета Анализа рада и активности током школске године	- Проширена су стечена знања о значају биљака у природи. - Развијена су интересовања за правилну негу биљака. - Укључени су у акције за заштиту биљака. - Развијена је свест о личном ангажовању у заштити животиња. - Развијен је здрав однос према себи и другима. - Препознају изворе загађивања и уочавају последице. - Развијена свест о значају личног ангажовања у очувању и унапређењу животне средине. - Схватили су значај рационалног коришћења природних богатстава. - Разумеју значај здравог начина живота.	Дијалогска, демонстративна, илустративна, групни рад, рад у паровима, теренски рад.	Блокови за цртање, прибор за бојење, маказе, лепак, селотејп, свеске, прибор за писање, хамер папир, лупа, налепнице, саксије за цвеће, земља за цвеће...
---	---	--	--

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
Природа и друштво Свет око нас Чувари природе Географија Хемија Физика	-Посматрање, праћење и описивање појава, -Дијалог, -Закључивање, -Демонстрација, -Практичан рад	-Планира и организује -Бира садржаје и реализује исте -Објашњава -Поставља питања -Демонстрира -Даје упутства -Обезбеђује ресурсе -Прати ефекте свог рада и рада ученика	-Ученици - Наставници - Искуство ученика - Родитељи - Природна и друштвена средина	- Ученици - Наставници - Родитељи - Педагог

Секција (пунназив): Вођа/е секције	ХЕМИЈСКА СЕКЦИЈА Ненад Марковић, професор хемије
--	--

Месец	Планиране активности/Садржај рада	Начин реализације
СЕПТЕМБАР	1. формирање секције 2. припреме за учешће на Фестивалу науке Средња школа	Експерименти,сарадња са професорима, другим организацијама....

ОКТОБАР	3.предавање професора са факултета у Београду о популарним темама науке	
	1. експерименти извођење 2. припреме за учешћена Фестивалу науке Средња школа Крупањ 3. Дечији научни камп, ДНК у оквиру Дечије недеље	Кроз експерименте ,прављење модела, демонстрирање на манифестицијама
НОВЕМБАР	1. Реализација Фестивала науке Средња школа Крупањ	
ДЕЦЕМБАР	1. Припрема за учешће у пројекту Отворене лабораторије ХФ Београд или алтернативно у пројекту Наука око нас ФФХБеоград	Извођење експеримената, Сарадња са наставним особљем са факултета....
АПРИЛ	1. Реализација посете пројекта Отворене лабораторије или Наука око нас	Извођење експеримената, Сарадња са наставним особљем са факултета....
	2. Припреме за пројекат Покретне лабораторије	
МАЈ	1. Пројекат Покретне лабораторије реализација	Извођење експеримената, Сарадња са наставним особљем....
ЈУН	1. Извештај о раду	

ПРЕДМЕТ : руски језик (секција)

РАЗРЕД: осми

ЦИЉ : Циљ наставе страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
----------	--------	------------------	-------------------

Комуникативне функције Интеркултурни садржаји	- надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и допринос развоју међупредметних исхода - унапређивање различитих способности - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...); - - култивисање коришћења слободног времена - јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без компетитивности; - релаксација, растерећење напетости ученика, самоисказивање; - подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост; - припрема за решавање различитих животних ситуација;	демонстрација; -кооперативно; -интеракција. -дијалог; -игра; -индивидуално. - фронтално -групни рад	материјал са интернета
--	--	--	------------------------

ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ (КОРЕЛАЦИЈА)	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
	а) Ученик	б) Наставник		
књижевност	Активно слуша, повезује појмове, чита, доноси логичке закључке, преписује, бележи, разговара, развија логичко размишљање, изводи закључке, сарађује у пару и групи...	Објашњава, обезбеђује материјал, усмерава интеракцијски однос у учионици, помаже, похваљује, мотивише ученике на рад, надгледа, исправља..		предметни наставник